

új magyar szó

20 oldal

Ára: 1,5 lej

Országos közéleti napilap | Alapítva 1947-ben, Romániai Magyar Szó címmel

VII. évfolyam,
97. (1417.) szám**BNR-valutaárfolyamok**

1 euró	4,1254 ▲
1 amerikai dollár	2,8965 ▲
100 magyar forint	1,5419 ▲

Aktuális

2

Lemondott hivataláról DSK

Lemondani szándékoszt posztjáról Dominique Strauss-Kahn, az IMF vezérigazgatója – jelentették be Párizsban. Utóda Christine Lagarde francia gazdasági, pénzügyi és ipari miniszter lehet. Közben ügyvédek ismét megkísérik óvadék ellenében szabadlábra helyezni védencüket.

Aktuális

3

Traian Băsescu régiósítana

„Remélem, hogy 2012-ig sikerül átszerveznünk az ország területi felosztását, ugyanis a jelenlegi megyés rendszer nem ösztönzi a gazdasági növekedést” – jelentette ki Traian Băsescu államfő a *Ziarul Financiar* című gazdasági napilap által szervezett tegnapi konferencián.

Kultúra

6

Egy lemur színvallása

Garaczi László József Attila-díjas író, költő a rendszerváltás utáni nyarak erdélyi irodalmi táborainak emlékével érkezett Kolozsvárra a Korunk Akadémia meghívottjaként. *A Mintha élnél, Pompásan buszozunk!*, *Metaxa, Arc és hátraarc* című regények szerzőjét Balázs Imre József, a Korunk főszerkesztője faggatta a szerda esti találkozón.

Vezércikk

3

Az elnök kapitulált

Az ország várhatóan egy pártelnök-kormányfővel az élen vág neki a következő választási évnek. Ráadásul úgy, hogy Emil Bocnak folytatnia kell a költségvetési megszorításokat, le kell vágnia a fűtéspótlékokat, be kell zárnia a veszteséges állami vállalatokat, politika-mentessé kell tennie az állami cégek menedzsmentjét. ▶

Cseke Péter Tamás

Reform után tanárlavina

Jövőtől nem a tanfelügyelőségek, hanem az iskolák szervezik a tanári versenyvizsgát**Idén még a régi rendszer szerint versenyvizsgázhatnak a tanárok a címzetes állásokért. „Bebetonozhatják” magukat a reform előtt**

Fotó: archív

Aggódnak eddig „betonbiztos” állásaikért egyes pedagógusok, mert az új tanügyi törvény szerint jövőtől már nem a tanfelügyelőségek, hanem az iskolák szervezik meg a tanári versenyvizsgákat. Idén a vizsgáztatás még a régi rendszer szerint történik, mivel nem készült el a tanügyi törvénynek a jogszabály alkalmazását előíró módszertana. Legalábbis ezzel magyarázza a késést a szaktárca, miközben tanügyi szakértők szerint a csúszás beláthatatlan következményekkel járhat: hitelét vesztheti a reform. Az állásaikért aggódó tanárok úgy gondolják: a tanügy eddigi, centralizált korrupcióját a kis „helyi játszmák” válthatják majd fel. **7. oldal ▶**

Megóvták a Tőkés-pártot

Cs. P. T.

▶ Megfellebbezte az Erdélyi Magyar Néppárt (EMNP) bejegyzését egy politikai szervezet. Az óvást a Demokratikus Szolidaritás az Esélyegyenlőségért Párt nyújtotta be a Bukaresti Törvényszékre. Gergely Balázs, az EMNP kezdeményező bizottságának tagja lapunktól értesült arról, hogy bejegyzésüket kifogásolja egy román párt. „Nem tudom, ugyanarról a furcsa nevű pártról van-e szó, amelynek elnöke notórius pereskedő, s korábban a Magyar Polgári Párt bejegyzését is megóvták. Am nem is reménykedtünk abban, hogy megússzuk fellebbezés nélkül” – mondta az ÚMSZ-nek Gergely Balázs. **Folytatása a 3. oldalon ▶**

Egymást dicsérték Budapesten

▶ Bukarest osztja a magyar EU-elnökség alapvető elképzeléseit, Budapest pedig rendkívüli erőfeszítéseket tesz Románia és Bulgária schengeni csatlakozásá-

ért – egyebek mellett erről tárgyalt tegnap Budapesten Martonyi János magyar külügyminiszter és román kollégája, Teodor Baconschi. **2. oldal ▶**

Külügyminiszteri mosolyok. Teodor Baconschi és Martonyi János

Fotó: MTI

Mégis módosul a tanügyi törvény?

ÚMSZ

▶ Megnehezítheti a koalíció dolgát a tanügyi törvény módosításának megakadályozásában, ha beigazolódnak az a hír, miszerint Șerban Rădulescu Kolozs megyei demokrata liberális párti szenátor a jövő héten „átigazol” a Konzervatív Pártba. Így nem csupán a felsőház többsége bilenne át az ellenzék javára, hanem az oktatási szakbizottságé is, amelynek feladata lett volna elsüllyeszteni Mircia Giurgiu képviselő törvénymódosító indítványát. **Folytatása a 3. oldalon ▶**

Mai mellékletünk:**úmsz színekép**

Röviden

Băsescu: hiba volt az áfaemelés

Az áfa 24 százalékra való emelése politikai hiba volt, ami legalább hat hónappal késleltette a válságból való kilábalást – fogalmazott tegnap Traian Băsescu. Az államfő bírálta a Demokrata Liberális Pártot is, mivel az támogatta az emelést. Mint ismeretes: a kormány válságkezelő intézkedéseinek egyike, hogy 2010 júliusától 24 százalékra emelte az áfát. Erre azt követően került sor, hogy az Alkotmánybíróság az alaptörvény-nyel ellentétesnek találta a nyugdíjak 15 százalékos csökkentését.

Csúcson az államadósság

Újabb történelmi csúcst ért el a román államadósság, amely március végén a bruttó össztermék (GDP) 36,7 százalékát tette ki – közölte a tegnap a pénzügyminisztérium. Az idei első negyedévben 5 milliárd lejrel (1,22 milliárd euró) nőtt az államadósság, így március végén elérte a 198,9 milliárd lejt (48 milliárd euró).

Határtalan tájékoztató

A Határtalanul! elnevezésű tanulmányi kirándulásokról tartanak, illetve tartottak tájékoztatót tegnap, ma és hétfőn az Apáczai Közalapítvány szervezésében Budapesten. Répás Szusanna nemzetpolitikáért felelős magyarországi helyettes államtitkár elmondta: a programot két kategóriában hirdetik meg. A program során magyarországi diákok osztálykirándulás keretében fölkeresik a környező országok magyarlakta területeit, a legfőbb cél a nemzeti összetartozás erősítése.

Rabszolgasorban volt egy román nő

Személyi szabadság megsértésének megalapozott gyanúja miatt nyomoz a győri rendőrség annak a román nőnek az ügyében, akit honfitársai Magyarországra vittek. Az asszony, aki maga tett feljelentést, közölte, hogy egy román házaspár akarata ellenére kényszerítette őt munkára. Személyi iratait elvették, több szökési kísérletének egyike után pedig meg is verték.

Az euró megszilárdításáért

Az Európai Unió közös pénze, az euró gazdasági és politikai alapjainak megszilárdításán dolgozik a jelenlegi soros magyar elnökség – közölte tegnap az európai üzleti csúcstalálkozóhoz nevezett brüsszeli konferencián Matolcsy György magyar nemzetgazdasági miniszter (*képünkön*). Olli Rehn, az Európai Bizottság pénzügyi felelőse pedig azt emelte ki, hogy az a hat jogszabályból álló csomag, amelynek uniós jóváha-

gyását a magyar elnökség igyekszik elérni, példátlan megerősítése lesz az EU-n belüli gazdasági koordinációnak.

Képiró alkalmas a tárgyalásra

Folytatódott a háborús bűntett elkövetésével vádolt Képiró Sándor volt csendőrszázados büntetőpere tegnap Budapesten, mivel az igazságügyi orvos szakértői vélemény szerint a 97 éves férfi nem gyengeelméjű, nem szenved tudatzavarban, és képes az információk befogadására és megértésére. Képiró azzal vádolják, hogy 1942. január 21-e és 23-a között egy Újvidéken tartott razzia során az egyik járőrsoport parancsnokaként közreműködött ártatlan civilek törvénytelen kivégzésében.

Egymást dicsérték Pesten

A magyar fővárosba látogatott Teodor Baconschi román külügyminiszter

ÚMSZ-összeállítás

A magyar EU-elnökség rendkívüli erőfeszítéseket tesz azért, hogy az EU-tagállamok foglalkozzanak Románia és Bulgária schengeni csatlakozásával; az övezet kiterjesztésének kérdése semmilyen összefüggésben nincs a schengeni rendszer felülvizsgálatát célzó kezdeményezésekkel – mondta Martonyi János magyar külügyminiszter tegnap Budapesten, miután megbeszéléseket folytatott román kollégájával. Martonyi megfogalmazása szerint az Európai Tanács júniusban megállapítja, hogy mindkét ország teljesíti a technikai feltételeket, de van még egy feladat is. Jelestül el kell érni: legyen politikai utalás arra, hogy napirenden tartják a két ország felvételét a belső határellenőrzéstől mentes schengeni övezetbe.

A két külügyminiszter megállapította, hogy Bukarest osztja a magyar EU-elnökség alapvető elképzeléseit. Közéjük sorolható a Duna-stratégia, továbbá a roma-stratégia, a gazdasági törvényhozás, Horvátország mielőbbi EU-csatlakozása, valamint a mindkét ország számára fontos olyan politikai célok, mint a kohéziós, a mezőgazdasági és energiapolitika fenntartása. A tárgyalás során megállapították, hogy a kétoldalú kereskedelemben óriási egyensúlyhiány alakult ki Magyarországra javára, ezzel kapcsolatban Martonyi a magyarországi román befektetések növelését javasolta.

A nemzeti kisebbségekkel kapcsolatban a magyar külügyminiszter azt mondta: Budapest

Martonyi és Baconschi. A román külügyminiszter közös kormányulást javasolt

örömmel fogadta, hogy „minden valószínűség szerint nem fenyegeti az oktatási törvény azon rendelkezéseit, amelyek a történelem és a földrajz anyanyelven történő oktatását

teszik lehetővé. Erről Teodor Baconschi kijelentette: Románia élen jár azokban a törekvésekben, amelyek lehetővé kívánják tenni, hogy az oktatás minél több nyelven történjék, „az európai értékek mentén járunk el”. Vendéglátója hozzáfűzte, remélhetőleg rövidesen elfogadják a romániai magyarság számára nagyon lényeges kisebbségi törvényt is.

Baconschi hangsúlyozta, hogy Bukarest azt javasolta: őszszel legyen közös magyar–román kormányülés a kétoldalú kapcsolatok teljes körének áttekintésére. Mint kifejtette, meg lehet vizsgálni egyebek mellett azt, hogyan lehet továbblépni a nemzeti együttműködésben. A miniszter külön köszönetet mondott a magyarországi román ortodox egyház elismerése és támogatása érdekében tett erőfeszítésekért. Arról is szólt, hogy a kisebbségi törvény elfogadása a jelenlegi koalíciós kormány legfontosabb céljai közé tartozik, nem politikai nyomásra történik, „hiszünk abban, hogy ez igazságos törvényjavaslat”. ◀

LMP: a Fidesz megosztja az erdélyi magyarságot

A Legyen Más a Politika elítéli azokat a fideszes törekvéseket, amelyekkel a kormánypárt a határon túli magyar közösségek megosztására törekszik – közölte tegnap az MTI-vel Dorosz Dávid, a parlamenti nemzeti összetartozás bizottságának LMP-s tagja. A párt szerint a kormány a neki tetsző határon túli szervezeteket részesíti előnyben a támogatások odaítélésénél, s a pályázatok elbírálásánál nem azt veszi figyelembe, hogy a szervezetek céljai mennyiben segítik a közösség építését, a szülőföldön való megmaradást. Példaként említette a kolozsvári Erdélyi Magyar Kulturális Központot,

amely a határon túli magyar kultúra egyik fellegetvára, a magyar kormány azonban egyszerűen „leírta” pályázataiknak csak az elenyésző része nyer, a támogatási összegek pedig nevésségek. A legújabb hírek szerint a kormány ebben az évben az Iskola Alapítvány helyett a Romániai Magyar Pedagógus Szövetséggel kívánja az oktatási-nevelési támogatások pályázatát lebonyolítani – folytatta a képviselő. Ha politikai céljairól van szó, akkor a kormánynak a magyar–román és a magyar–magyar viszony alakulása sem számít – fogalmazott Dorosz.

Líbia: minden másképp van

Hírösszefoglaló

A tunéziai belügyminisztérium képviselője az arab nyelvű hírtévéknél nyilatkozva cáfolta, hogy az országba érkezett volna Moammer el-Kadhafi líbiai vezető felesége és lánya. Az *al-Dzsazíra* által idézett tunéziai szövegközlő, hogy az ENSZ által elrendelt utazási tilalmak alapján Tunéziában le fogják tartóztatni a Kadhafi család bármelyik tagját, amennyiben az ország területére lépne.

Kadhafit támogató, több száz fős tüntetés volt tegnap Tripoli-ban. A demonstrálók azt állították, hogy a rendszerellenes felkelés a végéhez közeledik. A kormány által szervezett tüntetés résztvevői közül többen a levegőbe lövöldöztek, petárdákat robbantottak, és a Kadhafi-rezsim zöld zászlaját lengették. Közben a kormányhadsereg fokozta támadásainak lendületét a nyugat-líbiai Nafusza-hegységben, hogy elfoglaljon több stratégiai fontosságú magaslatot a rebellis fegyver-

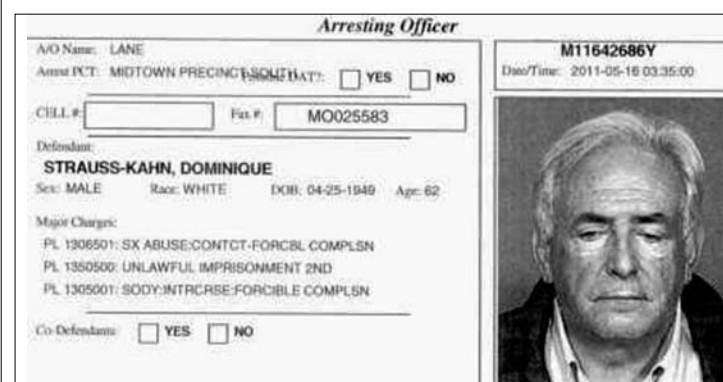
sektől. Szabadon engedtek Líbiában négy külföldi újságíró Magyarországra tripoli nagykövetségének kitartó és áldozatos munkájának eredményeként – jelentette be tegnap a magyar külügyminisztérium. A négy újságíró még a nap folyamán a magyar nagykövetség gépkocsijával és konzuli kísérettel Tunéziába utazott. A kiszabadításukért végzett eredményes munkájáért Pierre Vimont, az Európai Unió Külügyi Szolgálatának főtitkára levélben fejezte ki elismerését Marton Béla nagykövetnek. Az Európai Unió tagjai közül Magyarország az egyetlen, amely működteti diplomáciai kirendeltségét, az összes uniós állampolgár érdekeit is képviselve.

A Líbiából menekülők befogadását követeli Európától tizenhárom európai lapban megjelentelt nyílt levelében az Orvosok Határok Nélkül nevű segélyszervezet, amely arra is ráirányítja a figyelmet, hogy a Líbiával szomszédos országokra aránytalanul nagyobb teher hárul a menekültek befogadásában. ◀

Egyelőre mégsem távozik hivatalából a jemeni elnök

A jemeni ellenzék Ali Abdallah Száleh elnököt vádolja az Öbölmenti Együttműködés Tanácsának közvetítésével zajló tárgyalások zátonyra futtatásával. A 33 éve hatalmon lévő elnök szerda este az utolsó pillanatban végül előzetes ígéreteivel ellentétben nem írta alá azt a megállapodást, amely szerint egy hónapon belül lemondott volna tisztségéről.

Lemondott hivataláról DSK

Strauss-Kahn FBI-kartonja. Rabosították a hivataláról lemondott IMF-vezért

ÚMSZ

Azonnali hatállyal le kíván mondani posztjáról Dominique Strauss-Kahn, a Nemzetközi Valutaalap (IMF) vezérigazgatója – jelentette be tegnap hajnalban kiadott közleményében a szervezet igazgatótanácsa. Utóda Christine Lagarde francia gazdasági, pénzügyi és ipari miniszter lehet, sajtóértesülések szerint őt támogatja Németország és az Egyesült Államok is. A német *Handelsblatt* értesülése szerint azonban ennek az az előfeltétele, hogy az 52 éves miniszter, aki korábban a Baker & McKenzie nemzetközi ügyvédi iroda egyik vezetője volt, tisztázza magát egy három évvel ezelőtt nagy belpolitikai vihart kavart ügyben, amellyel összefüggésben alig egy hete, május 10-

én hivatali hatalommal való visszaéléssel vádolta meg az ügyészség.

Közben a szexuális bűncselekménnyel vádolt Strauss-Kahn ügyvédei azt tervezték, hogy a csütörtöki meghallgatáson (lapzártánk után) ismét megkísérlik óvadék ellenében szabadlábra helyezniük. A védelem által felkínálandó szigorú feltételek egyike az, hogy a vádlott elektronikus nyomjelzőt visel majd a bokáján. Emellett nem hagyhatja el a lakását, a szállodai szobáját vagy az irodáját, és le kell adnia az útlevelét is. A CNN szerint az ajánlatban „hatalmas összeg” szerepel. Az illetékes bíró kedden a külföldre szökés veszélyére hivatkozva utasította el, hogy Strauss-Kahnt egymillió dollár óvadék ellenében szabadlábra helyezze. ◀

Emil Boc marad, a kabinet változik

ÚMSZ

► Immár nem Emil Boc kormányfő leváltása, hanem a kabinetjében szolgáló tárcavezetők munkájának „kiértékelése” kerül előtérbe a Demokrata Liberális Pártban. A nagyobbik kormánypárthoz közeli források szerint két forgatókönyv körvonalazódik: az egyik szerint az alakulat új elnöksége a kormány széles körű átszervezését tervezi, a másik szerint viszont csak a Vasile Blagához közeli tárcavezetőket léptetnék le. A helyzetet bonyolítja, hogy a múlt heti kongresszuson győzelmes Boc-csapat több mérvadó politikusa funkció nélkül maradt, így őket most valamilyen módon kormányzati tisztségekkel próbálják kompenzálni. A hálátlan feladattal Ioan Oltean főtisztart és Gheorghe Flutur első al-elnököt bízták meg, akik elmozdítják a PDL belső szakbizottságainak munkáját és a kormányzatban dolgozók tevékenységét, amire alapozva megteszik majd személyi javaslatukat az alakulat országos vezetőségének. Sürgető tényező, hogy Emil Boc kormányfő 45 napos ideiglenes megbízatása a munkaügyi tárca élén jövő héten lejár, így a Ioan Nelu Botiş lemondásával megüresedett tárcavezetői hely betöltésére is meg kell találniuk a megfelelő jelöltet. A kormány jövőjével kapcsolatos hír az is, hogy tegnap mind az RMDSZ, mind az ellenzéki Szociáldemokrata Párt tagadta, hogy tárgyalásokat folytattak volna a szövetség átalakításáról. A médiában felröppent információk szerint a koalícióból való kilépésért cserébe az RMDSZ megkapta volna a jelenleg Mircea Geoană által betöltött szenátusi elnöki tisztséget. ◀

Băsescu régiósítana

M. Á. Zs.

► „Remélem, hogy 2012-ig sikerül átszerveznünk az ország területi felosztását, ugyanis a jelenlegi megyei rendszer nem ösztönzi a gazdasági növekedést” – jelentette ki Traian Băsescu államfő a *Ziarul Financiar* című gazdasági napilap által szervezett tegnapi konferencián. Hozzátette: a megyék túl kicsi területet fednek le, és emiatt nagyon nehéz az európai szabványoknak megfelelő régiós projektekben részt venni. Az államfő kifejtette: tisztában van azzal, hogy a lakosság idegenkedik az ország régiók szerinti felosztásától, de személy szerint mindent el fog követni annak érdekében, hogy meggyőzze őket a rendszer

előnyeiről. Mint ismeretes, az RMDSZ még 2008 októberében benyújtotta a szenátusba a fejlesztési régiókat átszervező törvénytervezetét. A jogszabály feldarabolná a jelenleg létező régiókat: nyolc helyett tizenhat kisebb és öt makrorégiót „hozna létre”. A felsőház februárban hallgatólagosan elfogadta a jogszabályt, amely így az ügydöntő képviselőház elé került.

Az ellenzék, de még a nagyobb koalíciós párt vezető politikusai is ódzkodnak a szövetség által beterjesztett törvénytervezettől, ugyanis az egyik mikro-regió a három székely megyét, az egyik makrorégió pedig a bécsi döntéssel Magyarországhoz került észak-erdélyi területeket foglalná magába.

Emil Boc kormányfő is egy korábbi nyilatkozatában azon véleményének adott hangot, hogy a régiókat nem szabad etnikai tartalommal megtölteni, mert akkor megmásítanánk az egész tárgyalás kiindulópontját. „Olyan régiókat kell létrehozunk, amelyek megfelelnek az uniós tagsággal járó szubsidiaritási elveknek, és segítenek nekünk abban, hogy hatékonyabban működtessük a közszolgáltatásokat” – fejtette ki a kormányfő. Hozzátette: ha arra a következtetésre jutnak, hogy a régiókat jogi státussal is fel kell ruházni, akkor az alkotmányt módosítani kell, mivel az jelenleg egységes államként határozza meg Romániát, s ez kizárja annak a lehetőségét, hogy federalizáljuk az országot. ◀

Traian Băsescu államfő támogatja az „általános” regionalizációt, de ellenzi a székely önellátást. Fotó: presidency.ro

„Önkormányozó” székelyek

Antal Erika, Baloga-Tamás Erika

► Az RMDSZ februári kongresszusán elfogadott alapszabályzat-módosítás értelmében ma Marosvásárhelyen megalakul a Székelyföldi Önkormányzati Tanács. A Kultúrpalota második emeleti üléstermében délelőtt 10 órai kezdettel összeülő testületbe a három székely megye – Hargita, Kovászna és Maros – delegált küldötteket, abból a célból, hogy a regionális érdekek hangsúlyos képviselője céljából összehangolják a munkát. A tanácskozáson részt vesz Kelemen Hunor jelenlegi és Markó Béla volt szövetségi elnök, valamint Lokodi Edit Emőke Maros, Borboly Csaba Hargita és Tamás Sándor Kovászna megyei tanácselnök is. Az ülés napirendjén szerepel a Székelyföldi Önkormányzati Tanács működési szabályzatának megvitatása és elfogadása, ezt követően titkos szavazással megválasztják a tanács elnökét és az elnökség tagjait. „Ma döntjük el, hogy kik lesznek azok a személyek, akik a regionális tanács vezetőtestületi funkcióját betöltik, és ki lesz a regionális önkormányzati tanács elnöke” – mondta el lapunknak Lokodi Edit Emőke, a Maros megyei önkormányzat elnöke. Az elnökségi testület tagjait az alapszabályzat szerint számszerűsítették, Maros megyének és Kovászna megyének két-két személy, míg Hargita

megyének három jut. Ezeket a megyei önkormányzati tanácsok már megválasztották, és úgy vesznek részt az alakuló ülésen, mint a megye által megválasztott és támogatott személyek – tudtuk meg Lokodi Edit Emőkétől. A Maros Megyei Tanács elnöke az ÚMSZ-nek elmondta, a regionális önkormányzati tanács új struktúra lesz. „Az országos önkormányzati tanács eddig is működött, de mivel vannak régiók, amelyeket közös érdekek kötnek össze az önkormányzati munkát illetően, szükségesnek láttuk a regionális önkormányzati tanácsok létrehozását is” – fogalmazott Lokodi.

A februárban elfogadott szabályzat szerint a Székelyföldi Önkormányzati Tanácsot 65 tag alkothatja, s hogy területi szerzetként ez hány küldöttet jelent, azt az adott területen a 2008-as helyhatósági választáson bejutott RMDSZ-es tisztségviselők arányában számították ki. E szerint a 65-ből 27 hely illeti meg Hargita, 23 Maros és 15 Kovászna megyét. Hargita megyéből 12 tagot Csikszék, tízet Udvarhelyszék küldött a ma megalakuló tanácsba, a gyergyói területi küldöttek száma öt.

Az önkormányzati érdekképviselet új szerveként két további regionális önkormányzati tanács alakul majd meg, a partiumi és a közép-erdélyi megyék részvételével. ◀

Megóvták a Tőkés-pártot

Folytatás az 1. oldalról

Az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács erdélyi régióelnökének tájékoztatása szerint az EMNP bejegyzésének tárgyalását május 26-ra tűzte ki a törvényszék, akkor dől el a fellebbezés sorsa is. Gergely azonban nem tart attól, hogy a román párt óvása megakadályozná az EMNP megalakítását. „Legfennebb az történhet, hogy a megalakulásunkat később mondják ki. Ez is csak abban az esetben történhet meg, ha ez a román párt újra fellebbez” – mondta a régióelnök. Emlékeztetett, hogy az EMNP kezdeményező bizottsága gondosan ellenőrizte a párt-

bejegyzési dokumentumokhoz mellékelt támogatói aláírások hitelességét. „Egy hónapot szántunk, hogy megvizsgáljuk a támogatói íveket, mert nem akartunk meglepetéseket” – magyarázta. Mint ismert, az RMDSZ korábban jelezte, nem áll szándékában megóvni az EMNP bejegyzését. A szövetség politikusai azonban úgy tudják, RMDSZ-tagok nem írhattak alá belépési nyilatkozatot egy másik pártba, és ha igen, akkor aláírásuk semmisnek tekinthető. Az EMNP alapítói ezzel szemben úgy vélekednek, az RMDSZ nem párt, ezért tagjai beléphetnek más politikai alakulatokba. ◀

Átbillen a szenátusi többség, veszélyben a tanügyi törvény?

Folytatás az 1. oldalról

A tavaly decemberben elfogadott tanügyi törvény egyik legfontosabb „magyar cikkelyét” módosítani kívánó Mircia Giurgiu volt PDL-s, jelenleg független képviselő is tudhatott Rădulescu szándékáról, amikor tegnapi sajtótájékoztatóján magabiztosan azt nyilatkozta, hogy kezdeményezése nem fog megbukni. Mint ismeretes, egy nappal korábban Kelemen Hunor RMDSZ-elnök arról tájé-

koztatott, hogy Emil Boc kormányfő ígéretet tett arra, hogy a PDL álláspontja nem változott meg a tanügyi törvény kapcsán, a szenátusban pedig megbukik a javaslat. Korábban Bokor Tibor oktatási bizottság RMDSZ-es tagja még kevés esélyt látott arra, hogy a felsőház megszavazza a módosítást, ugyanis ehhez azt előbb az oktatási bizottságban napirendre kellene tűzni, ott azonban többségben vannak a koalíciós pártok képviselői. ◀

Az elnök kapitulált

Cseke Péter Tamás

Lezajlott a Demokrata Liberális Párt kongresszusa, és Emil Boc a várakozásokkal ellentétben mégsem adta át a kormányfői tisztséget egy független szakembernek; a miniszterelnök a jelek szerint nem is készült megtenni ezt a lépést, esetleg

kabinetje összetételén változtat majd imitt-amott, hogy az újításra éhes közvélemény étvágját valamelyest csillapítsa.

Nem tudjuk, mi történt ezen a héten a nagyobbik kormányzó párt a Cotroceni-palota kulisszáiban: tény, hogy Emil Boc az államfő korábban többször kinyilvánított kívánsága ellenére marad meg a székében, s ebben a döntésében támogatta őt a PDL, frissen megválasztott vezetősége is.

Az egyik forgatókönyv szerint az történhetett, hogy Traian Băsescu kapitulált egykori pártja (és „leglojálisabb partnere”) akarata előtt. Az államfőt meggyőzhették arról, hogy egy független miniszterelnök vezette kormány nem gyűjti össze a beiktatásához szükséges szavazatszámot a parlamentben. Ez az – RMDSZ által is hangoztatott – érv azért ingatag, mert kevésbé valószínű, hogy a választások előtt alig több mint egy évvel a honatyák megkockáztatnák az előrehozott választásokat. Különösen érvényes ez a PDL politikusaira, akiknek nagy része bizonyosan elveszítené mandátumát, ha a szavazókat most hívnák urnákhoz.

A másik forgatókönyv szerint az államfőt győzködni sem kellett, mert egy percig sem gondolta komolyan, hogy az országnak és akár a PDL-nek jól fogna a miniszterelnökcsere. Ez azonban valószínűtlen scenárió. Nem azért, mert Traian Băsescutól távol állna a szemfényvesztés, hanem azért, mert józan paraszti ésszel is felfogható: ha komolyan veszi a feladatát, a kormány élén maradva Emil Boc pártelnök további népszerűtlen intézkedésekre kényszerül, ami még bizonytalanabbá teszi a PDL jövő évi választási szereplését – így akár azt is, hogy az államfő végig tudja vinni mandátumát.

A forgatókönyvektől függetlenül a végeredmény az, hogy az ország várhatóan egy pártelnök-kormányfővel az élén vág neki a következő választási évnek. Ráadásul úgy, hogy Emil Bocnak folytatnia kell a költségvetési megszorításokat, le kell vágnia a fűtéspótlékokat, be kell zárnia a veszteséges állami vállalatokat, politikamentessé kell tennie az állami cégek menedzsménjét – ez mind szerepel a Nemzetközi Valutaalapnak tett vállalások között. Képes lesz-e mindezt megtenni Boc az adakozási kényszer alatt, amit a közzelgő választások jelentenek? Attól tartunk, hogy nem. Pártelnökké történő újraválasztása utáni első tévéinterjújában ugyanis a miniszterelnök máris arról beszélt: 2012-ben nőnek a bérek és a nyugdíjak, a lakosság a zsebében is fogja érezni kormányáldásos munkájának eredményeit. Emil Boc nem szólt arról, mi történik, ha erre a gazdaság nem ad majd alapot. Így fogalmazhatnánk úgy is: egy hatalomittas politikus a gazdaságélénkítés első felénél jeletől vérszemet kapott.

Román lapszemle

A török Nemzeti Mozgalom négy képviselője kényszerült lemondani parlamenti mandátumáról, miután kiderült, hogy luxusprostituáltakkal enyeglenek. (*Jurnalul național*) ► Nyolc nappal azután, hogy egy csapattársával való ütközés következtében gerinctörést szenvedett, Mihai Neșu, a hollandiai FC Utrecht román válogatott labdarúgója arra kérte az érte aggódókat, hogy bizzanak az orvosok képességeiben. (*Jurnalul național*) ► A kommunista időszak egyik legismertebb könnyűzenei éneke, Kiss Éva több év után hazalátogatott Dániából. Bevallotta, magyarul alig tanult meg, mert a bukaresti Előrénel újságíróskodó édesapja az államnyelv ismeretét fontosabbnak tartotta. (*Adevărul*)

A romániai magyar elit fantomképe

Egyedülálló felmérés nyomán dolgozta ki a romániai magyar elit fantomképét a miskolci egyetem szociológiai intézetének docense, a Magyar Tudományos Akadémia Kisebbségkutató Intézetének munkatársa által vezetett kutatócsoport.

ÚMSZ/Transindex

► Kik a romániai magyar kulturális, gazdasági és politikai elit legismertebb, legbefolyásosabb képviselői, melyek az „elitgazdag”, illetve „elitkibocsátó” erdélyi városok – egyebek között ezekre a kérdésekre kapunk választ a *Párhuzamos világok? Az erdélyi magyar gazdasági és kulturális elit szocio-demográfiai jellemzői* című tanulmányban közölt felmérésből.

Gazdasági, kulturális, politikai rangsorok

Nagy általánosságban a romániai magyar elit fantomképét így írhatnánk le: mérsékelt jobboldali beállítottságú, egyetemi végzettséggel rendelkező férfi. Konkrétabban, a gazdasági és kulturális elit megkérdezett tagjainak válasza szerint, a romániai kulturális elit kiemelkedő tagjai között a listavezető Kányádi

Sándor és Tompa Gábor; előbbire a gazdasági és kulturális elit képviselőik 24,6 illetve 40,7, utóbbira pedig 6,6 valamint 29 százaléka szavazott. A rangsor a következőben – a gazdasági elit szerint – Markó Béla, Gáspárik Attila, Szöcs Géza, és holtversenyben Kovács András Ferenc továbbá Tökés László, a kulturális elit viszont a harmadik helyen Kovács András Ferencet, majd Egyed Ákost, Kántor Lajost és Bocsárdi Lászlót nevezte meg.

Az úgynevezett gazdasági reputációs elit listájának első helyét illetően ismét megegyezik a gazdasági és kulturális személyek véleménye: mindkét csoport Verestóy Attilát nevezte meg 22,6 valamint 27,5 százalékos szavazataránnyal. A „gazdaságiak” szerint azonban a második helyen Teszári Zoltán áll, majd Pásztkány Árpád, Szarvadi Lóránd, László János, Péter Pál és Kurkó Já-

nos György következik, míg a megkérdezett kulturális személyiségek által felállított sorrendben Pásztkány Árpád, Teszári Zoltán, Kurkó János György, Péter Pál, Szarvadi Lóránd, majd holtversenyben László János és Böszörményi Zoltán követi az RMDSZ szenátorát.

A megkérdezettek felállították a közvéleményre legnagyobb hatással lévő romániai magyar személyek rangsorát is, itt a gazdasági elit Tökés Lászlót, a kulturális elit pedig Kántor Lajost helyezte az élhelyre. A politikai elit tekintetében a gazdasági és kulturális elit csoportjának véleménye az első két hely esetében ismét megegyezik: 45,9 illetve 65,6 százalékban Markó Bélát, majd 42 valamint 57,7 százalékban Tökés Lászlót neveztek meg. A sorrend ezután a „gazdaságiak” szerint így alakult: Borbély László, Kelemen Hunor, Frunda György és Verestóy

Attila, a kulturális személyiségek pedig a továbbiakban a Kelemen Hunor, Borbély László, Frunda György és Eckstein-Kovács Péter sorrendet állították fel.

Hol születik?

Érdekes módon, a gazdasági elit tagjainak túlnyomó része, 55 százaléka székelyföldi születésű, Hargita, Kovászna illetve Maros megyei, legtöbben közülük – 32,2 százalék – Hargita megyéből származnak. A kulturális elit esetében Hargita megye viszont 19,5 százalékkal csupán a második helyen áll, a 22,1 százalékos Kolozs megyét – nagyrészt Kolozsvárt – követően.

A népszámlálási adatokkal összevetve világossá válik, hogy a kisebbségi elit – Kolozs megyén kívül – leginkább a viszonylag nagyobb magyar nemzetiségi aránnyal rendelkező régiókban tömörül. Ebből viszont azt a következtetést is le lehet vonni, hogy többnyire eltűnik a szórványmagyar területeken.

A gazdasági és kulturális elit tagjainak közel fele kilenc helységben született: Brassó-

ban, Csíkszeredában, Gyergyószentmiklóson, Kolozsváron, Marosvásárhelyen, Nagyváradon, Sepsiszentgyörgyön, Szatmárnémetiben és Székelyudvarhelyen. A gazdasági elit közül legtöbben három városból: Marosvásárhelyről (8,2 százalék), Székelyudvarhelyről (7,7 százalék) és Kolozsvárról származnak. A kulturális elit legtöbb tagját szintén ugyanez a három város adta, csak a sorrend változik: Kolozsvárról 16,7 Marosvásárhelyről 9,9, Székelyudvarhelyről 4 száza-

Nemzetiségi, nyelvi kötődés a családban

A felmérésből az is kiténik, hogy a gazdasági elit „gyermekbarátabb” a kulturális elitnél: 85,2 százaléknak vagy gyermeke, utóbbiak 79,7 százalékos arányához képest. A kulturális elit viszont inkább választ magának magyar élettársat – részarányuk 93,4 százalék – a gazdasági elit azonban kevésbé ragaszkodik a házasság szempontjából nemzetiségi gyökereihez, csupán 82,8 százaléka él magyar ház-

tárral. Ezek után igen érdekes a következő adat, miszerint mindkét csoport tagjai nagyjából hasonló arányban – 85–86 százalék – használják a magyar nyelvet otthonukban. Emellett az elitagok román és más idegen nyelven jobban beszélnek, mint az erdélyi magyarok általában. Adalékként még megemlíthető, hogy a kulturális elit a német, a francia, a spanyol és az orosz nyelvet beszéli jobban, a gazdasági pedig a román és olasz nyelven járta-sabb, az angoltudás részaránya viszont nagyjából mindkét csoport esetében azonos.

A közösségi hovatartozás szempontjából fontos és jellemző adat: a gazdasági és a kulturális elitcsoport tagjainak mintegy kétharmada – 36,2 és 36,4 százaléka – elsősorban erdélyinek, 26,3 illetve 32,7 százaléka pedig erdélyi magyarnak vallotta magát. Emellett a gazdasági elit 13,5 és 9,1 százaléka székelynek, illetve magyarnak tekinti magát, a kulturális elitnél ez a részarány 12,5 és 6,9 százalék – utóbbi esetében viszont a kulturális elit hozzáteszi a „romániai” jelzőt is. ◀

Amikor II. Erzsébet királynő sört csapol

Mélységes együttérzését fejezte ki a múltbeli brit–ír ellenségeskedések okozta fájdalmak elszenvedőinek a brit uralkodó, aki a hét első felében a történelmi megbékélés jegyében érkezett állami látogatásra Dublinba.

Gy. Z.

► Szavak helyett beszéljenek a tettek! Írországi látogatásának második napján ugyanis nagy szenzációt keltett, hogy II. Erzsébet brit királynő sörcsapolásból vett leckét. A héten egy dublini sörfőzdében az uralkodó és férje, Fülöp herceg maga is csapolt egy-egy korsót az írek nemzeti italából, a Guinnessből.

Teadiplomácia

II. Erzsébet állami látogatása – bár a kocsmáros szerepének átmeneti vállalása önmagában is szokatlan – nem ezért történelmi jelentőségű: személyében éppen száz éve lépett először a jelenlegi Ír Köztársaság földjére brit uralkodó. Legutóbb 1911-ben V. György király, a ki-

Történelmi pillanat: Írország – száz év után brit fejedelmi főhajtás

rálynő nagyapja látogatott az akkor még a brit koronához tartozó Írországba. A királynő keddi érkezésének pillanata is már a két ország közös és fájdalmas történelmi múltját idézte föl. A 85 esztendő II. Erzsébet repülőgépe ugyanis a Dublin melletti Casement katonai reptületen szállt le, márpedig a légi kikötő névadója az a Sir Roger Casement nevű ír diplomata, akit a brit hatóságok 1916-ban hazaárulás vádjával halálra ítélték, és ki is végeztek, miután az akkori háborús főellenség, azaz Németország segítségét próbálta megszerezni a brit uralom elleni ír népfelkeléshez.

A két uralkodói látogatás között eltelt száz évben azonban gyökeresen átalakult a két ország korábban súlyos történelmi sérelmekről terhelt viszonya. Az első államfői szintű kapcsolatfelvételle

mindazonáltal így is 1993-ig kellett várni, amikor Mary Robinsont, Írország akkor elnökét a királynő teázásra hívta meg a londoni Buckingham-palotába. Robinson elnök úgy emlékezett vissza az alkalomra, hogy akkor azt mondta II. Erzsébetnek: reményei szerint az uralkodót még ő fogadhatja államfőként dublini viszontlátogatáson. A brit–ír kapcsolatok fejlesztésén dolgozók munkaköri leírásának egyik fő eleme azonban a türelem; ezt ilusztrálja, hogy Mary Robinson londoni látogatása után is még 18 évnek kellett elteltelnie, mire megérett az idő a királynő írországi látogatására.

Unionisták, republikánusok

A ma befejeződő uralkodói vizit elengedhetetlen feltelete volt az észak-írországi

rendezés, amelynek alapjait az 1998-ban a Tony Blair akkori miniszterelnök segédletével megkötött nagypénteki békeegyezség teremtette meg. A megállapodás aláírása után is azonban még csaknem egy évtizedig tartott, mire a korábban egymást engesztelhetetlenül gyűlölő két fő ulsteri politikai mozgalom, a britpárti protestáns unionisták és az észak-írországi brit fennhatóság ellen küzdő katolikus republikánusok meg tudtak állapodni a hatalommegosztáson alapuló közös tartományi kormányzásról.

A gyűjtő hangú retorikájáról hírhedt Ian Paisley tiszteletes, a radikális unionista mozgalom akkori vezetője – aki Írországot korábban gyakran és nyilvánosan „terroristafészeknek” nevezte – és Gerry Adams, a katolikus Ír Köztársasági Hadsereg

(IRA) politikai szárnyának tekintett Sinn Féin elnöke végül 2007 márciusában történelmi jelentőségű négyesemelési tárgyaláson egyezett meg a felekezeti egységkormány kialakításáról. A korábban teljesen elképzelhetetlen összetételű, protestáns-katolikus koalíciós belfesti kormány 2007 májusában alakult meg.

Hatezer rendőr vigyázott

Az IRA – amelynek három évtizedes terrorhadjárataiban háromezren haltak meg, az áldozatok között volt hétszáz brit katona is – előzőleg leszerelte fegyverzetét, és bejelentette, hogy a továbbiakban lemond az erőszak alkalmazásáról. Ezt azonban a britellenes katolikus oldalon ma sem fogadja el mindenki maradéktalanul. A katolikus mozgalom fő sodorvonaláról leszakadt, a katolikus-protestáns kiegyezést elvető republikánus csoportok közül a legnagyobb, a magát Valódi IRA-nak (Real IRA) nevező szervezet már hallott magáról. Fegyveresei két éve két brit katonát gyilkoltak meg egy észak-írországi brit támaszpontonál, és az ír hadsereg tűzszerészeinek csupán idén már 84 alkalommal kellett kivonulniuk pokolgépek tűnő gyanús szerkezetekhez.

A felszín alatt lappangó feszültséget jelezte az is, hogy egy nappal a királynői látogatás kezdete előtt, azaz hét-főn biztonsági riadót rendelt el London központjában a

Scotland Yard, miután pokolgépes merénylet lehetőségére utaló figyelmeztetést kapott. A BBC nem hivatalos értesülései szerint a kódolt figyelmeztetés az észak-írországi republikánus mozgalom szakadár csoportjaitól származott, bár gyanúsan egybeesett az al-Kaida muzulmán terrororganizáció környékén történt eseményekkel. A királynő dublini látogatását ennek megfelelően mindvégig példátlan biztonsági intézkedések kísérték. Az uralkodó és férje, Fülöp edinburghi herceg testi épségére hatezer rendőr felügyelt, köztük a Scotland Yard különleges kiképzésű, SO14 nevű, kifejezetten a királyi család védelmére kialakított osztagának 120 tagja, akik fegyveres szolgálatot teljesítenek az uralkodói házaspár programjában szereplő helyszíneken. Ezt – éppen a fájdalmas történelmi emlékek miatt – nem volt könnyű elfogadtatni az ír kormányral, ám végül Dublin beleegyezett a fegyveres brit rendőrök jelenlétébe.

A történelmi sérelmek okozta fájdalom azonban érzékelhetően enyhül. Ezt mutatja, hogy a látogatás kezdete előtti utolsó közvéleménykutatás szerint az írek 77 százaléka szívesen látja hazájában II. Erzsébet királynőt. Csupán az mond ellent ennek, hogy a köztársaságpártiak – főként fiatalok – erőszakos tüntetéseket rendeztek, és a rendőrségnek nehéz feladat jutott, amikor meg kellett őket fékezniük. ◀

Lap-top

A nap címe. Mit tesz egy gyűlevész sereg?, Stelian Tănase, *Adevărul*.

Magyarázat. Gyilkos láttelel a nagyobbik kormánypártról, amely saját tehetetlenségének áldozata. „Az emberhiány rémálom a pártok számára. Vannak plakátragasztóid, legények, akik értenek a hangosító-készülékekhez, smekkek, akik pénzt tesznek a borítékokba, aktivistáid, akik összegyűjtik az embereket, hogy jelszavakat skandáljanak. Amikor azonban hatalomra kerülsz, másokra van szükséged: szakértőkre, képzett személyzetre, profikra. (...) A PDL onnan szedett össze embereket, ahol éppen talált. Először bekebelezett politikai vándormadarakat. Utána oportunistákat, akiket vonzott a hatalom. Végül csecseket, tucatembereket, akik az állami pénzeket fejték. Az együttműködés a PNL-vel és a PSD-vel elleplezte a dolgot, de amikor egyedül maradt hatalmon, a PDL-nek megmutatkozott a gyengesége. Az emberhiány hatása volt a jó, vagyis a koherens kormányzásra való képesség. (...) 2012-ben a PDL összezsugorodik, mint egy harmonika. Úgy gondolom, legutóbbi kongresszusán a PDL választási, ha nem egyenesen politikai öngyilkosságot követett el.” Milyen szomorú... És hogy ünnepelnek...

Igaz vajon? A *Cotidianul* az *Impactnews* hírügynökségre hivatkozva azt írja: a PSD kész a szenátus elnökségét Geoanától elvenni és az RMDSZ-nek átengedni. Magyar lehet az ország második embere? Az államfő felfüggesztése esetén pedig az első? Szinte hihetetlen – de lesznek még itt hihetetlen dolgok nemsokára...

Szép Heléna 2x. Az *Academia Cațavencuban* Mardale két karikatúrája is „viszonyba hozza” Elena Udreát a walesi herceggel. 1. Ketten beszélgetnek: „– Udrea nincs itt? – Nincs, azt mondta, Charles angol államelnökkel találkozik Kovásznán.” 2. Ketten a padon: „Sajnálom, Charles herceg, de én már Báse királynéja vagyok!”

A nap állhíre. Erdélyben a román iskolások már negyedik osztálytól választhatnak, hogy melyik táborba mennek nyaralni: a Boc táborába, vagy a Blaga táborába.

Minden napra egy mondás

„Az a baj a világgal, hogy a hülyék mindenben holtbiztosak, az okosak meg tele vannak kételyekkel.” *Bertrand Russell*

Magyarázat

Horváth István

Fő az épség

SZELLEMLIDÉZÉS

Ausztriának van három kormányozható léghajója, tizennyolc egyéb léghajója, amit az ördög se kormányozna el, és öt repülőgépe. Ez tehát Ausztria légi hadereje. A derék Švejk az aeroplános különítményhez osztották be, hogy a maga vitézségével öregbítse és gyarapítsa ennek az új feyvernemnek a hírnevét. Kezdetben az volt a feladata, hogy a katonai repülőtéren kitologassa a hangárokból a gépeket, és terpentinnel meg kóporral tisztogassa a fém alkatrészeket.

A repülés szolgálatot tehát, hogy úgy mondjuk, legalul kezdte. (...) Kedvvel és lelkiismeretes tisztogatta a gépeket, simára kefélté szárnyaikat, és amikor szolgálattevő tizedesként ő vezette a járőrt a hangárok körül, gondosan kioktatta a katonáit:

- Repülni kell, mégpedig géppel, ezért ha valaki repülőgépet akarna lopni, azonnal lőjétek agyon.

Két hét múlva fontosabb beosztást kapott: útítárs lett. Joggal mondhatjuk tehát, hogy a katonai hatalmak veszélyesen magasra vitték föl a dolgát. Feladata az volt, hogy fenékteherként röpdössön a tiszt urakkal együtt. Švejk, a derék katona azonban nem félt. Mosollyal a képén emelkedett fel a levegőbe, odaadón és tisztelettudón figyelte a gépet kormányzó tisztet, és tisztelgett, ha maga alatt a repülőtéren sarzsit látott.

Ha néha-néha lezuhantak, és röpítára törték a gépet, a roncsok közül mindig elsőnek a vitéz Švejk kázmálódott elő, és mialatt tiszt urát lábra segítette, leadta a jelentést:

- Alássan jelentem, lepottyantunk, de azért élünk és egészségesek vagyunk.

Jaroslav Hasek: Švejk, a derék katona a háború előtt

Tündéerkert

Valóságos tündéerkertben élünk, csak nem tudjuk! S erről nem a romániai sajtó tehet, amely, ismerjük el, elég kritikus a hazai valóságot illetően, sokkal inkább az anyaországi. A napokban kezembe került egy ottani kiadású színes könyv Erdély várai-ról.

Pazar fényképek, nemzeti érzelmekre ható szöveg, egyébként minden úgy, a Székelyföld különösen, mintha nem lett volna Trianon. A szerzők a települések nevét sem adták meg románul. Ami pedig nagyon kíváncsú lett volna, hiszen nem a románokkal, hanem elsősorban saját olvasóikkal toltak ki, mert a távolabbról jött magyar turista rohangálhat a könyvvel a kezében, hogy mi a hivatalos román neve például Szépvíznek, Székelyderzsnek, Keresdnek, Kőhalomnak, Küküllővárnak, Tölcsvárnak. Ám ennél fontosabb, véljük, hogy az olvasó „régidicsőségeink színhelyén”, a történelmi Magyarországon érezze magát. Mert Mohácsot, Mádéfalvát, Világost és annyi más tragédiát, szét-húzást elhallgatva, ugye maga volt a tündéerkert. A napokban nyilvánosságra hozták, hogy egy kormány pénzelte program részeként az anyaországi iskolák, az Erdélyre benyújtott pályázatok nyomán, hol akarnak társkapcsolatot létesíteni. Persze, legtöbbször a Székelyföldön, ami önmagában nem baj, hisz a nagy távolság miatt is sokan nem jártak még arra. Ám elnézést, a kilencven százalék túl sok, sőt egyféle torzulást jelent, hisz a Székelyföld mégis csak Erdély kicsi része, s a romániai magyarságnak csak valamivel több mint egyharmada él ott! A kétharmad a Partiumban, jórészt Biharban, Szatmárban, a Szilágyságban, Kolozs megyében, a Bánátban, Máramarosban és így tovább, egészen a Hunyad és Fehér megyei szórványok szórványáig. Ha már az anyaországi segíteni akarnak (mert a kapcsolat valahol erről is szól), legyünk őszinték, erre a szórványoknak van leginkább szüksége, mert helyzete okán ott erodálódik leggyorsabban a magyarság.

De hát a média, a *Duna Televízió*val az élen, megtette hatását. Csíkszeredében élő kollégánk, Székedi Ferenc szerint is a képernyőn látottak alapján a nézőnek sokszor az az érzése, hogy arrafelé mást sem csinálnak, mint ápolják a hagyományokat (székelykapu, kürtöskalács, népviselet, népi tánc, csíksomlyói zárandoklat stb.), miközben az országosnál is nagyobb gond a kevés munkahely, alacsony kereslet, az elvándorlás. Kíváncsi lennék, lesz-e partnerük a magyar kormány pénzén a tündéerkertben szétosztott, de nem kevésbé vendégfogadó szilágyságballai, sarmasági, désházai, krasznai, avasújvárosi, magyardécei vagy akár máramarosszigeti és petrozsényi magyar iskoláknak.

Sike Lajos

Az abolícionista

Jómagam abolícionista vagyok, ami történelmi léptékben azt jelenti, hogy ellenzem a rabszolgatartást (bár ez csekély számú kísérlettel eltekintve napjainkban már nem annyira jellemző), átvitt értelemben pedig azokat nevezzük így, akik ellenzik a halálbüntetést. Még egy jogi szakkifejezéssel élve: az ilyen végletes és végzetes ítélet végrehajtása ugyanis végképp lehetetlenné teszi a reparációt, vagyis tévedés esetén a visszavonást és a jóvátételt. Egy halottat nem lehet feltámasztani. Az ember mégsem játszhat Istent, bár sokszor annak hiszi magát, hát teszi.

Rögvest fölvetődik egy nagyon is időszerű kérdés: akkor Oszama bin Laden, öv-e le mi van? Azt mondom, határozat. És

bár XVI. Benedek pápát nem hallottam a dologról ebben a formában konkrétan megnyilatkozni, viszont ha már a békekét hirdető, Nobel-békedíjas dalai láma is igazolhatóan tartja a terroristavezér elleni halálos végű kommandós akci-

Gyulay Zoltán

ót, akkor szétárom a karom, és megadom magam.

Országos cimborámmal arra esküdtünk, hogy fityiszit mutatunk a halálnak, mintegy csúfot üzünk belőle, s eme bármely formájában szomorú eseménynek is igyekszünk rátapintani a fonákabbik oldalára. Már-már kuncogva fogadjuk a huntsville-i híreket (tudvalevőleg ott alkalmazzák a tengerentúl a legtöbb méreginjekciót: átlagosan hente egyet), bár olyankor mi is elszontyolodunk, amikor a módszer szinte kínzással felérő félresikeredéséről értesülünk. A kivégzésekben, vagy másképpen törvényes gyilkosságokban – mint tudjuk – Amerika egyébként is az élen jár. Egy időben húztuk a strigulákat egyes háborúk halottjainak számával: vajon mikor érik el az ötszáz, az ezres, a tízezres – és így tovább – „álomhatárt”? Szilveszter tájképén még amolyan „hullatott” is szoktunk rendezni, hogy ki lesz az újesztendő első híres halottja, a sír szélén tántorgó világcelebknél mi lesz a sorrend, és egyáltalán, ki-nek oszthatjuk ki „az év halottja” megtisz-

telő címet? Külön kedvenceink a Darwin-díjasok, akik azért kapják ezt az elismerést, mert a lehető legmulatságosabb módon vesztették az életüket.

Pedig szomorú dolog ez, kérem. A szó szoros értelmében zokog a szív, és nem tudja, mitévő legyen, amikor például egy magyar-

országi polgármester azért indít népszavazási mozgalmat a halálbüntetés (egyébként alkotmányellenes) visszaállítására, hogy fiának kegyetlen gyilkosa az őt megillető ítéletben részesüljön. Amikor sze-

métbe dobott csecsemőkről, fához kötözött, megerőszkolt, majd felgyújtott lányok kínjairól értesülünk, első felháborodásunkban úgy reagálunk, hogy az elkövetővel is ugyanígy kell(ene) elbánni. Igen, ez a bibliai „szemet szemért” elv, ilyenkor nem érvényesek az „aki téged megdob kővel, dob vissza kenyérrel” krisztusi szavak, s való igaz, hogy a jog ismeri is a „talio” fogalmát, csak éppen ma már az európai értékek mentén nem alkalmazza. Más kulturális környezetben azonban olyik esetben a halálbüntetésnek nem lehet

Más kulturális környezetben azonban olyik esetben a halálbüntetésnek nem lehet alternatívája.

alternatívája. Világméreteken a legtöbb visszafordíthatatlan ítéletet Kínában hozzák és hajtják végre (még korrupciógyanús esetekben is); a sorban Szaúd-Arábia következik (házasságtörés esetén az iszlám világban bevett megkövesséssel, egyébként lefejezéssel); és bizony, a szabadság nem-tője, a „demokrácia” legnagyobb exportőre, Amerika sem marad le sokkal mögöttük. És amíg a Távol-Keleten, ahol szinte ópiumtól terhes a levegő, a legkisebb kábítószerteménységért is jár a bíróság által elrendelt agyonlövés, Közép-Amerikában ezt egyrészt megoldják egymás közt a drokartellek, másrészt pedig változatlanul soroz a dzsungelben gépkarabélyaival a hadsereg.

Így aztán izgatottan figyelem most a líbiai eseményeket. Meglehet, bár az Egyesült Államok a háttérbe lépett vissza, hogy a NATO már megtette, amit a mór megtehet, s mire e sorok megjelennek, Kadhafi sincs életben. Allah magához szólította őt. Szerelében és háborúban minden eszköz megengedett – tartja a mondás. Kérem szépen, ha már erről van szó, nem is tudom, miért, de én inkább az elsőt választom. Mindig, minden körülmények között.

Röviden

Kelemen a Varadinumon

A Festum Varadinum rendezvénysorozat XX. kiadásának záróeseményein részt vesz Kelemen Hunor művelődésügyi miniszter is. Vasárnap 17 órától a nagyváradi Magyar Színház székelyhelyén részt vesz az *Új templom – régi oltár* címet viselő rendezvényen, amelyen a Szigligeti Színház 110 éves dokumentumainak hazaérkezését ünneplik, ezt követően ke-rekasztal-beszélgetésre kerül sor. 19 órától kezdődik a Varadinum Díjkiosztó Ünnepe, szintén a nagyváradi Magyar Színházban. A szövetségi elnök, mint a rendezvénysorozat védnöke ünnepi beszéddel zárja a Festum Varadinum XX. kiadását.

Sorompók nélküli színház

A sepsiszentgyörgyi társulat *Mizantróp* című előadásával kezdődött meg tegnap Szatmárnémetiben az Északi Színház két társulata által szervezett, V. Sorompók Nélkül Fesztivál. A május 29-ig tartó seregszemlén romániai magyar és román, illetve magyarországi előadásokat, sőt, egy olasz bábszínházi társulat produkcióját is láthatja a közönség. A rendezvény keretén belül lesznek ingyenes szabadtéri előadások és koncertek is.

Egy lemur színvallása

Zsigmond Júlia

Garaczi László József Attila-díjas író, költő a rendszerváltás utáni nyarak erélyi irodalmi táborainak emlékével érkezett Kolozsvárra a Korunk Akadémia meghívottjaként. A *Mintha élnél, Pompásan buszozunk!*, *Metaxa, Arc és hátraarc* regények szerzőjét Balázs Imre József, a *Korunk* főszerkesztője faggatta a szerda esti találkozáson. A '90-es években, amikor Garaczi László először járt Erdélyben, műveit a fiatal irodalomkedvelők már ismerték, és élvezettel olvasták, a kritika kevésbé volt pozitív: „a semmi könyvének” íróját látták Garacziiban. És ez részben jogos is, véli az alkotó, mi másról is szólhattak volna akkori művei, hiszen a '80-as évek fiataljai pontosan ezt élték meg: helyzetük kilátástalan, mégis az életet választják, és a megváltoztathatatlan politikai rendszer ellen csendesen, éjszakai hippikként, rockzenével és alkohollal lázadnak, minden mindegy alapon önpusztító életet élnek. A barátságok alapját a nihilizmus filozófiájában való egyetértés jelentette, írni sem azért írtak, mert távlati céljaik lettek volna, csak

Garaczi László, a kilencvenes évek irodalmának „fegyvere” olvasott fel Kolozsváron A szerző felvétele

mert élvezték a szövegalkotást. „Számomra az irodalom menekülés volt” – vallott az író. S mivel nehezen értelmezhető irodalomban szocializálódott, ő is úgy próbált írni, ahogyan avantgárd példaképei: röviden, tömören, emblematikusan, absztrakt módon, nehezen támadhatóan, de provokatívan. „Később viszont, 35-40 évesen szükségét éreztem a váltásnak, az foglalkoztatott, hogyan lehet vajon regényt írni.” Ezekből a kísérletekből születtek meg a *Mintha élnél* és a *Pompásan buszozunk!* című biografikus

regényei, melyek alcíme: *egy lemur vallomása*. A lemur nem csak egy madagaszkári majomfajta, van a szónak egy másik jelentése is, amely inkább összefüggésbe hozható az emlékekből szövőddő történetekkel: visszajáró szellem. Énregényeinek főhőse nem csak a szerző emlékeivel rendelkezik, hanem másokéval is, akik hasonló élethelyzeteket tudnak maguk mögött. Történetként is kihívás számára egy-egy adott miliót rekonstruálni. Legutóbb megjelent regényében például a katonai szolgálat időszakát

– ez nem csak azok számára érthető és izgalmas könyv, akik maguk is katonáskodtak vagy kifejezetten érdeklődnek a sorkatonaság iránt, hisz mindannyian eltűntek már át olyan helyzetet, amikor megtapasztaltuk a bezártság élményét, a megaláztatást, szabadságunk korlátozását. Az *Arc és hátraarc*, „melynek címét magamtól loptam: észrevettem, hogy van egy ilyen szófordulat, amit használok” – mondja nevetve az író, szintén a lemur-vallomások közé tartozik, és folytatásra is számíthatnak az olvasók. ◀

UNESCO-díj Korondra

Baloga-Tamás Erika

Az UNESCO szellemi örökség díját veszi át szombaton szülőfalujában, Korondon Páll Ágoston fazekasmester. Az ENSZ Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezete elismerését a Hargita Megyei Tanács, a Romániai Magyar Népművészeti Szövetség (RMNSZ), valamint Korond közönségi tanácsa által szervezett ünnepségen veheti át a fazekasmester. A díjat először osztják ki Romániában. A Román Tudományos Akadémia Néprajzkutató Intézete és a Román Kulturális és Örökségvédelmi Minisztérium által létrehozott bizottság idén öt jelölésre bólintott rá, többek között az RMNSZ javaslatára. „Páll Ágostont nem munkássága miatt jelöltük, hanem azért, mert ő szellemiségében alkotott újat” – magyarázta lapunknak Szatmári Ferenc, az RMNSZ elnöke. „A díj kiosztását az a szándék indokolja, hogy az örökséget hordozó közösségnek tiszteletet adjon, hogy a közösséget – a falut, a régiót, a nemzetiséget – identitásában erősítse” – mondta Szatmári Ferenc. Műveit Románia mellett Magyarországon, Ausztriában, Németországban és az Egyesült Államokban is láthatták. ◀

Kitiltották Lars von Triert a Cannes-i filmfesztiválról

Hírösszefoglaló

Hitlerrel kapcsolatos megjegyzései miatt kitiltották Lars von Trier dán filmrendezőt a Cannes-i Filmfesztiválról – jelentették tegnap hírügynökségi források.

A francia városban szerdán megrökönyödést váltott ki Lars Von Trier dán rendező, amikor kifejezte Hitler iránti szimpátiáját, és azt állította, „Izraeltől tényleg a falra lehet mászni”. A rendező még aznap Cannes-

ban kiadott közleményében elnézést kért szavaiért. „Én csak azt mondom, hogy Hitlert megértem, mint embert. Nem igazán derék fickó, de sok mindent megértettek benne, és némileg szimpatizálok is vele” – jelentette ki a rendező a *Melancholia* című lélektani katasztrófa-filmjének bemutatója után tartott sajtótájékoztatón.

A filmfesztivál igazgatóságát megdöbbentették a dán rendező kijelentései és kérték, hogy adjon magyarázatot – tudatta közleményében

az egyik szervező. „Ha a szavaimmal megsértettem volna valakit, őszintén kérem a bocsánatát. Nem vagyok sem antiszemita, sem fagyvölőlő, sem náci” – fogalmazott válaszközleményében Von Trier. „A fesztivál igazgatósága tudomásul veszi és továbbítja Lars Von Trier bocsánatkérését. Hangsúlyozza, soha nem engedni meg, hogy a rendezvényen ilyen témákról ilyen kijelentések hangozzanak el” – olvasható közleményükben. ◀

HIRDETÉS

„Ministerul Mediului și Pădurilor, organizează, în perioada 20 iunie 2011 ora 10.00 - proba scrisă și 22 iunie 2011 - interviul, concurs pentru ocuparea funcțiilor publice vacante de:

- consilier evaluare-examinare, clasa I, grad profesional superior la Direcția Resurse Umane;
- referent de specialitate, clasa II, grad profesional superior la Serviciul Gestiune Deșeuri din cadrul Direcției Gestiune Deșeuri și Substanțe Periculoase.

Dosarele de înscriere la concurs se depun în termen de 20 de zile de la data publicării anunțului în Monitorul Oficial la sediul Ministerului Mediului și Pădurilor, Bd. Libertății, nr.12, Sector 5, București.

Condițiile de desfășurare a concursului, condițiile de participare la concurs, bibliografia, orele de desfășurare a concursului precum și actele solicitate candidaților pentru dosarul de înscriere se afișează la sediul instituției organizatoare, și pe site-ul www.mmediu.ro. Alte informații referitoare la organizarea concursului pot fi obținute la telefon 021/ 316 02 28.”

HIRDETÉS

MAGYAR KÖZTÁRSASÁG FŐKONZULÁTUSA, CSÍKSZEREDA
CONSULATUL GENERAL AL REPUBLICII UNGARE, MIERCUREA CIUC

„Szekelyföld gazdasági lehetőségei az Európai Unióban” konferencia
Szervező: Szekelyföldi Vállalkozók és Egyesületek Szövetsége

2011. május 19-20., Csíksomlyó, Hotel Salvator

A rendezvény pénteki napjának tervezett programja:

- Megnyitó. Köszöntőbeszédet mondanak: Zsigmond Barna Pál, a Magyar Köztársaság csíkszeredai főkonzulja, Borboly Csaba, Hargita Megye Tanácsának elnöke, Bába György, a Szekelyföldi Vállalkozók és Egyesületek Szövetségének elnöke
10,15–13,30: Előadások
10,15: Vereczkey Zoltán, a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara alelnöke – „A magyar gazdaság válságok után, 2011”
10,40: Szakáll István Lóránd, a Nemzetgazdasági Minisztérium Kárpát-medencei gazdasági térségért felelős főosztályának vezetője – „A Kárpát-medencei gazdasági stratégia bemutatása”
11,00: Csutak István, Gyerkó László, Korodi Attila, az RMDSZ gazdasági, fejlesztéspolitikai szakértői – „Hogyan tovább, szekelyföldi gazdaság?”
11,30: Kiss Ervin, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara főtítkára – „A vállalkozók és a kamarák közötti együttműködési lehetőségek”
11,45: László János, Jakabos Janka, Mátis Jenő, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács gazdasági szakbizottságának vezetői – „Finanszírozási lehetőségek belföldön és külföldön”
12,15: Tanczos Barna, a Román Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Minisztérium államtitkára – „Vidékfejlesztési és régiófejlesztési programok Szekelyföldön”
12,40: Moldován József, a Román Távközlési és Információs Társadalom Minisztériumának államtitkára – „Szekelyföld és az információs társadalom – útban a digitális Európa felé”
13,00: Boda Szabolcs, az Élő Erdély Egyesület vezetője – „Erdély-fejlesztés civil megközelítésben”
13,30: Ebéd
15,00-18,00: Szekcióülések

1. Élelmiszeripar. Szekely termék, Góbé termék, Magyar termék.

Felkért előadók: a CBA képviselője, Márton István, a Szekelyföldi márkanevet levédő Hargita Megyei Tanács – VKT elnöke, Gönczi Dezső, a Góbé termék projektet működtető Merkúr szekelyföldi üzletlánc marketing vezetője, Orbán Árpád, a Szekelygyümölcs projektet működtető Civitas Alapítvány igazgatója, Fekete A. Oszkár, a Truffoir Kft. ügyvezető igazgatója, Ilyés Szabolcs, a RegioConsult – PNO Partner ügyvezető igazgatója, az ErGo Egyesület igazgatója
Moderátor: Lukács László, SZVESZ ügyvezető

2. Turizmus

Felkért előadók: Szatmári Kristóf, a Nemzetgazdasági Minisztérium belgazdasági államtitkára, Katona Ilona, a Magyar Turizmus Zrt. Észak-Alföldi Regionális Marketing Igazgatóságának vezetője, Olosz Szabolcs, a Román Regionális Fejlesztési és Turisztikai Minisztérium miniszteri tanácsosa, Horváth Alpár, a Babeş-Bolyai Tudományegyetem gyergyószentmiklósi tagozatának tanára, Dr. Szakács Ferenc Sándor, a Hotel Salvator igazgatója
Moderátor: Fülöp Nagy János, a Danubius Health Spa Resort Sovata vezérigazgatója

3. Erdőgazdálkodás, vadgazdálkodás és faipar

Felkért előadók: Bagoly-Miklós Levente, a Pro Wood faipari klasztert működtető ASIMCOV elnöke, Zámbo Péter, a Magyar Országos Erdészeti Egyesület elnöke, Tamás Sándor, Kovászna Megye Tanácsának elnöke, Becze István, Hargita megyei tanácsos, Rancz Sándor, a Kézdivászlói Vadaskert igazgatója, Sárkány Árpád, az Abies Hunting tulajdonosa, Szilágyi Imre, az Apicom vezérigazgatója, Derzi László, a RegioConsult – PNO Partner regionális igazgatója
Moderátor: Molnár Judit, az Arbor Szövetség elnöke

20,00: Vacsora, zárbeszédet mond Szatmári Kristóf, NGM belgazdasági államtitkár. Kulturális program csíkszeredai cigányzenekar közreműködésével.

A szervezők elérhetősége: 0266-210590, 0756-093937, project@mediaromania.ro
www.szvesz.ro

SZOMBAT

2011. május 21.

A nap filmjei

TV2, 20.35
A testőr

Pete Garrison ügynök felel a First Lady biztonságáért. Egyik társa bizalmas információt szeretne közölni vele, mielőtt azonban erre sor kerülne, holtan találják. Az ügy felderítését David Breckinridge-re, Garrison egykori pártfogoltjára és barátjára bízák. Nemrég ugyanis összerúgták a port, mivel a férfi azt hiszi, hogy Garrisonnak viszonya van az ő volt feleségével.

m2, 21.30
Ketten a farmon

Az 1900-as évek kezdetének Amerikájában játszódó történetben megismerjük WALTER-t, az utolsó fekete embert a megyében, akin kívül már mindenkit elűldöztek vagy megölték a fehér helyiek. Ő is már csak felesége sírjához tud imádkozni, és reménytelenül várja vissza eltűnt kisfiát. Walter a körülményekkel dacolva passzívan harcol a fajgyűlölettel szemben, és nem hajlandó elhagyni szülőföldjét.

RTL Klub, 0.10
Kiképzés

Alonzo Harris a kábítószer-osztály nyomozójaként úgy él a körzetében, mint egy középkori hadúr: kegyetlen, igazságtalan, gyors és veszélyes. Hisz benne, hogy ezt a leckét kell továbbadnia a rábizott kezdő rendőröknek is. Első közösen szolgálatban töltött napjuk alatt megmérkőznek néhány kábítószer-kereskedővel, bonyolult összeesküvést lepleznek le.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában

15.00 Híradó
15.10 Hétvégi magazin

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

8.00 Jó reggelt, Erdély!
Híradás, Telefontársasjáték, Nyelvőr, Világjárók
10.05 Tézerő
14.00 Híradás, Aranyszalagtár, Alternatívzene
16.00 Híradó
Aranyemberek, Versműsor, Komolyzene, Gramofon, Bóvít nem tartunk

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás
8.00 Hírek, műsorism., sport
8.15 Hangoló
9.15 Cifra palota
9.55 Hírek, műsorism.
15.00 Slágerlista
16.00 Hírek, műsorism.
16.10 Láthatár
16.40 Havi agytakarítás, Zenenegyed
17.30 Sorsok az operaszínpadon
17.55 Hírek, műsorism.

DUNA TV

7.50 Arcélek (ism.)
8.05 Hol volt, hol nem volt...
8.25 Marsupilami
8.50 Cimbora Retro
9.20 Illemlerke
9.40 Janosch álommeséi (anim. sor.)
10.10 Szimba, az oroszánkirály (anim. sor.)
10.40 Génuszok gyerekszemmel
11.35 Divathét
12.05 Carlo és vendégei
12.45 Híradó
13.05 Isten kezében
13.35 EtnoKlub
14.30 Daktari (am. kaland sor.)
15.20 Országos Táncbajnokság és Kűrverseny
16.20 A botcsinálta doktor (magyar f., 2011)
17.20 Napok, évek, századok
18.05 Lyukasóra
18.40 Magyar első
19.00 Híradó
19.35 Mese
20.00 Szerelmes földrajz
20.30 Hattyúdál (koncertf.)
22.15 A San Franciscó-i zsarú (am. krimi, 1968)
0.10 Dunasport
0.25 Otthon, biztonságban (am. thriller, 2006)
2.05 Mundi Romani (ism.)

TVR 1

6.15 Teleshopping
6.55 Románia himnusa
7.10 Az ember és az idő
8.30 A románok hagyatéka
9.00 Disney klub
9.30 Babamágia
10.10 Hannah Montana (am. sor.)
10.35 A gyerekek televíziója
12.00 Pro Patria
12.30 Az én Európám
13.00 Határok nélkül
14.00 Hírek, időjárásjelentés
14.30 Disney klub
15.00 Egyszer az életben – szórakoztató műsor
16.55 A Delta emberei
17.10 Ma-ma (francia-román-szovjet családi f., 1976)
18.45 TeleEnciclopedia
19.45 Sport
20.00 Hírek, időjárásjelentés
21.00 Nostalgikus évek – szórakoztató műsor
21.55 Ovidiu Rom kampány
22.00 Nostalgikus évek – szórakoztató műsor
23.10 Profesionisták
0.20 Csak egy kis séta! (spanyol-mexikói krimi, 2008)
2.25 Népi hagyaték
3.15 Hírek (ism.)

VIASAT 3

9.40 Segítség, szülő vagyok! 10.40 Trendközélet
11.05 Tim Gunn: Legyen stílusod 12.05 Szerelm nyílása (sorozat) 14.00 Smallville (sorozat) 14.55 Columbo: Halálos lelkiállapot (amerikai krimi) 16.30 Beugró Plusz 17.30 9 (am. animációs film) 19.15 Hook (amerikai kalandfilm, 1991) 22.00 Esküdt ellenségek (krimisorozat) 23.00 Éden Hotel (reality show)

m1

6.45 Hajnali gondolatok
6.50 Ma Reggel
10.00 Delta
10.30 Marco és Gina
10.50 A bűvös körhinta
11.15 Lülü, a teknőc
11.40 Derek, a fenegyerek (kanadai ifjúsági sor.)
12.00 Sandokan (rajzf. sor.)
12.30 Most a Buday!
13.01 Hírek
13.05 Sztársáv
14.00 AutóVízio
14.30 Mozduj!
15.00 Kul-túra 2011
15.30 Magyarország
16.00 Szellem a palackból... - Dr. Kalotás Zsolt
16.30 Aranymetszés
17.25 Magyarország története
17.55 Hogy volt!?
19.35 Együtt a család (francia sorozat)
20.30 Híradó
20.55 Sporthírek
21.05 SzerencseSzombat Luxor, Ötöslottó és Joker sorsolása
23.10 Hírek
23.15 Sporthírek
23.20 Rost Andrea: Pannon Dalok
0.35 Szerelm és gyűlölet között (amerikai krimi, 1993)
2.10 Koncertek az A38 hajón

TVR 2

6.00 Biznisz óra – gazdasági magazin (ism.)
7.00 Teleshopping
8.00 Építészet (dokumentum sorozat)
8.30 Szentek és mesterségek – kultúrális magazin
9.00 Balkáni szokások
10.00 Aeroshow
10.30 Túlélő a városi dzsungelben (ism.)
11.00 Szabad a szembejövő sáv
12.00 IT Zon@
12.30 Jamie Oliver
13.00 Testvérség a borban
13.35 Figyelem, énekelünk!
15.10 Titkok háza (francia vígjáték, 2005)
17.00 Hírek
17.30 Cirque du Soleil
18.30 Román útlevél
19.30 A végéig nevetünk
20.10 Elisa lánya (olasz sorozat)
22.00 Hírek, időjárásjelentés
23.00 Gítrók ideje
0.00 Extrém (amerikai kaland sorozat)
1.00 A végéig nevetünk (ism.)
1.35 Rendőrök kamerával (ism.)
2.30 Elisa lánya (olasz sorozat) (ism.)

SPORT.RO

7.00 Sport.ro Hírek 9.00 Sport.ro Hírek 11.00 Pontos sportidő 13.00 Sport.ro Hírek 14.00 Labdarúgás: Europa League, Finalé 15.05 Pontos sportidő 16.00 Mitica ligája 18.00 Sport.ro Hírek 19.00 Mitica ligája (live) 20.15 Ne kezdj ki Seagal-al! 21.00 Sport.ro Hírek (live) 21.30 Super Kombar (live) 0.00 Sport.ro Hírek 0.10 Wrestling SMACK, Showtime

m2

6.50 Ma Reggel
10.00 Hogy volt!?
11.30 Főtér
12.20 Balaton, te kedves öreg tenger...
13.01 Natúra
13.25 Beszélgetés a depresszióról, agresszióról, öngyilkosságról
14.15 Arcok a médiában
15.10 A Faragó... (ismerett. film)
15.45 A szerelem diadala (olasz sor.)
17.20 Két zsarú egy pár (olasz krimisor.)
18.20 Rocklexikon
19.10 A Tenkes kapitánya (magyar ifj. kalandf. sor.)
20.00 Esti mese
20.15 Robog az úthenger (magyar sor.)
21.00 Híradó este
21.25 Sporthírek
21.30 Ketten a farmon (am. filmdráma, 1995)
23.05 Bukott angyalkák (hongk. filmdráma, 1995)
0.35 Szélesváson
1.05 A szerelem diadala (olasz sor.)
2.35 Stingers (auszt. krimisor.)
3.25 Két zsarú egy pár (olasz krimisor.)

PRO TV

5.30 Happy Hour (ism.)
6.30 Star Wars: A klónok háborúja (amerikai anim. sor.)
7.00 Pro Tv hírek, sport
10.00 Mi történik doktor úr? (ism.)
10.30 Egy lépéssel előbbre (román sorozat)
12.00 Pro Motor – autós magazin (ism.)
13.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
13.05 A pletykafészek (amerikai filmsorozat)
14.00 Érted táncolok – verseny show
Stefan Bănică és Lulia Vântur műsora
19.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
20.30 A halálraítél (amerikai akcióthriller, 2007)
22.45 Disturbia (amerikai thriller, 2007) szereplő(k): Shia LaBeouf, Carrie-Anne Moss, David Morse, Sarah Roemer, Jose Pablo Cantillo
1.00 Local Kombar – Pokoli harc
3.30 Pro Motor – sport magazin (ism.)

ACASĂ

8.30 Analia másik arca (sorozat) 10.00 A libák nem mennek a mennybe (sorozat) 13.00 Lázadó szerelem (sorozat) 14.00 Csak a szerelem (sorozat) 16.30 Igaz történetek 17.30 Az ígért (sorozat) 18.30 Bella Calamidades (sor.) 19.30 Teresa (sorozat) 20.30 Kassandra (venezuelai sorozat) 22.30 Ördögi kör (am. sorozat) 0.30 Csak a szerelem (román sorozat) 2.30 Igaz történetek

RTL KLUB

8.00 Kölyökklub
Lisa, Éliás, a kis mentőhajó, Stuart Little kisegér, Szilveszter és Csörike kalandjai, Hupikék törpikék, Lassie és a mentőcsapat
11.05 Pókember (anim. sor.)
11.30 Asztro Show
12.25 Házon kívül (ism.)
13.00 RTL Klub Híradó
13.10 Autómánia
13.45 Tuti gim (am. drámasorozat)
14.40 Forma-1 (élő) – Spanyol Nagydíj
16.25 Míg a halál el nem választ (am. vígj. sor.)
16.55 Üzenet a palackban (amerikai romantikus film, 1999)
19.30 RTL Klub Híradó
20.00 Fókusz Plusz
20.30 Alekosz – Szerelm a legfőbb színteken (2011)
21.30 Csillag születik – Az első középdöntő (élő) Utána: RTL-hírek
0.10 Kiképzés (amerikai-ausztr. akcióthriller, 2001)
2.40 Másnap (am. sci-fi sor.)

ANTENA 1

4.30 Közvetlen hozzáférés – Simona Gheorghe műsora (ism.)
7.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
9.00 A nagy balhé (amerikai krimi, 1973)
11.45 A igazság lovagjai (kanadai-amerikai fantasztikus kalandfilm)
13.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
14.00 Costa Rica-i nyár (amerikai vígjáték, 2010)
16.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
17.00 Liga 1: FC Timişoara - FC Dinamo labdarúgó mérkőzés (live)
19.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
20.30 A fenébe is – szórakoztató műsor
21.45 Charlie angyalai: Teljes gázzal (amerikai akció-vígjáték, 2003)
Sz.: Cameron Diaz, Drew Barrymore
0.00 Félhomály (amerikai-német-angol thriller, 2006)
2.30 Costa Rica-i nyár (amerikai vígjáték) (ism.)

FILM+

8.05 Televíziós vásárlás
11.10 Segédyszerkesztő megosztán... (amerikai vígjáték) 12.55 Az első bevetés (német-amerikai-angol thriller) 14.35 Én és a hercegem (amerikai-cseh vígjáték) 16.35 Piedone Afrikában (olasz-NSZK vígjáték) 18.45 A lány alibije (amerikai vígjáték) 20.30 Smokey és a Bandita 2. (am. akció-vígjáték) 22.20 Wasabi - Mar, mint a mustár (francia-japán akció-vígjáték)

TV2 TV 2

7.00 Az idő örvényében
7.25 Tv2 matiné
Benne: Óslények országa, Fifi virágoskertje, Roary, a versenyautó, Eperke legújabb kalandjai
11.30 Született képek (rajzf. sor.)
11.50 A világ 50 év múlva (dok. sor.)
12.45 Bajnokok Ligája magazin
13.15 Két Testőr
13.45 Babavilág
14.15 Szobaszerviz – A trend
14.45 Sliders (am. sor.)
15.45 Az Ügynökség (kan.-am. sor.)
16.40 Rúzs és New York (am. sor.)
17.45 Bűbájós boszorkák (am. sor.)
18.35 Vátsott szülők (am. vígj. sor.)
19.30 Tények
20.00 Magellán
20.35 A testőr (amerikai thriller, 2006)
22.45 A kód neve: Merkúr (amerikai akcióf., 1998)
Közben: Kenósorsolás
0.55 A kód mögött (angol-holland filmdráma, 2002)
2.45 EZO.TV
3.45 Kalandjártat (ism.)

PRIMA TV

7.00 Kandikamera hozzáférés
8.00 Focus Monden (ism.)
9.00 Emma (amerikai-angol vígj.) (ism.)
10.00 Teleshopping
10.30 Autóforum
11.00 Stílustitkok – life style magazin
11.30 Sport, diéta és egy sztár
12.00 Az 5 csillagos otthon
12.30 Kacsamesék
13.00 A suttogó (amerikai romantikus dráma, 1998) (ism.)
16.30 Anyacsere – reality show (ism.)
18.00 Hírek, időjárásjelentés
19.00 Sport
19.30 A cseresznye a tortán – reality show
20.30 Gorilla bácsi (kanadai-amerikai akció-vígjáték, 2005)
23.00 Egy szóknél jobb a kettő (amerikai-kanadai vígjáték, 2007)
Sz.: Pamela Anderson, Denise Richards
1.00 Hírek (ism.)
2.00 Egy szóknél jobb a kettő (amerikai-kanadai vígjáték, 2007) (ism.)

KANAL D

8.30 Lányok, meglepetés
9.30 Harc a konyhában
10.30 Golyák tele (román film, 1977) 12.30 Hírek
13.30 Kiáltás a vadonban (amerikai akciófilm, 1993) 15.15 A sors kezében (sorozat) 16.45 Szerelm.ro (ismétlés) 18.00 D-Paparazzi (ismétlés) 18.45 A nap híre
19.00 Kanal-D Hírek
19.45 Menyet anyának 5 – reality show 0.00 Csendes vizek (amerikai thriller, 2008)

HÍR TV

8.00 Híradó
8.30 Soroló
9.05 Széles út
Motoros életmód-magazin
9.30 BBC Reporters
10.05 Felfedező
10.30 BBC Click
A BBC informatikai magazinja
11.05 Különkiadás
A kultúra külön kiadásban
13.00 Déli híradó
13.35 Hungarorama
14.05 Paletta válogatás
14.30 GyógyHír (ism.)
Egészségügyi magazin
15.05 Garázs
15.30 Ingatlanpiac
16.00 Híradó
16.30 Ősök tere (ism.)
17.05 Értékmentés más-ként (ism.)
17.30 Európai híradó (ism.)
18.00 Híradó
18.30 Célpont (ism.)
19.05 Sziluet
20.00 Híradó
20.30 BBC Hard Talk (ism.)
21.05 Civil kaszinó (ism.)
22.00 Híradó 21
22.30 Riasztás (ism.)
A rendkívüli események műsora
23.05 Vetítő (ism.)
Válogatás magyar dokumentumfilmekből

DISCOVERY

6.30 Szétepitők
7.00 Hogyan csinálják?
Atom-tengeraltató/ próbabábúk
8.00 Vad-házasság – Utah
9.00 A túlélés törvényei
10.00 Állítólág... – Abroszkász
11.00 Piszkos munkák
12.00 A sörfőzés mesterei
13.00 Halálos fogás – Az idő szorításában
14.00 Mocsári favágók – A vihar
15.00 Hogyan készült
16.00 Állítólág...
17.00 A túlélés törvényei
18.00 Motorkerékpár-építő VB
19.00 Csúcsmotorok – BMW
20.00 Piszkos munkák
21.00 Óriásrengeteg: Az óra, amely megrázta Japánt
22.00 Nukleáris rémálom: Válsághelyzet Japánban
23.00 Lehetséges lenne? – Ironman, Batman
0.00 Piszkos munkák
Peter Schmeichel 1.00 Rács mögött külföldön – Pokol a Paradicsomban
2.00 Verminators – Egy irtó jó csapat

ETV

8.45 Izelítő ism. 9.00 Hegeli Tereferé ism. 9.30 Hitélet ism. 10.00 Communitas- díjkiosztó gála
10.30 Zene 16.00 Hitélet ism. 16.30 Piacter ism. 17.00 Kulturcsepp ismétlés 17.30 Többsemközt ismétlés 18.00 Hitélet ism. 18.30 Híradó 19.00 Erdélyi Kávéház, ismétlés 19.00 Híradó 20.00 Piacter ismétlés 20.30 Híradó 21.00 Többsemközt ism. 21.30 Híradó 22.00 Kulturcsepp ism.

VASÁRNAP

2011. május 22.

A nap filmjei

RTL Klub, 21.00

Csúcsformában 3.

A hírhedt kínai bűnszövetkezet, a Triád elveszi láb alól Han nagykövetet. A sors tehát újra összehozza a kínai Lee és az amerikai Carter nyomozót. A rettenthetetlen páros a világméretű összeesküvés nyomába ered, és meg sem állnak egészen Párizsig. Persze a két zsuru még sosem járt a fények városában, nem beszélik a nyelvet, nem ismerik az illetet.

TV2, 21.05

Taplógáz: Ricky Bobby legendája

Az autóversenyben nincs párja Ricky Bobbynak, csak az észjárása lassabb az átlagnál. A NASCAR királya ki nem állhatja a bonyolult dolgokat. Álomházzal a tóparton, zsiros bank-számlával és dögös feleséggel az oldalán érzi úgy, hogy megfogta az Isten lábát. Amikor feltűnik a pályán Jean Girard, a piperkőc francia pilóta és a verhetetlen Rickyből egy csapásra roncs lesz.

DUNA TV, 23.30

Piszkos Harry

San Francisco lakóit a Skorpió néven ismert sorozatgyilkos tartja rettegésben, aki találomra kiválasztott, ártatlan embereket lő le lesből. Harry Callahan felügyelő - akit megalkuvást nem ismerő módszerei miatt csak Piszkos Harryként emlegetnek - társával, Chico Gonzalez felügyelővel kapja a feladatot, hogy megállítsa az örült gyilkost.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában

10.00 Egyházi műsor

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

10.00 Híradás, Ultrarövid ráadás

11.00 Híradás, Gyermezműsor

12.00 Híradás

12.05 Igehirdetés, Délkör

13.00 Híradás

13.05 Szól a nóta

14.00 Itthon, Erdélyben - faluműsor

15.00 Zenés üzenetek

16.00 Híradó

16.10 Zenés üzenetek

17.00 Vasárnapra válogattuk

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás

14.00 Hírek

14.10 Nóták

14.30 Dalposta

15.30 Vidékről vidékre

16.30 Népzene

17.00 Hírek

17.03 Aranyhangok

17.25 Rádióistentisztelet római katolikus

17.55 Hírek, adászárás

DUNA TV

7.50 II. János Pál magyar földön (ism.)
8.15 Géniuszok gyerekszemmel
9.15 Cimbora retro
10.10 Kolumbusz Kristóf (rajzfilm sor.)
10.40 Csavargó kutya (am. családi kalandf., 1997)
12.10 Európai kóstoló
12.45 Híradó
13.05 Élő egyház
13.35 Élő népzene
14.05 Csellengők
14.30 Két lány az utcán (magyar vígj., 1939)
15.45 Dunáról fúj a szél
15.55 Múltidéző
16.25 Jelentés a jázminok földjéről
16.55 Illés
17.25 Vannak vidékek
17.55 Talpalatnyi zöld
18.30 Monicomp Liga, 30. forduló, DVSC-TEVA - Szombathelyi Haladás
20.15 Híradó
20.45 Heti Hírmondó
21.30 Klubszoba
22.25 Lélek Boulevard
22.55 Dunasport
23.15 Piszkos Harry (am. akcióf., 1971)
0.55 Koncertek az A38 hajón
1.55 Koncertek a periférián

TVR 1

7.00 Disney Klub
7.30 A hit világa
8.20 Zarándokhelyek
8.30 A hit világa
9.30 Ahogy elő van írva
10.00 Népi hagyományok
11.00 A falu élete
11.50 Mezőgazdasági percek
12.00 A falu élete
13.00 Utolsó kiadás
14.00 Hírek, időjárásjelentés
14.30 Disney Klub
15.00 TVR 55
16.00 Danut S.R.L. (live)
- szórakoztató műsor
18.00 50 perc Plesuval és Liceanuval
19.00 Jóker, Lottó 5 /40, Lottó 6/49 és Noroc sorsolás
19.40 Sport
20.00 Hírek, időjárásjelentés
21.10 Elfeledett feleségek (kanadai vígjáték, 2006)
22.15 100%-ban garantált
23.45 Made in Romania feleségek
0.10 Egy könyv egy hétre
0.15 Nostalgikus évek - szórakoztató műsor
2.05 50 perc Plesuval és Liceanuval (ism.)
3.15 Hírek (ism.)

VIASAT 3

9.35 Meztelenül is szép vagyok! 11.40 Gigamad
11.10 Jól néztek ki! 12.15 A Nagy Ő 14.05 A nagy házalakítás 15.05 Columbo: Visszajátszás (amerikai krimi) 17.00 Három férfi és egy kis hölgy (amerikai vígjáték, 1990) 19.05 Lúzer (am. romantikus vígjáték, 2000) 21.00 Vészhelyzet (amerikai sorozat) 22.00 Miami trauma (am. sorozat) 23.00 Éden Hotel 1.00 Futballistafeleségek (sorozat)

m1

6.50 Ma Reggel
10.00 Engedjétek hozzám
10.05 Így szól az Úr!
10.10 Katolikus krónika
10.40 Mennynek királynéja
11.05 A sokszínű vallás
11.15 Unitárius magazin
11.45 Református ifjúsági műsor
11.50 Mai hitvallások
12.40 Fasori tanárok
13.01 Hírek
13.10 Telesport - Sport 7
14.05 Út Londonba
14.35 Élet a Nagy-korallgáton (természetf.)
15.10 Fogadóóra
15.40 Az Ushuaia expedíció
16.30 Piri mindent tud (magyar vígj., 1932)
17.00 Hogy volt!?
19.00 Anno
19.30 Együtt a család (francia sor.)
20.30 Híradó este
20.55 Sport hírek
21.05 A karvaly csendje (sor.)
22.00 Az Este
22.55 24 (amerikai sorozat)
23.40 Panoráma Világpolitikai magazin
0.10 Hírek
0.25 Aranyfészek
1.20 Koncertek az A38 hajón

TVR 2

8.00 Román útlevel (ism.)
9.00 Boldogulj egyedül!
9.30 Minden pénzt megér
10.00 Hobby, szokások (ism.)
11.00 Csavargó halász
11.30 Motomágia (ism.)
12.00 UEFA Champions League Magazin
12.30 Jamie belevág (ism. sor.)
13.00 Lelele az Argesen
14.00 TVR 55
15.10 A klastrom titka (angol rom. vígj., 2007)
16.50 Lehet, hogy nem tudtad
17.00 Hírek, időjárásjelentés
17.30 Balkáni szokások
18.30 Kaland és természet
19.00 Top cut
19.30 Nagy lábón - kulturális magazin
19.55 Adio
20.10 Felügyelő életveszélyben (amerikai-angol vígjáték, 1964)
22.00 Hírek, időjárásjelentés
23.00 AG Weinberger zenei műsora
0.00 Dobro urban (ism.)
0.30 Építész (ism.)
1.00 Top cut (ism.)
1.30 Szentek és mesterségek (ism.)

SPORT.RO

9.10 ProMotor 10.00 Sport.ro Hírek 11.00 Külön kiadás 13.00 Sport.ro Hírek 14.00 Ploiesti-i harcok 14.30 Pontos sportidő 15.05 Fogadás a félelemmel 16.00 Mitica ligája (live) 18.00 Sport.ro Hírek (live) 19.00 Mitica ligája (live) 20.30 A fény harcok 21.00 Sport.ro Hírek (live) 22.00 Mitica ligája (live) 0.00 Sport.ro Hírek 0.10 Pontos sportidő

m2

6.50 Ma Reggel
10.00 Rejtélyek Tesz-Vesz városban
10.20 Inami
10.45 Kristályküldetés
11.10 Balett ABC Henriettel
11.20 Két szélhámos és egy fél (olasz rom. vígj.)
12.55 Zenelánc
13.05 "Így szól az Úr!"
13.15 Katolikus krónika
13.40 Mennynek királynéja
14.05 A sokszínű vallás
14.20 Unitárius magazin
14.45 Református ifjúsági műsor
14.50 Mai hitvallások
15.45 Fasori tanárok
15.55 Unokáink is látni fogják
16.25 Don Matteo (olasz krimisor.)
17.15 Özveggy és leánya (magyar sor.)
19.00 Bolyai-díj 2011 (élő)
20.00 Esti mese
20.30 Telesport
21.00 Híradó este
21.25 Sport hírek
21.30 Rocklexikon
22.25 A Mester és Margarita (lengyel sor.)
0.00 Telesport (ism.)
0.50 Özveggy és leánya (magyar sor.)

PRO TV

5.00 Box: Adrian Diaconu-Chad Dawson, Bernard Hopkins-Jean Pascal (élő közvetítés)
7.00 Pro Tv hírek, sport
10.00 20 év után - talk show
11.00 Egyedül nem megy (am. rom. vígj., 1997)
13.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
13.05 Apropro Tv - szórakoztató műsor
14.00 Támad a Mars! (amerikai akció-vígjáték, 1996)
16.00 Jumanji (am. kalandf., 1995)
18.00 Románia szeretlek! - kulturális magazin
19.00 Hétfégi Pro Tv hírek
20.45 Román komédia társaság - szórakoztató műsor
21.45 Ki nevel a végén? (amerikai vígjáték, 2003)
0.15 Apropro Tv (ism.)
1.15 Egyedül nem megy (am. rom. vígj., 1997) (ism.)
2.45 20 év után (talk show) (ism.)
3.30 Ki nevel a végén? (amerikai vígjáték, 2003) (ism.)

ACASĂ

8.30 Analia másik arca (sorozat) 10.00 A libák nem mennek a mennybe (sorozat) 13.00 Lázadó szerelem (sorozat) 14.00 Csak a szerelem (sorozat) 16.30 Mesés hölgyek 17.30 Az igéret (sorozat) 18.30 Bella Calamidades (sorozat) 19.30 Teresa (sorozat) 20.30 Anya ke-restetik (amerikai vígjáték, 1998) 22.30 Meséljünk! 23.30 Ördögi kör (sorozat) 0.30 Csak a szerelem (sorozat)

RTL KLUB

8.00 Kölyökklub
Benne: Lisa, Éliás, a kis mentőhajó, Stuart Little kisegér
11.00 Pókember (anim. sor.)
11.25 Trendmánia
12.00 Törzsutas
12.30 Budapest Bank Kézilabda Liga - 3. férfi döntő mérkőzés, Veszprém (élő)
Közben: RTL-hírek
14.15 Magyar autósport-magazin
14.35 Forma-1 (élő)
- Spanyol Nagydíj Circuit de Catalunya, Barcelona
A futam közvetítése
Utána: 17.10 Hatoslottó-sorsolás
17.20 Rabló-pandúr (olasz akció-vígj., 1982)
19.30 RTL Klub Híradó
20.00 Alekosz - Szerelmem a legfelsőbb szinteken
Alekosz menyasszonyt keres
21.00 Csúcsformában 3. (am. akcióf., 2007)
22.50 Heti hetes
Utána: RTL-hírek
0.10 A hálózat (angol-am. thrillersor.)
2.00 Portré
2.30 Kemény zsuruk (am. akció sor.)

ANTENA 1

4.15 A fenébe is - szórakoztató műsor (ism.)
5.30 A simlis és a szende (amerikai sorozat)
7.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés (live)
9.00 Ed - Madarat tolláról (amerikai vígjáték, 1996)
11.00 Charlie angyalai: Teljes gázzal (amerikai akció-vígjáték, 2003)
13.00 Híradó, sport, időjárásjelentés
14.00 Liecumisták (román vígjáték, 1987)
16.00 SuperBingo Metropolis (verseny show) (live)
19.00 Híradó, sport, időjárásjelentés
20.20 Csillagháló - szórakoztató műsor
21.45 A fenébe is - szórakoztató műsor
23.00 Piszkos románc (amerikai akciófilm, 2008)
1.00 Ed - Madarat tolláról (amerikai vígjáték, 1996) (ism.)
2.45 A fenébe is - szórakoztató műsor (ism.)
Mihai Bendeac műsora

FILM+

8.05 Televíziós vásárlás
11.10 Wasabi - Mar, mint a mustár (francia-japán vígjáték) 12.55 A lány alibije (amerikai vígjáték) 14.40 Amos és Andrew - Bilincsen (am. vígjáték) 16.25 Smokey és a Bandita 2. (am. vígjáték) 18.20 Mr. Baseball (am.-japán vígjáték) 20.25 Az első bevetés (német-am.-angol thriller) 22.10 A hazafi (am. akcióf.) 23.55 Silent Hill (amerikai-kanadai-francia thriller)

TV2 TV 2

6.45 Reggeli gondolatok
7.15 Az idő örvényében
7.45 Tv2 matiné
Benne: Csudalények, Őslények országa, Fifi virágoskertje, Roary, a versenyautó
12.00 Nagy Vagy!
12.50 Stahl konyhája
13.20 Kalandjárt
13.50 Talpig nő
14.20 Borkultusz
14.50 A Nagy Duett - Összefoglaló
15.50 Monk - Flúgos nyomozó (am. krimisor.)
16.50 Bűbájós boszorkák (am. sor.)
17.50 Airplane 2. - A folytatás (amerikai vígj., 1982)
19.30 Tények
20.00 Napló
21.05 Taplógáz: Ricky Bobby legendája (amerikai akció-vígj., 2006)
23.15 Frizbi - Hajdú Péterrel
Közben: Kenósorsolás
0.15 Knight Rider (am. sor.)
1.10 10 nap szeptemberben (olasz-francia-portugál filmdráma, 2006)
3.10 EZO.TV
3.40 Napló (ism.)
4.05 Napló Extra (ism.)

PRIMA TV

7.00 Egy kapcsolat szabályai (amerikai sorozat)
8.00 Focus Monden (ism.)
9.30 Ház, építés, design - szórakoztató műsor
10.30 Fején a nagyvilág
11.00 Levintza bemutatja
11.30 Tanulj, álmodj, szeress! (life style magazin)
12.30 Kacsamésék (rajzfilm sorozat)
13.00 Kandikamera
13.30 A legszebb vidéki srác
15.30 Kötelkedők Krónikája
18.00 Hírek, időjárásjelentés
19.00 Sport
19.30 A cseresznye a tortán
- reality show
20.30 Anyacsere - reality show
22.00 Titkos szerelmek (román telenovella)
23.00 Titkos szerelmek (román telenovella)
23.30 A diadal (amerikai-kanadai életrajzi drám., 2006)
1.30 Hírek, időjárásjelentés (ism.)
2.30 A diadal (amerikai-kanadai életrajzi drám., 2006) (ism.)

KANAL D

9.00 A mágnes (román f. dráma) 11.00 Nem ér a nevem (sorozat) 11.30 Reaper - Démonirtók (sorozat) 12.30 Hírek 13.30 Célponthoz 15.15 A sors kezében (sorozat) 16.45 A szakács mentette meg 17.45 Ez Románia! 18.45 A nap híre 19.00 Hírek 19.45 D-Paparazzi 20.30 Szemek az árnyékból 22.00 Gyilkoló gép (amerikai-kanadai horror, 2006) 0.00 Sárkányvadász (am. akcióf.)

HÍR TV

8.00 Híradó
8.30 Soroló
9.05 Iskolapélida (ism.)
9.30 Ingatlanpiac (ism.)
10.05 Péntek 8 (ism.)
Mondatvadászat
11.05 Célpont (ism.)
Oknyomozó riportműsor
11.30 Napról napra Belpolitikai összefoglaló
12.05 Civil kaszinó Hűsbavagó kérdések, civil válaszok
13.00 Déli híradó
13.30 Közvetlen ajánlat
14.05 Különkiadás (ism.)
A kultúra külön kiadásában
16.00 Híradó
Friss napi információk
16.30 Széles út (ism.)
Motoros életmód-magazin
17.05 Garázs (ism.)
Ahonnan az autózás indul
17.30 GyógyHír Egészségügyi magazin
18.00 Híradó
18.30 Hírvilág
19.05 Keresztmetszet
20.00 Híradó
20.30 Napról napra (ism.)
21.05 Kontraszt
22.00 Híradó 21
22.30 Értékmérés más-ként (ism.)
23.05 Vetítő
0.05 Kontraszt (ism.)

DISCOVERY

7.00 Hogyan csinálják?
8.00 Egyedül a rengetegben
- Én is túlélhetem?
9.00 A túlélés törvényei
10.00 Amcsi motorok
- David Mann motor
11.00 Ötödik sebesség
12.00 Chop Shop
- A londoni műhely
13.00 Autókereskedők
- Mini Moke
14.00 Motorkerékpár-építő VB
- Trevelen és Scott Long
15.00 Csúcsmotorok
- BMW
16.00 Állítólag...
- Robbanó lökhárítók
17.00 A túlélés törvényei
18.00 Édesvízi szörnyek
- A kongói gyilkos
19.00 Piszkos munkák
Peter Schmeichellel
20.00 Mit nekem egy monstrum!
21.00 Halálos fogás
- A színpad mögött
22.00 A tenger gladiátorai
23.00 Stan Lee bemutatja: szupermenek a valóságban
0.00 Meggrázó történetek
1.00 Futballhuligánok
- Skócia
2.00 Chris Ryan bemutatja

ETV

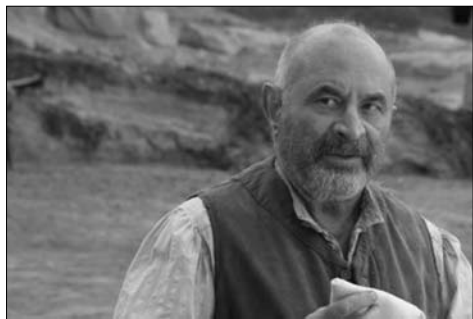
8.30 Zene 8.45 Izelítő
ism. 9.00 Reggeli Terefere
ism. 9.30 Több szemközt
ism. 10.00 Híradó
ism. 10.30 Népzene 16.00 Piac-tér
ism. 16.30 Több szemközt
ism. 17.30 Communitas-díjkiosztó gála 18.00 Piac-tér
ism. 18.30 Híradó
19.00 Kultúrcepp
ism. 19.30 Híradó 20.00 Több szemközt
21.00 Piac-tér
ism. 21.30 Híradó 22.00 Erdélyi Kávéház
22.30 Híradó

HÉTFŐ
2011. május 23.

A nap filmjei

TV2, 13.40
Pinokkió

Geppetto mester magányosan éli mindennapjait. Egyik nap azonban a háza előtt talált tuskóból készít egy fabábut, akit Pinokkió névre keresztel. Másnap reggelre aztán, a mester legnagyobb döbbenetére, a kis bábu egyszer csak életre kel. Geppetto ettől kezdve a fiaként tekint rá, és mindent megpróbál elkövetni azért, hogy Pinokkió iskolába járhasson.

DUNA TV, 22.00
Lone Star - Ahol a legendák születnek

Egy texasi kisvárosban a seriffnek, Sam Deedsnek kell kiderítenie egy negyven éve a sivatagban rejtőzött titokzatos csontváz kilétét. Sam kénytelen beleásni magát lakóhelye történelmébe, és ahogy mozaikszerűen összeállítja a darabokat, egyre több mindent tud meg saját apjáról is, a legendás Buddy Deedsről, aki egykor maga is seriff volt.

m1, 22.40
New York-i szerenád

A két gyermekkori barát, a rock banda dobosa, Ray, és a filmrendezői babérokra pályázó Owen mindennapjai unalmas munkával telnek. Miután Owen jegyese már nem tervez a fiúval közös jövőt, a két jó barát elhatározza, hogy Kansasba mennek egy filmfesztiválra. Ray az egyik életműdíjat kapó színész fiának kiadva magát beköltözik az egyik luxusszálloda lakosztályába.

BUKARESTI RÁDIÓ
magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában

- 15.20 Magyar zenei lexikon
 - 15.30 Kulturális mozaik
- MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ**
- 11.00 Hírnegyedóra, Sport, Rádióújság - Hasznos tudnivalók
 - 12.00 Híradás
 - 12.10 Művelődési hírek
 - 12.35 Kispad - sportműsor
 - 13.05 Zenés üzenetek
 - 14.00 Délutáni váltás
 - Zenedoboz, Kalendárium
 - 16.00 Híradás, Sport, Rádióújság
 - 17.00 Híradás, Figyelő, Törvénytár
 - 17.55 A nap hírei röviden

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

- 2.00 Éjszakai váltás
- 8.00 Hírek, sport
- 8.10 Hangoló
- 9.50 Hírek, műsorism.
- 15.00 Slágeróra
- 16.00 Hírek
- 16.15 Hétköznapi igazsága
- 17.00 Nap-óra
- 17.30 Zene, zene, zenelánc
- 17.55 Hírek, műsorism.

DUNA TV

- 6.15 Dunasport (ism.)
- 6.30 Gazdakör
- Magazinműsor gazdálkodóknak
- 7.00 Reggel a Dunán
- 10.00 Család-barát
- 11.00 Divathét (ism.)
- 11.30 Daktari (sor.)
- 12.30 Kíváncsgosár
- 15.00 Híradó
- 15.20 Kirakat (ism.)
- 15.45 Lyukasóra (ism.)
- 16.15 Kisenciklopédia
- 16.25 A nap lovagjai
- 17.00 Idegenek az üvegházban
- 17.30 Heuréka! Megtaláltam!
- 18.05 Doc Martin (ang. sor.)
- 19.00 Híradó
- 19.35 Mese
- 20.00 Térkép
- Integrációs magazin
- 20.40 Kikötő - Friss
- 21.00 Híradó
- 21.05 Esti sport
- 21.10 Váltó
- 21.20 Közbeszéd
- 22.00 Lone Star - Ahol a legendák születnek (am. krimi, 1996)
- 0.15 Sportaréna
- 0.55 Drót (amerikai sor.)
- 2.05 Kikötő - Friss (ism.)
- 2.20 Közbeszéd (ism.)
- 2.50 Sportaréna (ism.)
- 3.35 Kézjegy - Cserhalmi György portré

m1

- 6.20 Hajnali gondolatok
- 6.23 Kárpát Expressz
- 6.50 Ma Reggel
- 10.00 Az Este (ism.) - Vasárnap
- 10.55 Nappali
- 11.55 Parlamenti Napló
- 13.01 Híradó délben
- 13.30 Kárpát Expressz
- 14.00 Átjáró
- 14.30 Roma Magazin
- 15.00 Domovina
- 15.30 Mindentudás Egyeteme
- 16.25 Kastélyok és kúriák
- 16.55 Szomszédok (magyar sor.)
- 17.30 Híradó
- 17.41 Körzeti híradó
- 17.55 Teadélután
- 18.30 India - Álomok útján (braz.-ind. sorozat)
- 19.20 A királyi ház titkai (dél-kor. sor.)
- 20.30 Híradó este
- 20.55 Sport hírek
- 21.05 Kékkény Bűnügyi magazin
- 22.05 Az Este
- 22.40 New York-i szerenád (amerikai vígjáték, 2007)
- 0.25 Urbanisták - Lukovich Tamás
- 0.55 Hírek
- 1.00 Sport hírek
- 1.05 Telesport (ism.)

m2

- 6.20 Hajnali gondolatok
- 6.23 Kárpát Expressz
- 6.50 Ma Reggel
- 10.00 Rippl-Rónai József
- 10.35 Rondó
- 11.30 Körzeti magazin
- 12.20 Musica Historica
- 11.30 Körzeti magazin - Miskolc
- 12.30 "...hol élsz Te?"
- 13.01 Híradó délben
- 13.15 Sport hírek
- 13.30 Kárpát Expressz
- 13.55 Napló
- 14.00 Közvetítés a parlament üléséről
- 17.30 Múzeumtúra
- 17.55 Magyar rock
- 18.55 Átjáró
- 19.20 Esti mese: Merülj, Olly merülj!
- 19.45 Robbie, a foka (sor.)
- 20.30 Barangolások öt kontinensen
- 21.00 Híradó este
- 21.25 Sport hírek
- 21.30 Mindentudás Egyeteme
- 22.25 A Silla királyság ékköve (dél-kor. sor.)
- 23.20 Záróra
- 0.15 India - Álomok útján (sor.)
- 1.00 A királyi ház titkai (dél-kor. sor.)
- 2.00 New York-i szerenád (am. vígj., 2007)

RTL KLUB

- 6.30 Top Shop
- 7.00 Fókusz
- Plusz Magazin (ism.)
- 7.25 Fókusz Reggel
- Közszolgálati magazin
- 7.55 Reggeli magazinműsor
- 10.05 Te vagy az életem (arg. sor.)
- 11.05 Top Shop
- 13.00 RTL Klub Híradó
- 13.20 Asztro Show
- 14.30 Fél kettő Magazin
- a legjobb történetekkel
- 15.20 A nagy szám (am. rom. vígj., 1979)
- 17.20 Mindörökké szerelem (mex. sor.)
- 18.20 Ezel - Bosszú mindhaláláig (török sor.)
- 19.30 RTL Klub Híradó
- 20.05 Alekosz - Szereltem a legfőbb szinteken
- 21.15 Fókusz
- 21.45 Barátok közt (magyar sor.)
- 22.25 Dr. Csont (amerikai krimisor.)
- 23.25 Showder Klub
- Vidám show-műsor
- Utána: RTL-hírek
- 0.40 Face the Pro Tournament 2011
- 1.25 Tények Este
- 1.55 EZO.TV
- Jósok, látók, médiumok!
- 2.25 Váltakozó vizeken (am. dráma, 2006)

TV2 TV 2

- 7.00 Magellán (ism.)
- 7.25 Tények Reggel
- 8.00 Mokka
- 10.00 Mokka habbal
- 10.35 Stahl konyhája
- 11.00 Babapercek
- 11.10 Teleshop
- 12.40 Seherezáde (ism.)
- 13.40 Pinokkió (olasz-angol kalandf.)
- 2/1. rész
- 15.20 EZO.TV
- 16.20 Rex felügyelő (osztrák-német krimisor.)
- 17.20 Edina és Joshi
- 17.25 Marina (mexikói-amerikai sor.)
- 18.25 Update Konyha
- 18.30 Seherezáde (török drámasorozat)
- 19.30 Tények Hírműsor
- 20.20 Aktív
- 21.15 Jóban Rosszban (magyar sor.)
- 22.25 NCIS (am. krimisor.)
- 23.25 NCIS: Los Angeles (amerikai krimisor.)
- Közben: Kenósorsolás
- 0.20 Aktív
- 0.25 Elit egység (kanadai sorozat)
- 22.00 Híradó
- 22.35 Lapzárta
- Vitaműsor újságírókkal
- 23.00 Híradó
- 23.30 Pálya
- 0.05 Rájátszás

HÍR TV

- 7.00 Széles út (ism.)
- Motoros életmód-magazin
- 7.30 Soroló (ism.)
- A vidék magazinja
- 8.00 Híradó
- 9.05 Kontraszt (ism.)
- 10.05 Napról napra (ism.)
- 10.30 BBC Hard Talk (ism.)
- 11.00 Híradó
- 11.30 Európai híradó (ism.)
- 12.05 Ingatlanpiac (ism.)
- 12.30 Hírvilág (ism.)
- 13.00 Déli híradó
- 13.35 Hungarorama
- 14.05 Soroló (ism.)
- 14.30 Garázs (ism.)
- 15.05 Civil kaszinó (ism.)
- 16.00 Híradó (ism.)
- Friss napi információk
- 16.30 BBC Click (ism.)
- A BBC informatikai magazinja
- 17.05 Célpont (ism.)
- Oknyomozó riportműsor
- 17.30 Paletta
- 18.00 Híradó
- 18.30 Panaszkönyv
- 19.05 Vonalban
- 20.00 Híradó
- Friss napi információk
- 21.05 Rájátszás
- 22.00 Híradó
- 22.35 Lapzárta
- Vitaműsor újságírókkal
- 23.00 Híradó
- 23.30 Pálya
- 0.05 Rájátszás

TVR 1

- 6.55 Románia himnusa
- 7.00 Reggeli híradó
- 9.00 Szerelmi bizonyíték (brazil sor.)
- 10.00 Danutz SRL (ism.)
- 12.00 TVR 55
- 12.40 A királyi ház titkai (dél-koreai sor.)
- 14.00 Hírek, időjárásjelentés
- 14.45 Courier TV
- 15.15 Teleshopping
- 15.30 Krónika - magyar nyelvű műsor
- 17.00 A megfelelő pár
- 18.00 Hírek, időjárásjelentés
- 18.25 A királyi ház titkai (dél-koreai sor.)
- 19.45 Sport
- 20.00 Hírek, időjárásjelentés
- 21.00 Prim Plan (talk show) (live)
- 22.00 Mad Men - Reklámőrültek (amerikai sorozat)
- 22.55 A Delta emberei
- 23.10 Visszajátszás
- 0.30 Éjszakai beszélgetések
- 1.30 La vie en rose (life-style magazin) (ism.)
- 2.25 Prim Plan (talk show) (ism.)
- 3.15 Sport (ism.)
- 3.30 Hírek, időjárásjelentés (ism.)

TVR 2

- 6.00 Hobby, szokások (ism.)
- 7.00 Teleshopping
- 8.10 DP 2 tonomat - szórakoztató műsor
- 10.00 Csavargó halász (ism.)
- 10.30 Kaland és természet
- 11.00 Vallomások (ism.)
- 12.00 Hírek, időjárásjelentés
- 12.30 Biznisz óra (ism.)
- 13.30 Jamie vendéglője
- 14.00 Miért ABC
- 14.35 Együtt Európába
- 15.30 Boldogulj egyedül!
- 16.00 Bűvölet (olasz sorozat)
- 17.00 Hírek
- 17.30 Vallomások
- 18.30 A Simpson család (amerikai animációs sorozat)
- 18.55 Adio
- 19.00 Biznisz óra
- 20.00 Három királyság (kínai sor.)
- 21.00 Késhegyen - informatív műsor
- 22.00 Hírek, sport
- 23.00 Aeroshow
- 23.35 Titkos Szolgálat - MI5 (angol thrillersor.)
- 0.35 Három királyság (kínai sor.) (ism.)
- 1.30 Lehet, hogy nem tudtad (ism.)
- 1.35 Vallomások (ism.)

PRO TV

- 6.00 Románia szeretlek (ism.)
- 7.00 Pro Tv hírek, Könyvbemutató, Mi történik doktor úr?
- 10.00 Jumanji (am. kalandf., 1995) (ism.)
- 12.00 Fialat és nyugtalan (amerikai sor.) (ism.)
- 13.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
- 14.00 Románia szeretlek - kulturális magazin (ism.)
- 15.00 Román Komédia Társaság (ism.)
- 16.00 Fialat és nyugtalan (amerikai sorozat)
- 17.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
- 17.45 Happy Hour - szórakoztató műsor
- 19.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
- 20.30 Ultraviola (am. akcióf., 2006)
- 22.15 Az örökség (román vígjáték sorozat)
- 23.30 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
- 0.00 A mentalista (amerikai krimisorozat)
- 1.00 Mi történik doktor úr? (ism.)

ANTENA 1

- 6.00 Híradó, Sport
- 8.00 Reggeli matiné - Razvan és Dani szórakoztató műsora
- 10.00 Sajtószemle
- Mircea Badeavával
- 11.00 Knight Rider (amerikai akció sor.) (ism.)
- 12.00 Az elveszett ereklyék fosztogatói (amerikai-francia-német sorozat)
- 13.00 Híradó, Sport
- 14.00 Mr. Bean (angol vígjáték sorozat)
- 14.30 Csillagháló
- 16.00 Híradó, Sport
- 17.00 Közvetlen hozzáférés - Simona Gheorge műsora
- 19.00 Híradó, Sport, Időjárásjelentés
- 20.20 Mutassalak be a szüleimnek
- 20.30 Vad nárcisz (román telenovella)
- 23.00 Híradó, Sport
- 23.45 Bűnös show - Dan capatos szórakoztató műsora
- 1.00 Egy férfi, egy nő és a bank (kanadai vígjáték, 1979)
- 2.45 Különleges ügyosztály (Esküdt ellenségek: Meggyalázott áldozatok) (amerikai krimisorozat)

PRIMA TV

- 5.30 Levintza bemutatja
- 6.00 A cseresznye a tortán - reality show
- 7.00 A szív zenéje (német romantikus film)
- 9.00 Teleshopping
- 9.30 Jugaru tréfái
- 10.00 Aki tud az nyer!
- 11.15 Ismerkedj, álmodj, szeress! (ism.)
- 12.30 Teleshopping
- 13.00 Kacsamesék (amerikai rajzf.)
- 13.30 Teleshopping
- 14.00 Szívek találkozása (indiai sorozat)
- 15.00 Flash Gordon (amerikai akció sorozat)
- 16.00 A cseresznye a tortán
- 17.00 Lököttek (román sorozat)
- 18.00 Hírek, időjárásjelentés
- 19.00 Sport
- 19.30 Titkos szerelmek (telenovella)
- 20.30 A legszebb vidéki fiú - reality show
- 22.15 Lököttek (román sorozat)
- 23.00 Borotvaélen (kanadai krimi, 2005)
- 1.00 Lépéselőnyben (amerikai krimisorozat)
- 3.00 Hírek, sport időjárásjelentés (ism.)

DISCOVERY

- 7.00 Ötödik sebesség
- 8.00 Autókereskedők - Subaru Impreza WRX
- 9.00 Halalás fogás - Télvíz idején
- 10.00 Piszkos munkák - Állatorboly
- 11.00 Sztéptitók - Felvillanyozva
- 12.00 Amcsi motorok - Carroll Shelby motor
- 13.00 Autókereskedők
- 14.00 Állítólag... - Holdrészállás
- 15.00 Piszkos munkák - Zombi
- 16.00 Hogyan készült? - Rendőrijelvények
- 17.00 Amcsi motorok
- 18.00 Autókereskedők
- 19.00 A túlélés törvényei
- 20.00 Állítólag... - Robbanó bífeszték
- 21.00 Sztéptitók
- 21.30 Hogyan készült? - Stan Lee bemutatja: szupermenek a valóságban
- 23.30 Csendes szörnyetegek
- 0.30 Autókereskedők - Land Rover Defender
- 1.30 Ross Kemp
- Gengszterbandák nyomában
- 2.30 Sztéptitók
- 3.00 Állítólag... - Robbanó bífeszték

VIASAT 3

- 9.40 A narancsvidek (sorozat)
- 10.35 Hook (am. kalandfilm, 1991)
- 13.15 Amerika csillagai
- 14.55 Dawson és a haverok (sorozat)
- 15.50 A médium (sorozat)
- 16.45 Gyilkos számok (sorozat)
- 17.40 A dadus (sorozat)
- 18.05 Christine kalandjai (sorozat)
- 18.30 CSI: New York-i helyszínelők (ism.)
- 19.25 A nagy házalakítás (ism.)
- 20.25 Két pasi (sorozat)
- 21.25 CSI (sorozat)
- 22.25 Éden Hotel

SPORT.RO

- 7.00 Hírek
- 10.00 Pontos sportidő (live)
- 12.00 Hírek (live)
- 13.00 Sport.ro Hírek
- 13.10 Külön kiadás
- 14.10 Pontos sportidő (live)
- 15.10 Külön kiadás
- 16.30 Sport.ro Hírek
- 16.30 Pontos sportidő (live)
- 18.00 Sport.ro Hírek (live)
- 19.05 Információk (live)
- 20.00 Pontos sportidő (live)
- 20.05 Információk (live)
- 21.00 Sport.ro Hírek (live)
- 22.00 Kombat.ro

ACASĂ

- 8.30 Otthoni receptek
- 10.00 Csak a szerelem (román sorozat)
- 12.45 Mese hölgyek (sorozat)
- 14.15 Clase 406 (sorozat)
- 15.30 A család (mexikói sorozat)
- 16.30 Igaz történetek
- 17.30 Az ígélet (török sorozat)
- 18.30 Bella Calamidades (sorozat)
- 19.30 Teresa (sorozat)
- 20.30 Szereltem és tisztesség (sorozat)
- 21.30 Cassandra (sorozat)
- 22.30 Éjszakai történetek
- 23.30 Ördögi kör (am. sorozat)

FILM+

- 8.05 Televíziós vásárlás
- 11.10 Mr. Baseball (am. japán vígj.)
- 13.15 Törvényszéki bomba (kan. akcióf.)
- 14.55 A Midsummer gyilkosságok (sor.)
- 16.50 Hurrikánvádasok (am.-kan. akcióf.)
- 18.30 Gyilkos cápa vs. óriáspolip (am. akcióf.)
- 20.10 A múmia legendája (am. thriller)
- 22.10 Célpontban (am. akcióthriller)
- 23.55 A ságún árnyéka (japán akcióf.)

KANAL D

- 7.30 Reggeli kávé
- 10.00 Menyet anyának 5 - reality show
- 12.30 Kanal-D Hírek
- 13.15 Légy az enyém
- 15.00 Teleshopping
- 15.15 A sors kezében (török sorozat)
- 16.45 Célpontban
- 18.45 A nap híre
- 19.00 Kanal-D Hírek
- 20.00 Célpontban
- 20.30 Szereltem és büntetés (török film)
- 22.30 Szemek az árnyékban - reality show
- 0.00 Farkasok völgye (török sorozat)

ETV

- 9.00 Kultúrcsepp
- ism.
- 16.00 Délutáni Híradó
- 16.15 Kultúrcsepp
- 16.35 Kárpát Expressz
- 17.00 Átjáró
- 17.30 Délutáni Híradó
- 17.40 Izelítő
- 14.45 Kalendárium
- 17.50 Egészséges percek
- 17.55 Könyvajánló
- 18.00 Reggeli terefe
- 18.30 Híradó
- 19.00 Piacter 19.30 Híradó
- 20.00 Kende Péter: Cigányok
- 20.35 Zene
- 21.00 Piacter
- ism.
- 21.30 Híradó
- 22.00 Átjáró
- 22.30 Híradó

Május 20., péntek

Az év 20. hete és 140. napja, hátravan 225 nap

Ma Bernát és Felícia napja van.

A Bernát a germán Bernhard név magyar formája. Elemeinek eredeti jeletése: medve és erős.

A Felícia a Félix név női párja.

Holnap az **András** nevűeket köszöntjük.

Vasárnap a **Júliák, Riták és Emilek** ünnepelnek.

Évforduló

Május 20-án:

• 1498 – Vasco da Gama eléri Indiát.

• 1795 – A magyar jakobinusok (Hajnóczy József, Laczkovics János, Martynovics Ignác, gróf Sigray Jakab és Szentmarjai Ferenc) kivégzése a budai „generális kaszálórétén”, amely ekkor kapja a Vérmező nevet.

Május 21-én:

• 1904 – A FIFA megalapítása Párizsban.

• 1980 – A *Csillagok háborúja V: A Birodalom visszavág* premierje Amerikában.

Május 22-én:

• 1867 – Kossuth Lajos híres nyílt Cassandra levelében tiltakozik a kiengedés ellen. Szerinte végzetes következményei lehetnek, ha Magyarország sorsát Ausztriához kötik.

• 1879 – Az 1879:XVIII. törvények kötelezővé teszi a magyar nyelv tanítását minden népiskolában és tanítóképző intézetben.

Vicc

Két rabló az ékszerbolt előtt néz a kirakatban egy különleges gyémántkőves nyakéket. – Szerinted mennyit kapnánk ezért az ékszerért? – kérdezi az egyik. Erre a másik: – Úgy 5-6 évet.

Recept

Banános energiagolyók

Hozzávalók: 2,5 érett banán, 150g mandula (hántolt) vagy dió, 150g kókuszreszelék, 100g aszalt gyümölcs (mazsola, vörösfőny, meggy), 20g kakaó, kakaó a hempergetéshez.

Elkészítése: Az aszalt gyümölcsöket és a mandulát (vagy diót) bedobjuk az aprítóba, és hagyjuk, hogy jól összeaprítsa. A banánokat villával pépesre törjük, majd beledolgozzuk először a kakaót, majd az aprított mandulát/diót, kókuszreszeléket, vörösfőnyét, meggyet. Nagy méretű golyókat formázunk belőlük, meghempergetjük kakaóban, és berakjuk a hűtőbe. Adhatunk hozzá egy kis rumot/rumaromát vagy fahéjat egy kis extra ízért.

A hatos lottó nyerőszámai:

23, 20, 13, 3, 9, 32.

Horoszkóp

KOS (III. 21.–IV. 20.)

Napi feladatvégzésébe újítást vezet be, s ezáltal jelentősen megkönnyíti munkáját. Elhatározza, hogy még több tudást szerez, mivel ez a fejlődés útja.

BIKA (IV. 21.–V. 20.)

Teljesen lenyűgözi őnt az, hogy mennyi mindent meg tud csinálni egy számítógéppel. Új szenvedélyes érzés jelenik meg életében. Am ez nem egy múló vonzalom.

IKREK (V. 21.–VI. 21.)

Egy rendezvényen vesz részt, ami remek szellemi feltöltődéssel jár. Valaki a távolban sokat gondolt önre, s azt tervezi, hogy személyesen is meglátogatja.

RÁK (VI. 22.–VII. 22.)

Nemcsak a munkahelyi, de az otthoni teendői is megszaporodnak. Szerencsére segítsége is akad, így elképzelései szerint tud végezni feladataival.

OROSZLÁN (VII. 23.–VII. 23.)

Megeshet, hogy kevésbé kívánt papírokat kap kézhez. Tanulja meg tisztelni mások véleményét akkor is, ha ütközik az önével.

SZŰZ (VIII. 24.–IX. 23.)

Ha valami nem működik, érdemes megpróbálni helyrehozni, vagy túl kell lépni rajta. Vizsgálja meg a lelkét, mit is akar valójában.

MÉRLEG (IX. 24.–X. 22.)

Bajban lévő barátja szeretné, ha végighallgatná. Ön nem mindenben ért vele egyet. Ne próbálja szőnyeg alá söpörni érzéseit, hiszen őszinte véleményt vár öntől.

SKORPIÓ (X. 23.–XI. 22.)

Ha sikerül visszanyernie optimizmusát, most már minden sokkal jobban sikerülhet. Értelmezhető, ha belefáradt a küzdelembe, de azért itt az ideje, hogy összeszedje magát.

NYILAS (XI. 23.–XII. 21.)

Májusban jobban vágyik a csendre és a nyugalomra. Kicsit nyugtalanabbnak érzi magát, ezért szenteljen némi időt a kedvtelésének.

BAK (XII. 22.–I. 20.)

A Bak-jegyben jár a Hold. Egy megbeszélés elmélyült figyelmet igényel. Találkozik egyik barátjával, s ráébrednek, hogy a különböző élethelyzeteket jó, ha megbeszélik.

VÍZÖNTŐ (I. 21.–II. 19.)

Jó híreket kap. Szeretne változtatni életformáján, hogy jobban érezhesse magát. Régebbi kötelezettsége lejár, s most bizakodóbban tekint a jövőbe.

HALAK (II. 20.–III. 20.)

Egy nyomasztó kérdést hirtelen jött sugallatra megold, s ettől könnyűvé válik a nap további része. Szakmai ismereteit olvasással bővíti.

Ma

A következő napok időjárása

Szombat: 24°C, 25°C (Bukarest)
 Vasárnap: 24°C, 25°C (Bukarest)

Sok lesz a napsütés, délután többfelé erősen megnövekszik a felhőzet. Zápor, zivatar várható.

Többnyire napos időre számíthatunk, ám délután már zápor, zivatar is várható.

Jelleg	Délutáni hőmérséklet	Holnap hajnali hőmérséklet
Arad	25°C	14°C
Brassó	21°C	8°C
Bukarest	25°C	13°C
Csiksztereda	23°C	8°C
Kolozsvár	24°C	10°C
Marosvásárhely	24°C	11°C
Nagyváradi	26°C	12°C
Szatmárnémeti	23°C	12°C
Temesvár	26°C	14°C

Készült: Magyarországon az Országos Meteorológiai Szolgálatnál

A többször megnövekvő felhőzet mellett néhány órára a nap is kisüt. Többfelé kialakulhat zápor, zivatar. A keleti szél többnyire mérsékelt marad, ám délen időnként élénk, zivatarok idején erős széllelkések is lehetnek.

Baleset

Horváth István

***	ELVISEL	ÖSSZEHAJTHATÓ AGY	MŰLT IDŐ EGYIK JELE	***	EGÉR VAN ILYEN	INDULJ! TAKARODJ	ÜRES GARÁZS!	ELINTÉZ DOLGOT	CSEKÉLY MÉRTEK-BEN
ROBBANÓ ANYAG				SZABÓ ...; IRONÓ					
PÁROS RÜGY!			KUDARCOT VALL	ASZTALOS ALLVÁNYA					
SZEKERET STABILIZÁLO			VESZTESÉG				RÓMAI 51		
***	SOVÁNY LÓ					MEG. SZEGEDEN	SPANYOL FŐVÁROS		
SÜTŐBE VALÓ EDÉNY						RÉGI "OR-VOSSEGÉD"			
A TÁRGY RAGJA		A GAZDASÁG ÁGA							AZ EGYIK SZÜLŐ
VÖRÖS ...; VIKING HAJÓS		KALÁSZOS NOVENY			UGYANAZ (LAT.)				
MOCSÁRI HAL				FÉM TARAJOS SZÉLE	ONAT FUR RAJTA				
KÉMIAI ELEM				ALÁ					
SZÁNALMAS									

új magyar szó

Szerkesztőség és kiadó:
 Bukarest, 3. kerület, Lipszani u. 29-31 sz., I. emelet.
 Telefon/fax: 021/317-8847, E-mail: office@maszol.ro

Postacím:
 Redacția „Új Magyar Szó” OP 33, CP 17, sector 1, București

Mb. felelős szerkesztő:
 Salamon Márton László

Vezető szerkesztő:
 Cseke Péter Tamás

Vezető publicista:
 Agoston Hugó

Főmunkatársak:
 Ady András, Bíró Béla, Krebsz János, Gyulay Zoltán, Sebestyén Mihály, Székedi Ferenc, Székely Ervin

Szerkesztők:
 Moldován Árpád Zsolt (Aktuális)
 Bogdán Tibor (Hátér)
 Baló Levente (Kultúra)
 Szakács Zsuzsanna (Gazdaság)
 Turós-Jakab László (Sport)
 Farkas István (Média)
 Orosz Anna (Életmód)
 Szonda Szabolcs (Színkép)

Olvasszerkesztő:
 Osváth Annamária

Tudósítók:
 Antal Erika – 0788-760573 (Marosvásárhely), Sipos M. Zoltán – 0788-715876 (Kolozsvár), Totka László – 0788-715848 (Nagyváradi), Baloga-Tamás Erika – 0746-375775 (Székelyudvarhely), Kovács Zsolt – 0788-715766 (Sepsiszentgyörgy), Mayla Júlia – 0745-682401 (Beszterce), Sike Lajos – 0788-715687 (Szatmárnémeti), Tamás András – 0744-781709 (Nagyenyed)

Fotóriporter, képszerkesztő:
 Tofán Levente

Grafikus:
 Horváth István

Tördelőszerkesztők:
 Lőrincz Imola, Szabó Ildikó Erzsébet

Kiadja a Scripta Kiadó Rt.

Terjesztési menedzser:
 Béres Attila – 0788-318353

Területi megbízottak:
 Baricz István – 0788-488739
 Keresztes Csaba – 0746-100830 (Gyergyó), Tósa András – 0788-715481 (Kolozs, Szilágy)

Logtanácsos:
 Czédly József

Hirdetési ajánlat a honlapon és a szerkesztőségben. Előfizethető a Román Postánál (katalógusszám: 19302), közvetlenül a szerkesztőség-nél és előfizetés-szervezőknél. Magánterjesztők forgalmazzák.

Előfizetési díjak:
 1 hónapra 15 lej,
 3 hónapra 38 lej,
 6 hónapra 75 lej,
 12 hónapra 148 lej

Nyomda: Garamond (Kolozsvár)

ISSN 1841-5520

Az Új Magyar Szó bármely részének másolásával kapcsolatos minden jog fenntartva. Értesítéseket átvenni csak az Új Magyar Szóra való hivatkozással lehet. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beküldött leveleket rövidítve, illetve szerkesztve közzölje.

Lapunk megjelenését támogatja a

COMMUNITAS ALAPÍTVÁNY
 Alapította az RMDSZ

agnus
 RADIO 88.3 FM
 naponta 03-08 és 12-15,
 csütörtökön 19-23 óra között
 a világhálón:
 www.agnusradio.ro

Sláger Rádió
 fm 105.9

F95 FM SICULUS Rádió

95.1 fm Paprika Rádió
 Fülön csíp.

94.0 fm PROFI RÁDIÓ
 A ZENE ÁRAD BELŐLE

MÉDIAPARTNEREK
 KOLOZSVÁRI RÁDIÓ
 FM 95.6
 www.radiocluj.ro

Bajnok a Galaci Oțelul

Labdarúgás

Turós-Jakab László

A Galaci Oțelul már megnyerte a labdarúgó-Liga-1 2010–11-es bajnokságát, miután a svájci Lausanne-ban székeli nemzetközi Sportdöntőbírószág (TAS) ítélete megerősítette a Román Labdarúgó-szövetség (RLSZ) zöld asztali döntését a Pandurii Târgu-Jiu-Oțelul mérkőzés ügyében. A februári összecsapásra adósságai miatt nem állhatott ki a Pandurii, amely 0-3-mal veszítette el a mérkőzést.

Az Oțelul sorozatban a negyedik Bukaresten kívüli bajnokságot, a Kolozsvári CFR 1907 (2007–08-as idény), az Unirea Urziceni (2008–09) és ismét a CFR 1907 (2009–10) után.

A Duna-parti városban örömmel fogadták a hírt, Marius Stan klubelnök azt nyilatkozta, hogy számított rá. Ezzel szemben Marian Iancu leszögezte: az Oțelul nem érdemelte meg a bajnoki címet. Részletezve, a temesvári csapattulajdonos úgy véli, hogy a zöld asztali három pont mellett a galaci gárda még négyszer annyit kapott ajándékba a játékeztől, ezek nélkül „az 5-6. helyek egyikénél előbbre nem végezhetett volna”.

A galaciak nem fogadták el a profiligát (LPF) azon ajánlatát, hogy az Astra elleni, szombati mérkőzés után ve-

gyék át az érmeiket és a bajnoki mezeket. Ők vasárnap a hazai szurkolókkal együtt ünnepelték volna a klub történetének első bajnoki címét, de erre a TAS-döntésre várás miatt nem kerülhetett sor. A LPF illetékesei vasárnap, Galacon fogják díjazni az újdonsült román bajnokot.

Így a szombaton 17 órakor kezdődő záróforduló már csak egy kérdést hivatott megválaszolni: azt, hogy a Temesvári FC vagy a FC Vaslui játszhat BL-selejtezőt. A Bega mentiek a Dinamót fogadják (amely ősszel 0-0-ra mérkőzött ellenfelével), a moldvaiak pedig Târgu Jiuba, a kieséstől megmenekült Pandurii otthonába látogatnak. Ősszel 3-1-re nyert a FC Vaslui. A forduló további műsora, zárójelben az őszi eredmények: Marosvásárhelyi FCM–Kolozsvári U (1-1), Rapid–Brassói FC (0-2), Kolozsvári CFR 1907–Steaua (2-2), Victoria Brănești–Besztercei Gloria (0-1), Universitatea Craiova–Medgyesi Gaz Metan (0-1), Astra Ploiești–Oțelul Galac (1-2), Sportul Studențesc–Unirea Urziceni (1-2). A mérkőzésekről a GSP Tv, a Digi Sport, a Digi Sport Plus és az Antena 1 számol be élőben.

A hazai labdarúgás 2010–11-es idénye jövő szerdán, a Steaua–Dinamo-Román Kupa-döntővel zárul. A párharc győztese az Európa-liga 2011–12-es idényében képviseli Romániát.

A galaci szurkolók egy hét alatt kétszer is ünnepeltek. Fotó: Mediafax

Európa Liga: a Portóé a serleg

Az FC Porto 2004 után hódított el ismét egy európai kupát, akkor a Bajnokok Ligáját nyerte meg

Labdarúgás

Híresszefoglaló

Az FC Porto diadalmaskodott a labdarúgó-Európa-liga 2010/11-es kiírásában, miután szerda este a dublini döntőben 1-0-ra nyert a szintén portugál Sporting Braga ellen. A gólt Falcao fejelte a 44. percben, ez volt a kolumbiai támadó 17. találatja az EL-idényben. Cristian Săpunaru kezdőember volt a Portónál, és végig játszotta a mérkőzést, a 49. percben sárga lapot kapott.

A második számú európai kupasorozat fináléjában tizedszer találkoztak azonos nemzetbeli csapatok, de először fordult elő, hogy mindkettő portugál volt. A Porto 2003 után másodszor nyert, míg a Bragának ez volt az első döntője. A kék-fehérek ezzel a sikerrel triplázhatnak, ugyanis a bajnokságot

már korábban, veretlenül nyerték, míg a Portugál Kupa döntőjében vasárnap a Vitoria Guimaraes együttesével találkoznak.

Andre Villas-Boas minden idők legfiatalabb európai kupagyőztes edzője lett 33 évesen és 213 naposan. A Porto 2004 után hódított el ismét egy európai kupát, az akkor José Mourinho által irányított gárda a Bajnokok Ligájában diadalmaskodott.

Európa-ligát (1971-ig Vásárvárosok Kupáját, majd

2009-ig UEFA-kupát) öt csapat nyert háromszor, a Barcelona, a Valencia, a Liverpool, a Juventus és az Internazionale. Két-két sikerrel dicsekedhet a Leeds United, a Tottenham Hotspur, a Feyenoord Rotterdam, a Borussia Mönchengladbach, az IFK Göteborg, a Real Madrid, az AC Párma, az FC Porto és a Sevilla. A Ferencváros 1965-ben hódította el az akkor Vásárvárosok Kupájának nevezett trófeát.

Dobogóközelben Dzsudzszák Balázs

Negyedikként zárt az EL-idény góllövőlistáján Dzsudzszák Balázs, aki hét játékkal holtversenyben öt gólig jutott. A PSV Eindhoven magyar válogatott szélsőjét csak a 17 gólos Radamel Falcao (kolumbiai, FC Porto), a 11 találatot elért Giuseppe Rossi (olasz, Villarreal) és a hat-szor eredményes Tomas Necid (cseh, CSZKA Moszkva) előzte meg az eredményességi listán. Az egy idényben elért gólok számát tekintve eddig a német Jürgen Klinsmann tartotta a csúcst, aki az UEFA-kupa (az EL jogelődje) 1995/96-os kiírásában 15-ször volt eredményes a Bayern München színeiben

Röviden

Ezüstéremért játszanak az udvarhelyiek

Szombaton délután 6 órakor a KC a Bákói Știință fogadja Székelyudvarhelyen a férfi kézilabda-Nemzeti Liga utolsó fordulójára kere-tében. Vlad Caba tanítványaiknak egy döntetlen is elég ahhoz, hogy megszerezzék az ezüstérmeket. A 26. forduló többi mérkőzése: Nagybánya–Szatmárnémeti, Kolozsvár–UCM HC Krassó-Szörény, Brassó–CS Municipal, Târgu Jiu–Konstanca, Suceava–Temesvár, Nagyvárad–Steaua MFA.

Női kézilabda Román Kupa

Bákóban tegnap a Román Kupáért lépett pályára a női bajnokság legjobb nyolc csapata. Eredmények: CS Municipal–Dunărea Brăila 40-41, Kolozsvár–Oțelul Galac 28-32, Zilah–Roman 22-29. Az Oltchim–Nagybánya-mérkőzés lapzártá után kezdődött meg.

Kosárdöntő Kolozsváron

A férfi kosárlabda-bajnokság döntősorozata Kolozsváron, 1-1-es állásról folytatódik az U-Mobitelco és a CSU Asesoft Ploiești között. Szombaton és vasárnap is 18 órától játszanak, a TVR 3 sugároz élőben.

Hétvégi forduló a Liga-2-ben

A Nyugati csoport mérkőzései: Gyulafehérvár–Poli Iași, Slatina–R. Vâlcea, Déva–Bihar FC, Petrol–Mioveni, Gaz Metan Craiova–Aradi ACU, Torda–Szeben. A FC Argeș szabadsnapos, az UTA pedig játék nélkül kapja a visszalépett szilárdoslyóiak elleni mérkőzés 3 pontját.

HIRDETÉS

WASS ALBERT 30 KÖTETES VÁLOGATÁS

HOGYAN JUTHAT HOZZÁ A SZOROZATHOZ?

ELŐFIZETÉSSSEL:

- az első kötet ára 10 Ron, a 1–30 kötet ára egy összegben 735 Ron helyett **625 Ron**, így ajándékban kap 5 kötetet. A postaköltség a Kiadót terheli.
- A 1–30 kötet tíz részletben, 735 Ron helyett 677 Ron, (9 x 70 Ron + 1 x 37 Ron + 1 x 10 Ron), így ajándékban kap 3 kötetet. A postaköltség a Kiadót terheli.
- **KÖTETENKÉNT 25 Ron + postaköltség áron**

5 könyvet ingyen kap

PARTNERBOLTJAINK:

SEPSISZENTGYÖRGY
Diák könyvesbolt

SZÉKELYKERESZTÜR
Csipike Könyvesbolt

SZÉKELYUDVARHELY
Árnika könyvesbolt, Corvina könyvesbolt

ZETELAKA
Irka-Firka Könyvesbolt

MAROSVÁSÁRHELY
Aranka György Könyvesbolt

KÉZDIVÁSÁRHELY
Gyopár Könyvesbolt

KOLOZSVÁR
Könyvesbolt, P-ta Avram Iancu 13

CSÍKSZEREDA
Corvina Könyvesbolt

A Mentor Kiadó és a Duna International közös sorozata

MEGRENDELHETŐ:

HUNGALIBRI SRL, M-Ciuc
str. Patinoarului 16/A/1.
Tel./fax: 0266371139, 0723668843
E-mail: hungalibri@clicknet.ro

Victor Hănescu elődöntős

Victor Hănescu a legjobb négy közé jutott a 450 ezer euró összdíjazású, nizzai salakpályás ATP-tenisztornán, miután holland ellenfele, Robin Haase a negyedöntőben 2-6, 0-2-nél feladta. A román játékos következő ellenfele az ukrán Alekszandr Dolgoplov aki tegnap 6-4, 1-6, 7-5-re nyert az első helyen kiemelt spanyol David Ferrer ellen.

A románok eredményei a vasárnap kezdődő francia nyílt teniszbajnokság (Roland Garros) selejtezőinek

második fordulójából: Elena Bogdan–Sophie Ferguson (ausztrál) 6-1, 6-3, Anasztaszja Pivovarova (orosz)–Alexandra Cadantu 4-6, 6-0, 6-4, Victor Crivoi–Gilles Muller (luxemburgi) 6-7 (1), 7-6 (5), 7-5, Marc Gicquel (francia)–Adrian Ungur 3-6, 7-6 (8), 6-2, Lukas Rosol (cseh)–Marius Copil 4-6, 6-3, 6-4. Liana Ungur ma lép pályára az ukrán Julija Bejgelzimer ellen. Bogdan a német Sabine Lisicki, Crivoi pedig a kanadai Frank Dancevic ellen folytatja.

„Nemkívánatos” Mititelu

A labdarúgó-profiliga (LPF) fegyelmi bizottsága nemkívánatos személynek nyilvánította Adrian Mititelu, az Universitatea Craiova tulajdonosát, akit ezáltal kizárt a román futballból.

Mititelu a továbbiakban nem képviselheti hivatalosan a klubot, nem ülhet a kispadon, sőt az öltözőbe sem mehet többé be, különben felfüggesztés alá kerülhet. A bíróság a múlt év júniusában ítélték el a több mint 100 millió lejig terjedő pénzbírságra számíthat.

A közszolgálat partitúrái

Beszélgetés Demeter András István színművésszel, a Román Rádiótársaság elnök-vezérigazgatójával

Ebben a szakmában, ebben az életformában, amit a rádiózás jelent, a leglényegesebb összetevő az emberi tényező – állapítja meg beszélgetőtársunk, aki úgy érzi, elnyerte az ország legnagyobb médiainstanzájának bizalmát. Ugyanakkor kiérdemelte a szakma nemzetközi szövetségének az elismerését is, hiszen mindössze kilenc hónapos rádióelnöki tevékenység után beválasztották annak vezető testületébe.

Szöcs Levente

▶ **Április 30-án önt a rádiós bizottság tagjává választotta az Európai Műsor-szolgáltatók Szövetsége (EBU). Miért fontos ez a tisztség?**

– Ez egy tekintélyes életkorú szövetség, több mint hatvan éve jött létre. Az EBU szervezi többek között az Eurovíziós Dalfesztivált, de nagyon fontos szakmai szervezet is. Tagja minden közszolgálati televízió és rádió. Nevében benne van az európai, de nem szorítkozik kifejezetten Európára. Van egy televízió- és egy rádióbizottsága, ezekbe tízenhárom tagot választanak két éves mandátumra a közgyűléseken; ilyen tisztújító közgyűlést rendeztek nemrég a Vatikáni Rádió meghívására Rómában. Nagy szó, hogy a román közszolgálati rádió a személyem révén bekerült a vezetőtanácsba, hiszen olyan időszakot élünk, amikor a közszolgálati rádiók és televíziók Európa-szerte átalakulóban vannak. Legfrissebb példaként a magyarországit említeném, ahol az összevonásokkal a politikum döntése egyik percről a másikra megváltoztatta a közmédia helyzetképét. Amúgy persze a közszolgálati rádió és televízió összevonása nem szokatlan.

▶ **A BBC például kezdettől fogva ilyen.**

– Nálunk is hosszú éveken át együtt volt a román közszolgálati televízió és a rádió. Már az EBU decemberi közgyűlésén elmondtam felszólalásomban, hogy különbséget kell tennünk a „fiatalabb” demokráciák és a konszolidált értékrendek között. Romániában elmondható, hogy ebben az átmeneti húsz évben a politikum – és nemcsak a politikum – nyomására a televízió sokszor elcsúszott az objektivitás és a kellő távolságtartás oldaláról, olykor

egyenesen a szakadékba. A rádió általában megőrizte az egyensúlyát. Mármint, ha egy ilyen bizonytalan demokráciában ismét összevonódna a televízió és a rádió, akkor az egyiknek az elcsúszása mindkettőnek az elcsúszását jelentené. A mi esetünkben létfontosságú, hogy külön maradjanak, mert így a közszolgálati bizottság megmaradhat. Ha holnap, mondjuk, a rádió csusszana el, és a televízió nem, akkor is az állampolgárnak megmarad legalább egy olyan forrása, ahonnan tisztességesen és civilizáltan tájékozódhat.

▶ **Ezért tartja tehát fontosnak, hogy a rádiós bizottság megmaradjon?**

– Fontos, hogy a rádiós bizottság külön megmaradjon, és ugyanúgy fontos, hogy a rádiós bizottságon belül egy ilyen „only radio”, amilyen a román közszolgálati rádió – és nem egy kis ország kis rádiója, hanem egy nagy ország nagy rádiója – benne legyen a bizottságban. Ezt mások is így látják.

▶ **A közgyűlés alkalmat adott arra is, hogy találkozzon XIV. Benedek pápával.**

– Egyedi élmény volt. Lehetőségem volt olyan helyeken megfordulni a Vatikánban, ahova az ember általában nem jut el. A pápai fogadásra a Szentatya rezidenciáján, a Gandolfo-kastélyban került sor. Nem vagyok katolikus, de a katolikus egyház fejével való találkozás számomra felejthetetlen, maradandó élmény. Azt is meg kell mondanom, hogy a pápai üzenetben, amelyet két nyelven mondott el Öszentése, és azután is elolvastam figyelmesen, nagyon sok gondolatot találtam, amely egyezik azzal vagy kiegészíti mindazt, amit én is gondolok a rádiózásról, a közszolgálati médiáról és arról, amerre tartania kell a mi „hajónknak” is.

▶ **Beszéljünk hát a rádió reformjáról. Amikor 2010. július elsején átvette elnök-vezérigazgatói megbízatását, egyebek közt azt mondta, szeretné nagyon gyorsan elnyerni az alkalmazottak bizalmát. Hogy látja, sikerült?**

– Ebben a szakmában, ebben az életformában, amit a rádiózás jelent, a leglényegesebb összetevő az emberi tényező. Megjegyzem, egy ekkora intézményben nem túlságosan gyakoriak megrendszerezések a visszajelzések. Viszont azokból, amelyek hozzám eljutottak, arra következtetek, hogy elnyertem az alkalmazottak bizalmát. Persze ez nem zárja ki, hogy vannak olyan emberek, akiket nem tudtam megszólítani, akikhez nem sikerült közel kerülnöm.

▶ **Elkészült a rádió tavalyi jelentése. Van egy olyan érzésem, hogy ez az első olyan beszámoló, ami ki-mondottan a közönségnek szól – tehát nem csupán a parlamentnek, amely el-számoltatja a rádiót.**

– Igen, ez paradigmaváltás. Szerencsére sikerült meggyőzőnöm a helyességéről a vezetőtanács többi tagját is. Minket a parlament hívhat vissza, de valójában a „szertözésünk” a hallgatókkal van. A nagy fogadást a rádiókészülékek előtt ülő emberekkel kötjük, nem azok rádió- és televíziódíjat, innentől kezdve az elszámolás, a beszámoló elsősorban feléjük kötelez.

▶ **Mi az, amit a tavalyi, fél éves elnökségéből legfontosabbnak tart?**

– Ennek az iratlan szerződésnek a jegyében, ami hallgató és műsorkészítő, hallgató és adminisztrátor között van, a 2010-es év viszonylag nyugodt, kiegyensúlyozott esztendő volt, mind pénzügyi szempontból, mind a műsorok tartal-

Fotó: Mediafax

mát, a technikai színvonalat illetően. A hallgatottság tekintetében sem jelentett látványos javulást, ahogy látványos zuhanást sem. Utóbbi mindenképpen a pozitívum kategóriába kell sorolnunk, hiszen európai jelenleg a hallgatottság csökkenése. Ugyanez mondható el a tavalyi év pénzügyi mérlegéről is, hogy tudniillik van egy icike-picike profitunk, ami azt jelenti, hogy a gazdasági válság közepette mi nem vagyunk vesztesben. Erről szól ez a jelentés, meg arról is, hogy a „hatalomváltás” a román közrádióban civilizáltan, zökkenőmentesen ment végbe, hogy igyekszünk nem tűzoltásszerűen cselekedni, hanem ellenkezőleg, előre kikalkulálva, nyomon követve bizonyos irányokat és lépéseket. Ezek lesznek a következő jelenté-

seknek a partitúrái, ez a jövőbe mutató koncepció. Ha sikerül tartani azt, ami az elmúlt kilenc hónapban elkezdődött, és amit felleltároztunk, és ha a feladatainkat elkezdjük szép lassan megoldani, akkor szerintem egy egészen hallgatóbarát mandátumnak nevezhetjük a végén a magunkét.

▶ **Mi kerül be a soron következő jelentésbe?**

– Ez nagyon bonyolult. Tavaly novemberben a tizenhárom különböző „színű” vezetőtanácsi tag egyöntetűen fogadta el ezt a leltárt, amit említettem. Ez nagyon fontos dolog, hogy a szeke- ret mind a tizenhárom ugyanabba az irányba akarják elmozdítani.

▶ **Meglepetés is?**

– Igen. Persze, számítottam

rát, de nem voltam benne biztos, hogy sikerül. Ez volt a cél, ezért a kidolgozást is munkacsoportok szintjén kezdtük és végeztük. Novemberben elkészült, majd lebontottuk a különböző osztályokra, területi stúdiókra, illetve a különböző szakterületeken belül is – pénzügyi, személyzeti, műszaki stb. – a legkisebb szerkezeti egységig. Január elsejétől elkezdődött a pontról pontra való megvalósítás. Negyedévenként lesznek különböző jelentések, amit egy fél éves jelentés követ. Ez lesz, ami megmutatja, hogy mi marad, mi került a megoldottak kategóriájába, illetve mi marad a feladatok között a következő fél évre vagy a következő évre, és így tovább. Természetesen a leltár ugyanilyen logika szerint ki is egészülhet.

▶ **Ha jól értem, akkor radikális változást semmilyen téren nem akar.**

– De, minden téren!

▶ **Minden téren, de nem nagyon gyorsan?!**

– Egyáltalán nem gyorsan. Nem látványos, hanem felépített, szerkezetileg és szervezetenként egyaránt végiggondolt, szervesen összefüggő intézkedéseket kívánok.

▶ **A sugárzás minősége hol áll ebben a folyamatban? Ez nagyon régi panasz sok csatornánál, sok hallgató részéről.**

– Itt a legnagyobb gondot nem annyira a műszaki rész, hanem az egész működési mód jelenti – az, hogy a digitális érában mi még mindig analóg megoldásokkal dolgozunk. Európa bizonyos részein az átállás teljes, máshol nem, Romániában gyerekcipőben járunk. Amíg a frekvenciák maradnak egyetlen eszközként, addig nagyon nehéz lesz bármit elérni, hiszen nincs elég belőlük.

Folytatása a 14. oldalon

Demeter András István (1969, Marosvásárhely)

Színművész, intézményvezető. A marosvásárhelyi Szentgyörgyi István Színművészeti Intézetben szerzett oklevelet (1992), a Temesvári Csiky Gergely Állami Színház színművésze (1992), majd igazgatója (1993–2005), 2002–2003-ban a budapesti új Nemzeti Színház szerepre szerződött tagja. Dijonban elvégezte a kereskedelmi főiskola kultúrmenedzszeri szakát

(1999), később a temesvári Tibiscus Egyetem jogi karát (2008). 2005-től a Román Kulturális és Vallásügyi Minisztériumban töltött be sorra főigazgatói, államtitkári, majd miniszteri tanácsosi tisztséget; kidolgozta az előadóművészekre és művészi tevékenységekre vonatkozó jogszabályt. 2010 közepétől a Román Rádiótársaság elnök-vezérigazgatója.

Mozivászon

Kiforratlan forráskód

Farkas István

A napokban egyik barátom több száz DVD-t tartalmazó gyűjteményéből véletlenszerűen akadt a kezembe Allan Moyle 2000-es, *Testcsere* című filmjének eredeti „lenyomata”. Mivel néha kifejezetten üdítően hatnak a régebbi tudományos-fantasztikus akciófilmek, úgy döntöttem, újranézem a filmet. Amikor a cselekmény odáig ért, hogy Stefan Toffler kénytelen belebújni egy klón testébe, ha meg akarja találni a sajátját, e-mailem érkezett, amelyben egy mozis portál értesített, hogy a héten Romániában is bemutatják Duncan Jones legújabb sci-fijét, a *Source code*-ot (*Forráskód*), amelynek már az előzetese jelezte, hogy egyfajta testcsere, elmeutazatos tudományos-fantasztikus alkotás lesz.

A lélekvándorlás, a testcsere több film cselekményének képezte alapját, ilyen például Carl Reiner 1984-es *Mindenem a tiédje* (*All of Me*) vagy az 1991-es *Farkangyal* (*Switch*, rendező: Blake Edwards), és se szeri, se száma azoknak a filmeknek, amelyek az időutazást választották fő témának, így érthető, hogy különleges érdeklődéssel fordultam Duncan új mozijához. A film, amely hasonlóságot mutat Tony Scott 2006-os, *Déja vu* című thrillerével, mondhatni, a *Mátrix* (1999) és az 1993-as *Idétlen időkig* (*Groundhog Day*, r.: Harold Ramis) alapmotívumainak kombinációjából született. Míg a *Mátrix* láttán még a sci-fitől idegenkedők is borzonghattak a gyönyörűségtől, és a '93-as filmen legalább lehetett szarkasztikusan vagy ironikusan nevetni, addig a *Forráskód*, leginkább

Fotó: outnow.ch

Újraélt múlt: a makacsul visszatérő idővel küzd meg a *Forráskód* című sci-fi főhőse

az „alapösszetevők” véletlenszerűnek tűnő keverése miatt, eléggé eklektikusra sikeredett. A cselekményt lehet követni, de a nem mindenütt sikerült vágások, a motívumok nagyotálók, a statikus portrékat megfelelő átmenet nélkül cserélő robbanásjelenetek nehezítik a néző ráhangolódását az amúgy is eléggé szinkópás ritmusra.

A film cselekményéről elég annyit tudunk, hogy a főszereplő Colter Stevens százados egy száguldó vonaton tér magához, egy ismeretlen ember testében, nem tudja, hogyan került oda, aztán nyolc perc után robbanás. Egy kapszulában találjuk őt, amint egy egyenruhás hölgytől kap arra vonatkozó utasításokat, hogy próbáljon visszaemlékezni a történetekre. A százados ugyanis szupertitkos küldetésen vesz részt, amelynek az a célja, hogy azonosítsa a vonat robbantóját, megakadályozva ezzel egy későbbi robbantást. Főhősünk akárhányszor visszatérhet a szerelvényre, de csak nyolc perce

van megtalálni a merénylőt, így tucatnyiszor újraéli a robbanás előtti nyolc percet. Mi több, megakadályozza végül a tulajdonképpen robbanást is, ugyanis nem sikerül létrehozni nyolc percet a múltban, viszont sikerül teremteni egy új világot, amelyben a százados várja az új küldetést. A néző pedig valószínűleg a folytatást.

A *Forráskód* tehát annyiban eredeti, hogy megpróbálja technicizálni a lélek-vándorlás-testcsere-időutazás eseményét, ám pontosan ezáltal vonja meg tőlük azt a mágikus aurát, amely vonzóvá tette ezeket a filmes „vándormotívumokat”. Sajnos, ebben a filmben a műszaki úton kivitelezett szemlélyiségvándorlás közel sem annyira vonzó, mint, mondjuk, a *Mátrix*ban, és ezt nem kompenzálják több síkon vezetett narrációs szálakkal. Itt csak a szokásos összeesküvés-elméletek átlagműveltségű fajtájába ütöközünk, amit megtold egy eléggé erőltetett romantikus vonatkozás, és ezt, sajnos,

egy (filozófiailag-technikailag) alig követhető, félszeg „happy end” zárja, természetesen nyitva hagyva kikapukat az esetleges folytatások számára.

Az élete utolsó nyolc percét újra meg újra megélt Colter Stevenstől nincs megvonva a felismerés lehetősége – valahány múltba térés és múltba veszés után fel tudja fogni, mi is zajlik körülötte (és benne), de a mindenkori néző nincs ilyen szerencsés helyzetben. Úgy néz ki, olyannyira sikeres volt az Egyesült Államok kormányhivatalainak munkája, hogy még a rendezőt sem avatták bele minden részletbe, aki így nem tudta tájékoztatni a nézőket arról, hogy tulajdonképpen mi is történik a saját filmjében. Keverni tudni kell, mutatta meg Tarantino a *Ponyvaregényben* (1994), épp ezért a *Forráskód* semmiképp sem válhat egy generáció referenciálművévé. Nem motívumoktól, hanem inkább csak lecsó, amitől nem lehet elhízni, de azért csillapítja az éhséget.

Halmosi Sándor

Harmatban derékgig

A színek után az alapszínek.
A bonyolult után az egyszerű
A kusza helyett a kevésbé kusza.
Helyettem Én
Helyetted Te.
Én és Te helyett egybehangzás.
Egybehangzás helyett szólamok
Szólamok helyett ez az egy szólam.
Ez az egy vers
Ez az egy festmény
Mindig ez a rácsodálkozás a világra.
Erre az egyre.

Hozzuk magunkkal

az idők mélyéről
a növények szívós puhaságát
és a növények között éltek
minden bántását
és minden bocsánatát.
A tudást, hogy életével játszik
ki érzelmekkel játszik
és a tudást
hogy az élet mélyélésű
és túlélni
csak így tudunk.
A test gyengédsége által.
Ahogy a lélek szövete.

A menta vers-ízei

A Színeknek még RMSZ-es korából rendszeres szerzője, Halmosi Sándor költő jelentkezett idén válogatott verseit sorjázó munkával a Noran Könyvesháznál. A hat vers- és egy műfordításkötetet követő Ibrahim (alcíme: A menta ízei) másfél évtized, az 1996–2010 időszak lírai termése tekintetében nyújt gondosan megkomponált, részleteiben és egészében is értelmezhető, át- és megélhető érzékeny „lét-felmérést”, világ-látást, illetve számvetést, szintézist. Az írásokban munkáló szerzői koncepció és versművészet igen találó meghatározást nyer Géczy Jánosnak a kötethez írt fülszövegében, amelyből részletet közlünk itt: „Szántók, mezők és határok lakója s egyben művelője Halmosi Sándor: ismeri a herbákat, és tudja a nevüket is. A közöttben lakik, egyszerre költő és matematikus, a világot mítoszok elmondani igyekvő Európa-lakó és a középkori geométer ismerője, aki számára a szicíliai citrusliget nem különbözik – ha mégis, akkor kizárólag a megpillantó szem tevékenysége révén – a kőszegi kávéháztól, a sok identitású papiros az ugyancsak számos fekete színű tustól. A költő képes itt és ott, ebben és abban ugyanúgy létezni, a szavai egytermészetűek. A létezés-költészet megszállottja, valószínűleg éppen ezért keresi oly kitaróan a pontosan meghatározó helyszíneket, legyen az akár szentföldi kolostor, erdélyi betűmetszők körvonalazta város, a tekintet fókuszában felvillanó arab könyvtár és imaház, a gyümölcs húsába rejtett mag, avagy tere a versformájú, rendteremtő igényű vereségnek.” (Sz. Sz.)

A közszolgálat partitúrái

Folytatás a 13. oldalról

– Nekünk az a súlyos gondunk, hogy nagyon sok adónk még mindig közép- vagy rövidhullámon sugároz. Mindennek megvan az előnye és a hátránya is. Az ultrarövid hullámon való sugárzás fő akadálya viszont, hogy nincs elég frekvencia, tehát nem tudjuk lefedni az országot, nem hallatszik jól. Ugyanakkor vannak a polarizációs kérdések. A rádióhullám polarizált. Ha ez a polarizáció vízszintes, akkor a városokban a rádiójel nem tud behatolni a magas háztömbök közé olyan minőségben, ahogyan egy függőleges polarizáció esetében megtalálná az utat. Másfelől kevés adóval nagy területeket leginkább vízszintes polarizációval lehet lefedni. Hasonlattal élve, sík terüle-

ten talán jobban lehet haladni, ha az ember keresztben, maga előtt tartja a cipelendő létráját, de szálerdőben ez igencsak megnehezítené az előrehaladást. Ezek olyan, évtizedekre visszamenő problémák, amelyeket egy mandátum alatt nem lehet megoldani.

▶ **Van egyáltalán kilátás a javulásra? Merthogy a sugárzás nem a rádió intézményétől függ.**

– A rádió fizet. Van egy országos vállalat, egy nagy korporáció, amely a frekvenciakincsel gazdálkodik, és a rádió – ugyanúgy a televízió is – közel negyvenmillió eurót fizet neki évente. Ez egy nagyon komoly szerződéses viszony. Mi összehívtuk a cég vezetőit, és elmondtuk, hogy tisztelt uraim, minket és személy sze-

rint engem nem érdekel, hogyan működött ez a kapcsolat idáig, de ha én negyvenmillió eurót fizetek nektek egy évben, és ekkora ügyfeletek más nem nagyon van, akkor nektek bizony ugrani kell, méghozzá amikor mi mondjuk!

▶ **És ugranak?**

– Kezdenek. De azért nem egyszerű. Az adók a hegycsúcsokon vannak, hogy csak egy dolgot említsék, azonkívül az is nagy vállalat, az információ nagyon lassan jut el a fejtől az izületekig és vissza. Mindenesetre ők igencsak adósai a rádiónak – és a televíziónak is –, ha összehasonlítjuk a szolgáltatásaikat és a szolgáltatásaikért fizetett árat. Én ezt a viszonyt kívánom először is a helyére tenni, és ha ez megtörténik – márpedig nagyon

határozottan elindultunk ebbe az irányba –, akkor ennek látható és hallható jelei lesznek.

▶ **Milyen a viszonya politikuskokkal – hatalommal és ellenzékkel?**

– A román közszolgálati rádiónak a viszonya a politikussal civilizált és kiegyensúlyozott. Nem volt ez mindig így.

▶ **Néha mondják is, hogy a közmédiára részrehajló.**

– Így van, de nálunk a rádiót rendszerint kihagyják ezekből a vádakból – hál’ istennek és joggal. Természetesen minden embernek megvan a maga meggyőződése, persze, hogy vannak hibák, elcsúszások, elszólások, oda nem figyelés meg időnként akár szándékosság is. De összességében az, hogy a po-

litikumnak kiszolgáltatóknak a rádiót, nem jellemző.

▶ **Tudjuk, hogy egyáltalán nem vált mellékessé az ön számára a színészi pálya. Mikor jut ideje a színházra, mi van a műsorán?**

– A színházra sosem elég az idő. A színház nagyon időigényes, de elszakadni sem lehet tőle teljesen. Az adminisztrációnak mindig is szüksége van szakemberekre, de ha az ember otthagyja a szakmáját az adminisztráció miatt, lassan eltűnik pontosan az a tartalom, ami miatt az adminisztráció igényt tartott rá. Ez már egy ilyen 22-es csapdája.

▶ **Tehát nem akar „megélhetési adminisztrátor” lenni?**

– Így van. Emiatt is, amikor lehetőség van rá – és ez sem

mindennap adódik –, elvállalok szerepeket, amennyiben megértést találok arra, hogy nem tudok minden próbán jelen lenni. Ennek a szimbiózisnak az eredménye két ideai bemutató: a *Maria de Buenos Aires*, amely márciusban került a közönség elé, és a tegnap esti bemutató, a *Rebecca* című musical. Az első egy Piazzola-mű, a másik: Daphne du Maurier regénye és nem utolsósorban Alfred Hitchcock filmje nyomán, Béres Attila rendezésében, Lévai Szilveszter világhírű musicalje, mindkettő a Bukaresti Operettszínházban. Ezenkívül ugyanitt műsoron van a *Romeó és Júlia*, amelyben pontosan két éve játszott Lőrinc barátot. Ezek a szerepek azok az alkalmak, amelyek számomra egy kis levegőt jelentenek.

A hülyeség váltógazdasága

A néma kétharmad

Friss Róbert
NÉPSZABADSÁG

Miközben a szocialista párt önmaga torkát harapdálja véresre, az LMP továbbra is szemlesütve vizslatja, szűzként hogyan élvezhetné ki a kék minden örömet, a Jobbik tágitja a cigányellenes rést a jogállamon, a kormánypártok ámokfutása pedig nem lankad, aközben kialakult egy új többség.

Az Ipsos friss felmérése szerint a III. Köztársaság huszonegy éves történetében a legnagyobb arányúra, 53 százalékra növekedett a bizonytalanok, illetőleg szavazni nem óhajtok aránya. E tömeg képvisellete a parlamentben bőven meghaladná a kétharmadot, ahogy a Fidesz is ekkora szavazótáborral szerezte meg a maga mindenre elegendő többségét. De nem haladja meg, mert valójában azt jelenti: ma Magyarországon több mint egymillió választópolgárnak nincs pártja. Úgy érzi, nincs képvisellete, nincs szószólója. A bizonytalanokról szinte lehetetlen biztosat írni, ám annyit lehet: e tömeg nagysága már önmagában is nagyon erős kritikája a politikai elit teljesítményének. Jelzi azt a növekvő passzív ellenállást, amit a szociál-liberális kormányzás nyolc éve miatt érzett csalódás és a Fidesz-kormányzás alig egy éve után elszenvedett megcsalás váltott ki. Mert azt a lakosság döntő része érzi, hogy ami az országban van, az nem mehet így tovább. Elfogadnának és végre is hajtanának ésszerű, elviselhető, egyetértésükkel kidolgozott modernizációs programot, de mind nagyobb ellenszenvvel és ellenállással szemlélik azokat a módszereket, amelyekkel a Fidesz mindezt ókonzervatív ostyában le akarja nyomni a torkukon. Megvalósíthatatlan volt a gyurcsányi jozefinista politika is, de most ugyanez derül ki az orbáni gyakorlatról is, amely hatékonyan büntet és rosszul honorál. Mind nagyobb tábor utasítja el azt, amit Gerő András történész egy minapi tévévitában a hülyeség váltógazdálkodásának nevezett. Úgy tűnik, mindebből a politikai elit semmit nem lát, vagy ami rosszabb, nem akar látni. Ha bármelyikük úgy gondolja, hogy csak idő kérdése és e bizonytalan sereg döntő része az ő karjaiban landol, nagyot téved. A Fideszben családötöket többé nem lehet visszaédesgetni az akolba, mint ahogyan bármily csalódottak, sohasem fognak az MSZP-re szavazni. Az MSZP pedig, ha így folytatja, még a lehetőségét is elveszti annak, hogy váltópártja lehessen annak a kormánypártnak, amely min-

dent megmozgat, nehogy valaha is bármilyen váltópártja lehessen. A langyos LMP-t csak csócsálja a tömeg. A Jobbiknak meg túl nagy falat lenne ekkora tábor bekebelezése. A több mint négymillió bizonytalan egyelőre néma. Akad-e még a társadalom mélyén olyan új erő, amely hangot tud adni nekik? Ha igen, fenekestül felfordul a politika. Ha nem, akkor a magyar parlamentarizmus hosszú időre elmocsarasodik. „Az emberek” pedig, akik nem akarnak mást, csak nyugodtan élni és megélni, gondolatban már nem csak a politikát, az országot is elhagyják. Az Ipsos mellett ott a Tárki felmérése: a felnőtt lakosság hatoda fontolgatja a migrációt. Ez az arány is rekord a köztársaság történetében. Valaminek változnia kell.

Orbán szakácsa

Tóth Ákos
NÉPSZABADSÁG

Péntek este a miniszterelnök államtitkára azt mondta Lázár János és Balsai István alkotmánymódosító indítványára kapcsán, hogy még semmi nem dől el, tárgyalni kell. Másnap a miniszterelnök szövegében közleményben rögzítette, hogy Magyarország nem mondhat le „a negyvenegynéhány éves, életerős emberek” munkájáról.

Egyelőre sem a miniszterelnök sofőrje vagy szakácsa, sem a miniszterelnök nem tisztázta a nyilvánosság előtt, hogy most a miniszterelnök államtitkára vagy a miniszterelnök szövegében mondta-e az igazat. És most már az sem biztos, hogy legalább valamelyik igaz abból, amit a miniszterelnök államtitkára vagy szövegében mond.

Lázár és Balsai pénteken még olyan alkotmánymódosítást nyújtott be, amely a szövegénél fogva bizvást érhető volt mindenkire, aki korhatár előtt vonult nyugdíjba, csakhogy azóta eltelt egy hétvége. Ennyi idő éppen elég volt rá, hogy a Fidesz frakcióvezetője a pénteki indítványát úgy értelmezze át, hogy a korhatár előtti nyugdíjak felülvizsgálatára lehetőséget adó javaslatuk csak az elmúlt években nyugdíjba vonult, az öregségi nyugdíjkorhatár alatti rendőrökre, pénzügyőrökre, határőrökre, büntetés-végrehajtási tisztekre vonatkozik, vagyis nem terjed ki a bányászokra, vegyészekre, zenészekre, továbbá úgy általában az 57 év felettiekre.

Persze abban sem lehetünk biztosak, hogy valóban ez a korrekt értelmezés mindaddig, amíg a másik elterjesztő nem fejt ki ebbéli véleményét. Hátha nem beszéltek a hétvégén egymással, és Balsai István ezt mégiscsak másképp gondolja, talán úgy, ahogy azt ere-

detileg értelmezni lehetett, de lehet, hogy csak az 56 év felettiekre vonatkoztatná, ki tudja, 56 mégiscsak szimbolikus szám, vagy mifene.

Tombol a káosz. A „meg kell mozdítani a nagy rendszereket” irtózatos erőfeszítése akár érhető is lehet, csak az a baj, hogy a nagy rendszerek mozdítása omlásokat okoz. Ezek egyelőre még nem Lázárt és Szijjártót veszélyeztetik, azért beszélhetnek ennyire pökhendien olyan emberekről, akik annak idején nem utolsósorban azért választottak az átlagostól eltérő szakmát, mert számoltak a korengedményes nyugdíj lehetőségével.

Ettől függetlenül meg lehet kísérelni a mozdítást, csak legalább lenne benne rendszer, legalább látszana, hogy tudjuk, honnan indulunk és hová tartunk. Az, hogy majd valaha lesz egymillió új munkahely, egyelőre csak célnak szép. Egyelőre sok ezer új munkakeresőt kényszerítenék ki a piacra. Kimozdíthatók nyilván a munkára foghatók, de ki és milyen munkát ad nekik? Magunknak hazudunk, csak legalább ne hinnénk el.

Már megint a hazugság. A baj az, hogy ami igaz volt tegnap, hazugsággá válhat holnapra, attól függően,

Orbán Viktor, Lázár János, Balsai István, Rogán Antal – amikor felébrednek, vajon mit gondolnak a világról?

hogy Lázár János, Balsai István vagy épp Rogán Antal – hogy a miniszterelnököt már ne is említsük – éppen mit gondol a világról, amikor felébred, és mennyire győzik meg magukat tegnapi igazságuk hazugságáról. Csak reménykedni lehet abban, hogy néha azért az igazak almat alusszák.

Szakadék felé

Mészáros Tamás

Mielőtt II.

János Pál boldoggá avatására indult, Orbán Viktor azt mondta, szeretne majd „jobb emberként” visszatérni a szertartásról. Hogy a római út beváltotta-e a hozzá fűzött reményeit, nem tudhatjuk – az emberi minőség mérése különben is bajos, hiszen sokféle kritériuma lehet, és magunkról nyilván másképp ítélünk, mint mások mirőlünk. Mindenesetre, amint a kormányfő hazaért, beszélgetést láthattunk vele a TV 2-n, és ha az önértékelést hi-

168óra
KÖZLEKEDÉSI ÉRTÉKELÉS

ba vártuk is, azért mindaból, amit kormánya teljesítményéről előadott, egyvalamit biztosan leszűrhetünk: Róma nem tette Orbán Viktort igazmondóbbá. Azok az eredmények, amelyek a miniszterelnök szerint kurzusának eddigi sikerét igazolják, változatlanul csupán a hamis kommunikáció termékei; hiszen mindjárt az alapvetés valótlan. „A szakadék felé rohanó lovakat kellett megfékezni és visszafordítani [...], holott már vártak ránk, Görögország, Írország, Portugália, tehát nem is lettünk volna egyedül.” Ez a mellőngetés – ami természetesen együtt jár a kétharmados parlamenti többség „gyors, alapos és átfogó” döntéseinek felmagasztalásával –, azért különösen visszatetsző, mert nemcsak az országot, hanem jószerével az egész nemzetközi pénzügyet amnéziásnak tekint. Hiszen az utóbbi évek gazdasági folyamatait csak valamelyest is követők pontosan tudják, hogy a szakadék széléről még a Bajnai-kormány hozta vissza a lovakat, majd a kormányváltás után éppen az esztelenül forszírozott orbáni adópolitika vitte őket újra a mélység fölé. Orbán ezt a ténnyt hasztalannul akarja mindenáron elta-

egy „zavarosnak tűnő” európai helyzetben kell átszervezni, mert jelenlegi formájában működésképtelen. Nos, az eddigi átszervezések fényében azt látjuk, hogy a jobboldali kormányfilozófia a működőképesség egyetlen zálogának a minden rendű és rangú autonómiák felszámolását tekinti. Központi vízfejek irányítása alá vonja a kultúra és a közszolgáltatások intézményeit, ám anélkül, hogy azokat megfelelően finanszírozná; az elvárható szakmai képességek hiányáról nem is beszélve, mint hogy mindenhová szimpla pártkádereket ültet. Az önkormányzatok önállóságát csakúgy megtámadja, mint a bíróságokat, negligálja az érdek-képviseleti egyeztetés fórumait, és egyáltalán: minden olyan testületet megfenyeget vagy félreállít, amelyre nincs közvetlen befolyása. Mindeközben – tehát a demokratikus jogállam lebontásának folyamatában – éppen a magyar kormány kompetenciái tűnnek egyre zavarosabbaknak, noha az Euró-pával való összetetésben Orbán újra meg újra, szinte már monomániásan a magyar szisztéma felsőbbrendűségét hirdeti. A TV 2-nek nyilatkozva sem mulasztotta el megfogalmazni az unióval fo-

vánvaló provokáció történt – a Kárpátia irredenta „irányvonala” köztudomású. Az ominózus dal megjelentetése az unió soros elnökségének égisze alatt újabb világbotrány. Ez az eset azt bizonyítja, hogy a szélsőjobb immár „berken belül” került. Hogy áttörte a közintézmények falait, amelyeket a mainstream jobboldal többé nem tud megvédeni. Ez a rendszer tényleg a szakadék felé tart. Apropos, Orbán azt is mondta, „az elmúlt húsz év arra volt jó, hogy felkészüljünk arra, ami most következik”. Felkészültünk?

Acélszilárdságú forgatókönyvet!

Bárdos Judit

ÉLET ÉS IRODALOM

„Hogy a filmgyártás szervezését megjavítsa, a Tanács megtiltja azt a gyakorlatot, hogy a Filmbizottság által jóváhagyott forgatókönyvek és előzetes költségvetés nélkül filmeket készítsenek. A Filmbizottságon belüli külön forgatókönyvrészleg készíti elő az összes tervezett filmek számára a forgatókönyvet.” A félreértések elkerülése végett: ez a mondat nem Budapesten jelent meg 2011-ben, hanem a Pravdában, 1938. március 24-én. A döntést „Sztálin tapasztalatai alapján” a Népbiztosok Tanácsa hozta a szovjet filmipar átszervezése során. (Ld. Jay Leyda, *Régi és új. Az orosz és a szovjet film története*. Gondolat, Budapest 1967. 342. o.)

Kérésünk teljesült

Efef

ÉLET ÉS IRODALOM

– Mi baj volt a Moszkva tér nevével? – érdeklődik az orosz nagykövetség. Hiszen Moszkva már nem a Szovjetunió fővárosa, ugyebár, hanem a mind fontosabb üzleti partner Oroszországé.

A válasz: a tér lakói kérétek.

Ja, az más. Szinte látjuk a Moszkva térieket, amint türelmetlenül reklamálják Széll Kálmánt (kinek kilétéről körülbélül annyit tudnak, mint hajdan a Marx tér névadójáról a megkérdezett pestiek).

Ismerős valahonnan ez a széttárt karú hivatkozás a dolgozó népre. Megvan! Amikor, mintegy hatvan éve a szép emlékü Rákosi elvtárs úgy döntött, megszünteti a karácsonyt mint kettős munkaszüneti napot (s a megmaradt napot fenyőünnepnek nevezi át), a bölcs döntést nyomokban meg is indokolta. A dolgozók kérték, értesültek a dolgozók. Örültek is nagyon.

Botrányok indiszkrét bája

Elnöki pohárköszöntő a büszke pártnak

Rodica Ciobanu

Gândul

Traian Băsescu elnök érzelmes beszédet mondott a PDL Konvencióján. „Kedveseim – szolt a pedelésekhez –, köszönöm, hogy nem csatlakoztam bennetek!” Hosszadalmas beszéde során a meghatottságtól el-elcsuklott a hangja. „Sok mindenről beszélnék nektek, és szívesen ülnék itt veletek, mert bármennyire független lenne is egy elnök, szüksége van egy partnerre, és az én partnereim ti vagytok, mindannyian”, folytatta elszorult torokkal. Végül nem bírta tovább, és hagyta, hogy elfojtsa a sírás, amikor arra emlékezett vissza, miképpen választották őt a PD elnökévé tíz évvel ezelőtt, ugyanebben a teremben, és az, akit ledöntött az elnöki trónról, Petre Roman, nem fogott kezét vele. „Folytassátok egységben!” – buzdította a pedeléseket, s egy utolsó könnyűcsepp csordult végig az arcán. Vajon mi váltott ki Traian Băsescuból ilyen erős érzelmeket, hogy képtelen volt uralkodni fölöttük? Egy banális pártkongresszuson a politikai vezetők nem fakadnak sírva, mint a Világ Szépségkirálynője, amikor a fejére illesztik a koronát, és megígéri, hogy megváltja a világot. Az elnök politikai vezetőként jött, időközben azonban szerepet váltott, és belebújt a pátriárka bőrébe, aki az őt körülvevő híveinek a választáson jó tanácsokat ad, és megvallja az irántuk táplált mélyes ragaszkodását. Hallgatván őt, az volt az érzésem, hogy tévedésből egy nagy és boldog család közepébe csöppentem, amelynek megzavarom meghitt, bensőséges hangulatát. Az elnöki szózat vezérmotívuma ez volt: „Legyetek büszkék, és folytassátok!” A PDL az a párt, amelyik reformokat hajtott végre, kihozta az országot a recesszióból és modernizálta, megértette a románokkal, hogy mit jelent a kapitalizmus, visszaadta a méltóságukat, egyszóval, Traian Băsescu egyetlen mondatával: „az a párt, amely a legtöbb jót tette Romániával”. (...) A PDL meg fogja nyerni a választásokat, véli az elnök, a románok pedig a maguk során büszkék lesznek arra, hogy saját kezükbe vették sorsukat, és immár nem az állam segélyezettjei. Egyetlen dologra nem figyelt a párt: saját megvalósításainak felmutatására, kommunikálására. E téren, hangzott az elnöki elmarasztalás, még dolgozni kell. (...) A Konvenciónak otthont adó Parlament Palotájának falain kívül zajló élettől teljesen el-

szakadva viselkedett, mintha felvevő kamerák és mikrofonok nem is léteztek volna, amelyek az éterbe szórták szavait, hanem csak a mézédés bátorítást halló pedelés fülek. Az elnök dicsérő és szentimentális szónoklata (a Bocé dicsérő volt, de rideg) furcsán csengett, mintegy a jelenen kívülről, emlékezetembe idézve egy RKP-korabeli himnuszot: „Szeretett pártom, büszkeségem, / Tiszta szívemből téged énekellek”. Úgy hangzott, mintha az elnök minden kapcsolatát elvesztette volna a valósággal, vagy ha még kötődne is hozzá, immár nem érdekli. Egy ilyen szerencsétlen helyzetben az óda rekviemmé változik. (Fordította: K. B. A.)

Boc bumeráng hatású sikere

Horia Ghiuțiu

Evenimentul

Boc újraválasztása Románia fő kormánypartjának élére azoknak a sikereknek a sorába illeszkedik, amelyeket ez a politikus kirobbanó karrierje során elért. Hogy, hogy nem, Bocnak sikerül learatnia a népszerűtlen intézkedések (és saját kényszerképzeteinek) gyümölcsét, nemcsak országos szinten, hanem politikai alakulata szintjén is. A PDL ekképp abban a paradox helyzetben leledzik, hogy (újabb) mandátumhoz juttatja azt a csapatot, amely mélybe taszította a pártot a közvélemény-kutatásokban. Ilyen szempontból a szombati győzelem a legjobb dolog, ami a politikus Boccal történhetett: újabb elnöki mandátuma gyakorlatilag igazolja mindazt, amit ebben az állampártban véghez vitt (szövetség, sógorság-komaság, elszigetelődés és mindenfajta párbeszéd megszüntetése az ellenzékkel, a szakszervezetekkel és a civil társadalom maradékával), attól kezdve, amikor Traian Băsescu element hazulról, és a nyakába akasztotta a házkulcsot. A Demokrata Liberális Párt számára Boc újraválasztása egyben az öngyilkos változat is. Az Országos Konvención minden eddiginél nyilvánvalóbbá vált, hogy a pártnak, amely agyonnyaggatta a népet a változással és a reformmal, legcsekélyebb szándéka sincs belső változtatást vagy reformot végrehajtani. Ámde kit is győzött le Boc múlt szombaton? A jelölt Paleologus eleve kizárjuk. Nem mielőtt sajnálkoznánk amiatt, hogy egy magafajta értelmiségi beírta a bohóc szerepével, sőt tetszett neki, hogy holmi pártaktivisták megtapsolják olyan olcsó pó-énokért, amelyek legfeljebb revűszínházak szövegíróit i-letethetnek meg. Boc egy meghatódott, verejtékező Blagát győzött le, aki szerencsétlenül fogalmazott beszédét kis-

zerű törlesztésekre használta. (...) Nagyarányú győzelmet aratva Blaga ellen, Boc annak a lehetőségét is gyökerében elvágta, hogy ellenjelöltje jőzön észrevételeit figyelembe vehessék. Túl azon, hogy mit kiabál az USL a pálya széléről, és bármilyen ellenszenvesnek tekintik is Blagát, ezek a PDL fogvatékosai: a pártnak nincs belső alternatívája, és nem működik, politikai döntéseit máshol hozzák, nem a Modrogan utcai székházban, minden belső vitát megölt, állandóan neveléssé válik, mert semmihez nem értőket promovál és lebecsüli az ellenzékkel, amely lehet ugyan, hogy padlón van, de szemmel láthatóan nő. (...) Boc győzelme jelentős, de távolról sem olyan átfogó az ellenzékkel – és voltaképpen az országgal – szemben elért diadalokhoz viszonyítva, amikor alapvető, ám mélyen népszerűtlen törvényeket felülírással fogadtatott el. Végére is hogy botolhatna meg Boc a pártjában, amikor sokkal félelmetesebb ellenfelekkel volt dolga,

Traian Băsescu – a jóságos pártpatriárka

kezdve a vuvuzelláktól, amelyeket az ellenzék fúj a televíziókban, el egészen a románok hagyományos ellenállásáig mindenfajta változással szemben? Emil Boc mindenképp legyűrt, és olyan politikai bravúr tudhat magáénak, amellyel sikerült a legiszonyúbb vereséget is – azt, hogy ő volt az első miniszterelnök, akit az ellenzék megbuktatott – kényelmes győzelemmé változtatnia. Mindezek ellenére, miután újabb elnöki mandátumot nyert a Demokrata Liberális Pártban, Boc azt mondta, nincs itt az ideje a pezsgőbontásnak. Tudják, miért tette? Nem azért, mert demagóg, és mert, ugyebár, szigorítások idején nem illendő mulatni. Hanem mert egyetlen győzelme sem az ő érdeme. Boc mindvégig másodikparancsnok volt, és így marad meg a történelemben, távolról sem reformerként, akiknek ügyessége megmentette Romániát attól, hogy a görögök vagy az izlandiak sorsára jusson. Emil Boc számára sajnálatos módon, pályafutásának minden győzelme bumerángként fordult vissza elé, mielőtt elmozdult volna a PDL abszolút vezérének tekintik majd. Ez a pillanat akkor érkezik el, amikor az ő nyakába varrják a jövő évi vereségét. Politikai végét pedig

Băsescu utólagos könnyei sem teszik majd elviselhetőbbé. (Fordította: K. B. A.)

IMF-illat

Sabin Orcan

adevărul

A tengerentúli közönség számára hollywoodi sztornak tűnhet Dominique Strauss-Kahnnak, a Nemzetközi Valutaalap hivatalban lévő igazgatójának az őrizetbe vétele a váddal, hogy megkísérelte megerősöskölni a szobalányt az egyik New York-i szállodában. A franciáknak, hogy a románokról ne is beszéljék, nehezükre esik megérteni, „mezei” rendőrök honnan merítik a bátorságot, hogy hétköznapi bűnöző gyanánt elkapják és bilincsbe verik a földkerekség egyik leghatalmasabb intézményének a vezetőjét. Az Egyesült Államokban viszont a köztudatban a közember a politikusok fölött áll. Ezt mutatják a felmérések, amelyek szerint az amerikaiak a rendőrséget

Emil Boc – még egy győzelem, miért is?

tartják a legmegbízhatóbb intézménynek – a hadsereg és a kis- és közepes vállalkozások után –, bizalmi indexe 60 százalék, miközben a kongresszusé alig hét százalék. A számoknál is érdekesebbnek tartom a Szajna-, sőt a Dâmbovița-parti közvélemény egy részének a reakcióját. A neves napilap, a *Le Figaro* feljegyezi, hogy az interneten elburjánzott összeesküvés-elméletek, amelyek gyorsan terjednek a politikusok körében is, egy Twitter-bejegyzéstől indultak ki. Szerzője, a fiatal Jonathan Pinet a – jelenlegi francia elnök, Nicolas Sarkozy által vezetett – Népi Mozgalom Uniója aktivistája. Az érdekes az, hogy a letartóztatásról beszámoló tweetet mindössze pár perccel az esemény után tették közzé. Az összeesküvés-téte? DSK (így becézi a francia sajtó az IMF élére került szocialistát) növekvő népszerűsége. Néhány napja még őt tartották a jövő évi elnökválasztások fő esélyesének, népszerűsége kétszerese volt a Sarkozyénak. Innen mindössze egy lépés a globális összeesküvés forgatókönyve. Noha a románok nem lelkesednek túlságosan az IMF-ért, annál fogékonyabbak a kulisszák mögötti játszmákra, az elgáncsolásokra, az övön aluli ütésekre.

Úgyhogy az újságírók, akiket esetleg nem ejtett rabul a mioritikus valóság (például Boc újraválasztása a PDL élére) maximális gyorsasággal és minimális fenntartásokkal vetették rá magukat a konspirációs feltételezgetésre. Fogalmam nincs, bűnös-e a feltételezett agresszor, hogy kergetőzött-e meztelenül azzal a nővel a manhattani luxusapartmanban. Ha figyelembe vesszük az előéletét, hogy nem először keveredik szexizű botrányba, hajlok arra, hogy szél fúvatlan nem indul. Nehezen elképzelhető, hogy a tengerentúli hatóságok engedik magukat befolyásolni az öreg kontinensen zajló választási csatározások által. Sokkal valószínűbbnek tartom, hogy az eljárás mögött az amerikai rendőrök ama eltökéltsége áll, hogy a gyanúsított személyétől függetlenül végzik a dolgukat. Jusson eszünkbe, hogy 2001-ben nyomozás indult George W. Bush elnök egyik lánya ellen, mert kiskorúként alkoholt fogyasztott, Bill Clinton volt elnök fivérére pedig szintén lekapcsolták, mert ittasan ült volánhoz. Ugyanezzel a váddal vették őrizetbe 2009-ben John Kerry szenátor, volt elnökjelölt lányát. 2002-ben Florida állam kormányzójának, Jeb Bushnak a lányát elítélték kábítószer birtoklásáért, és ugyanúgy járt egy évvel később Al Gore ex-alelnök fia. Csak néhány példa arra, hogy odaát senki nem áll a törvény fölött. Még akkor sem, ha IMF-parfümöt használ!

(Fordította: Sz. L.)

A vallás elválaszt és összeköt

Richard Madsen, Hedgehog Review

Amerikában alig csökken a hívők száma, ám a hitvilág jelentősen átalakult az elmúlt évtizedekben. Az amerikai hívők egyre inkább elölrbe helyezik politikai nézeteiket, és ha kell, politikai meggyőződésüket követve felekezett váltanak.

„A vallás fontos része az amerikai életnek, és könyvünkben arra is rámutatunk, hogy a vallásnak nagy szerepe van a demokráciában. A világban azonban számos példa igazolja, hogy a túlzott vallásosság gyakran aláássa a demokráciát. Arra voltunk kíváncsiak, hogyan képes Amerika három, egymást általában kizáró dolgot ötvözni. Hiszen az amerikaiak többsége mélyen hívő, másrészt vallásosságát sokszínűség jellemzi, harmadrészt pedig a vallási tolerancia is általános” – olvassuk a *Hedgehog Review* hasábjain. A Virginia Egyetem Kulturális Intézete által kiadott magazinban Richard Madsen szociológus készített interjút Robert Putnam és David Campbell politológusokkal, akiknek az *Amerikai kegyelem: a vallás*

megoszt és összeköt című könyve nemrégiben jelent meg. Azt már eddig is tudtuk, hogy az amerikaiak nagyon vallásosak, s az sem újdonság, hogy a hívők hitvilágában különböző vallások tanai és babonák keverednek. A vallási és társadalmi kérdések vizsgálatára szakosodott közvélemény-kutató Pew Forum on Religion and Public Life másfél évvel ezelőtti felméréséből kiderült például, hogy az amerikaiak 24, a keresztények 22 százaléka hisz a reinkarnációban. Az asztrológia is széles körben elfogadott: minden negyedik amerikai keresztény úgy véli, hogy a csillagok állása befolyásolja az emberek életét, és elhiszi, hogy a talizmánok vagy a földrajzi képződmények energiát bocsátanak ki. A megkérdezettek közel harmada állította, hogy kapcsolatba lépett halottak lelkével, és ötöde találkozott szellemekkel. (...) A felmérésből az is kiderül, hogy az amerikai hívők ötöde rendszeresen látogatja más felekezetek szertartásait. Putnam és Campbell felmérései szerint az amerikaiaknak mindössze 6-7 százaléka ateista, és csupán 12 százalék tartja saját vallását az igazság kizárólagos letéteményesének. Az aktív templomlátogatókról kiderült, hogy a civil szférában is tevékenyebbek: több önkéntes munkát vállaltak, és többet adakoznak. A kutatás arra is rávilágít, hogy a hívők harmada olyan felekezethez kötődik, amelyet maga választott, és nem „örökölt”. A szerzők szerint ennek az etnikai sokszínűség és a faji keveredés az oka. Az ötvenes években a vallási hovatartozás még az etnikai identitáshoz kötődött, mára viszont már egyéni, világnézeti kérdéssé vált.

A könyv talán legérdekesebb tanulsága a politikai beállítottság és a vallásosság viszonyával kapcsolatos. Putnam és Campbell elismeri, hogy az elmúlt évtizedekben a politika kihalozta a protestáns fundamentalista egyházakat. A konzervatív jobboldal sikeresen mobilizálta a keresztény hívők egy részét, megosztva ezzel a társadalmat. Az is vitathatatlan, hogy a mélyen vallásos amerikaiak körében magas a konzervatív politikai beállítottságuk aránya. A szerzők azonban arra is rávilágítanak, hogy a vallás átpolitizálása sok hívőt elriaszt a protestáns fundamentalista felekezetektől. Egyre többen vannak, akik azért hagyják el felekezetüket és lépnek át egy másikba, mert nem értenek egyet az egyház által képviselt politikai nézetekkel – elsősorban a meglegházasság elutasítása és az abortusz tilalma miatt. Másrészt a vallásosság nem feltétlenül megosztó. Emlékeztetnek rá, hogy az emberi jogi mozgalmak – egyebek között a faji egyenlőségért és a női egyenjogúságért küzdők – győzelmében döntő szerepe volt annak, hogy karizmatikus vallási vezetők karolták fel céljaikat. (...) (metazin.hu)

Tanügyisek javadalmazása

Czédly József

Hosszas vitáknak, melyek egyes helyeken a tanítás felügyeltetéséhez is vezetett, vetett véget az a törvény, melyet a kormány felelősségére fogadtak el a parlamentben, és amelyet utólag az Alkotmánybíróság alkotmányosnak ítél meg. Ez a jogszabály a *Hivatalos Közlöny* május 10-i, 323. számában jelent meg (*Legea 63/2011 privind încadrarea și salarizarea în anul 2011 a personalului didactic și didactic auxiliar din învățământ*), és hivatott arra gátat venni azoknak a vizsgálati helyzeteknek, melyek bírósági ítéletek alapján oda vezettek, hogy az ország különböző megyéiben, egymástól eltérően javadalmazták a tanügyben dolgozó személyzetet. Az érintettek keresésére az említett törvény a tanügyben alkalmazottak számára is kötelezővé teszi a többi ágazat közpénzekből fizetett személyzetére 2011-es évre megállapított megszorításokat.

Az országosan egységes javadalmazás érdekében a törvény 1, 2, 3a és 3b mellékletei tartalmazzák, külön minden egyes funkció megjelölésével, az oktatásban alkalmazott személyeknek a besorolásáért járó fizetést (*salariu de încadrare*). A 4. melléklet a vezető állásban levő személyeknek járó bérpótlék (*indemnizație*) nagyságát szabályozza, míg az 5. melléklet a tanügyben dolgozóknak járó bérpótlékokat, bérkiegészítéseket (*compensajie*) és más, az oktatással kapcsolatos járandóságokat írja elő, és tartalmazza ezek-

nek kiszámítási módozatait.

A törvény leszögezi, kollektív vagy egyéni munkaszerződések alapján nem lehet más bérszínvonalat vagy jogosultságokat megállapítani, melyek eltérnek a jogszabályban rögzítettektől. Érvényesnek és kötelezőnek írja elő a tanügyi személyzet számára is a közpénzekből fizetett alkalmazottaknak megállapított, a 2085/2010 sz. Törvényben 2011-re megállapított következő megszorításokat:

– nem fizetik ki a 2010-re vonatkozó évi prémiumot;

– a szabványos munkaidőn felül vagy szabad és ünnepnapokon ledolgozott túlórákat nem lehet kifizetni, ezekért megfelelő szabadidőt kell biztosítani;

– tilos prémiumokat vagy szabadságért járó prémiumokat kifizetni;

– tilos az alkalmazottaknak ebédjegyet (*tichet de masă*), ajándékjegyet (*tichet de cadou*) és üdülési jegyet (*tichet de vacanță*) adni;

– nyugdíjba menetelkor vagy más indokú munkaviszony megszűnésekor nem lehet segélyeket, prémiumokat vagy más járandóságot kifizetni.

A tanügyben dolgozók béreinek megállapítása a törvényben megszabott keretek betartásával kell megtörténnie. Azok a személyek, akiknek az alapfizetése beilleszkedik a törvényben megállapított legkisebb és legnagyobb határértékek közé, azok megtartják jelenlegi besorolásukat. A felsőbb oktatási fokozatba (*grade didactice superioare*) való előmenetel az országosan érvényes

szabályozás szerint történik. A felsőbb szolgálati idő (*tranză de vechime*) betöltéséért járó jövedelemnövelést az ezt az időpontot követő hónap elsejétől kell folyósítani.

Amennyiben az új törvény előírásai alapján kiszámított havi bruttó alapfizetés kisebb, mint 670 lej, akkor havi átlag 170 óra munkaidő esetében, a megállapított alaphér nem lehet ennél az összegnél kisebb.

Az 5. mellékletben levő pontosítások szerint az oktatói személyzet alaphérét (*salariu de bază*) a következő elemek alkotják:

a) az 1. és 2. mellékletben felsorolt funkciók betöltéséért járó fizetés. Ez magában

foglalja a 10 szolgálati év feletti időszakra járó állandósági bérpótlékot (*spor de stabilitate*) és a pszichikai megterhelésért járó bérpótlékot (*spor de suprasolicitare neuropsihică*);

b) a vezető állás betöltéséért járó bérpótlék;

c) különleges oktatásban (*invățământ special*) való részvételért járó bérpótlék;

d) érdemfokozatért (*gradația de merit*) járó bérpótlék;

e) tanítóknak, nevelőknek, oktatóknak, tanároknak járó bérpótlék az osztályfőnöki tisztség betöltéséért.

Amint látjuk, a besorolásért járó fizetés és az alaphér, a jogszabály szerint, két különböző fogalom. Szükséges

erre a megkülönböztetésre felfigyelni, mert egyrészt a két összeg között lehet nagy értékkülönbség, és másrészt mert egyes bérpótlékok nagyságát a besorolásért járó fizetés, más esetekben az alaphér figyelembevételével számítják ki.

A törvény lehetővé teszi, hogy az oktatási személyzet számára az alaphérén kívül esetenként a következő bérpótlékokat fizessék ki: a munkahely elszigeteltségéért (*spor de izolare*), pedagógiai gyakorlatért (*spor de practică pedagogică*), egyidejű tanításért (*spor de predare simultană*), veszélyeztettség és sérülés veszélye miatt (*spor pentru condiții periculoase sau*

vătămatoare); szolgálatban töltött időért (*spor de vechime*), valamint átmeneti bérkiegészítések (*compensajie tranzitorii*).

Az alaphérén és a bérpótlékokon kívül a felsőoktatási és az egyetem előtti oktatás intézményei saját jövedelmükből leg több 30%-kal növelhetik a törvény 1. és 2. számú mellékleteiben feltüntetett besorolási fizetéseket anélkül, hogy ez a fizetésnövelés alapjául szolgáljon más bérpótlékok összegének a megállapítására.

Érdemfokozatot nyerhetnek azok az oktatók vagy segédoktatók, akik megfelelnek az 1/2011. sz. törvény előírásainak. (ezt ismertető egy előző *Törvénytárban*). Az érdemfokozatért járó bérpótlék egyenlő a besorolási fizetés 25%-ával. Az osztályfőnöki tisztségért járó bérpótlék a besorolási fizetés 10%-a. Amennyiben az osztályfőnök legkevesebb fél-normával dolgozik, jár neki a teljes normát teljesítő osztályfőnöknek megállapított bérpótlék.

A szolgálati időért járó bérpótlékokat az alaphér figyelembevételével állapítják meg. Ez 3 és 5 év közötti szolgálati év esetében az alaphér 5%-a, 5 és 10 év között 10%, 10 és 15 év között 15%, 15 és 20 év között 20%, 20 év fölötti szolgálati időért 25%-os bérpótlék jár.

Az egyidejű tanításért járó bérpótlékokat ugyancsak az alaphér alapján számítják ki. Ez 7%, ha két összevont osztályban folyik a tanítás, 10% 3 összevont osztály esetében és 15%, ha 4 összevont osztály létezik.

A haszonkölcsön-szerződés

Deák Levente

A hatályos román polgári törvénykönyv a X. cím alatt összesen tizenhat szakaszt szentel a haszonkölcsön-szerződésnek (*contractul de comodat*), közelebbről az 1560–1575. szakaszokat. Az 1560. szakasz meghatározása szerint a haszonkölcsön egy olyan szerződés, amelynek alapján a kölcsönadó (*comodant*) használatra másnak, a kölcsönvevőnek (*comodatar*) engedi át vagyontárgyát (ingóságát és/vagy ingatlanát) azzal a kikötéssel, hogy ezt utóbbi előbbinek majd visszaadja. E meghatározásból nem derül ki az, hogy a szerződés minden esetben ingyenes, de az 1561. szakasz ezt így pontosítja, mint ahogy az is fontos előírás, hogy a jogügyletben ki kell kötni a visszaadás végső határidejét, vagy ahogy mondani szokták, a szerződés határozatlan időre nem köthető.

Hogy még világosabb legyen, a haszonkölcsön az, amikor azt mondjuk: köl-

csönadom valakinek a személygépkocsimat, hogy a kölcsönvevő egy hétvégére vagy meghatározott ideig használja azt, esetleg belefoglalva a szerződés szövegébe, hogy itthon vagy/és külföldön. De a használat átengedése ingatlanra is kiterjedhet, például úgy, hogy a telekkönyvi tulajdonos családon belül (vagy nem rokonnak), egyéni vállalkozónak vagy jogi személynek engedi át az ingatlan vagy annak egy részét, mondjuk a vállalkozás székhelyének vagy telephelyének. A rendeltetés kikötése nagyon fontos, mert az ingatlan nem rendeltetés szerű használata feljogosítja a kölcsönadót a szerződés azonnali, idő előtti megszüntetésére.

Még mindig a jelenleg hatályos előírásoknál időzve, érdekes az 1563. szakasz megfogalmazása, amely szerint a haszonkölcsön jogviszonyból eredő kötelezettségek átszállnak mindkét fél: a kölcsönadó és -vevő örökösire. De a 2. bekezdés szerint, amennyiben a vállalt

kötelezettségek kizárólag a kölcsönvevő személyéhez kötöttek, ennek elhalálozásakor örökösei a dolog/tárgyat már nem használhatják, hanem kötelesek lesznek azt azonnal visszaszolgáltatni a kölcsönadónak.

A haszonkölcsön-szerződés érvényességének nem feltétele a közokirati forma, másképpen fogalmazva, magánokirati formában megkötve is érvényes. Ennek ellenére az ügyfelek a legtöbb esetben a közokirati formát, azaz a közjegyzői szöveg szerkesztést és hitelesítést (*autenticare notarială*) választják. Ennek nemrég megváltozott a közjegyzői tiszteletdíja 150 lej az első példányért, és további 20-20 lej minden továbbiért.

A jelenlegi szabályozásról állítják, hogy eljárta az idő, szükség van tehát a haszonkölcsönre vonatkozó előírások újraszabályozására. Ezt a jogalkotó az új, de még nem hatályos polgári törvénykönyvben elvégezte, amiért a következőkben ezeket szeretném ismertetni.

Az új Ptk. az V. könyv XIII. fejezetében, ennek is a 2. alfejezetében foglalkozik ezzel a szerződésfajttával, s mindjárt megnevezést változtat, ugyanis a jelenlegi megnevezés helyett vagy inkább mellett a használat átengedését/kölcsönadását (*imprumutul de folosință*) nevesíti. Ez azonban a szerződés jellegén nem változtat, ugyanis a 2146. szakaszban olvasható meghatározás szerint a haszonkölcsön egy olyan ingyenes szerződés, amelynek alapján a kölcsönadó a kölcsönvevőnek nevezett másik félnek egy bizonyos időre használatra átengedi ingó vagy/és ingatlan vagyontárgyát azzal a feltétellel, hogy utóbbi azt a kikötött idő leteltekor a kölcsönadónak visszaszolgáltatja. A kölcsönvevő köteles a jó gazda gondosságával eljárni és a kölcsönvevő tárgyat rendeltetés szerűen használni (2148. szakasz 1. és 2. bekezdés).

A kölcsönbe kapott vagyontárgynak harmadik személy javára történő átengede-

dését nem tiltja a törvénykönyv (a magyar jogban igen), de ehhez a kölcsönvevőnek előbb meg kell szereznie a kölcsönadó előzetes beleegyezését. Ha nem teszi, a szerződést a kölcsönadó azonnali hatállyal egyoldalúan felbonthatja. A kölcsönvevőt akkor terheli felelősség az elszennvedett vagy az okozott károkért, ha ennek oka a tárgy, a dolog nem rendeltetés szerű használata volt. Ellenkező esetben ő a kármegfizetés alól mentesül. A rejtett hibákért a kölcsönadó akkor felel, ha a szerződés-kötéskor tudomása volt a rejtett hibáról, de erről a kölcsönvevőt nem tájékoztatta.

Ha a tárgyat több kölcsönvevő kapja használatra, ezek a kölcsönadóval szemben egyetemlegesen felelnek. Ez azt jelenti, hogy a kölcsönadó bármelyikük ellen pert és ennek megnyerése után kényszervégrehajtási eljárást indíthat.)

A tárgy visszaszolgáltatásának esetei a következők: a kikötött idő letelte; a kölcsönvevő elhalálozása; kivétele-

sen, idő előtt, ha a kölcsönadónak előre nem láthatóan és azonnal szüksége van a kölcsönadott tárgyra; ha a kölcsönvevő a szerződésben vállaltakat nem teljesíti.

A szerződés közokirati és magánokirati formában megkötve egyaránt érvényes. Ha azonban közokiratban rögzítik vagy pedig pontos keltezéssel ellátott magánokiratban (*inscris sub semnătură privată cu data certă*), a szerződés végrehajtható okiratnak minősül (*constituie titlu executoriu*) akkor, amikor a jogviszony a kölcsönvevő elhalálozása vagy a kikötött határidő letelte miatt szűnik meg (ha a tárgyat sem a kölcsönvevő még életében, sem örökösei előbbi elhalálozása után nem adták vissza. Lásd az új Ptk. 2157. szakaszának 1. bekezdésében).

Összefoglalva: egy olyan szerződést ismertettünk – a teljesség igénye nélkül –, amelynek jelentősége, gyakorisága folyamatosan növekszik, elsősorban ingyenessége miatt!

Az orvos válaszol

„Családunk egyik tagja évek óta szenved egy külsőre rémesen kinéző bőrbetegségben. A bőrgyógyászati szakrendelésen szklerodermiát diagnosztizáltak, de meggyógyítani nem tudták. Szeretnék többet megtudni erről a betegségről, és főleg azt, hogy nem veszélyes-e a család többi tagjára nézve?”

A szkleroderma ritka, ám egy súlyos kór. Autoimmun betegség, azaz az immunrendszer a saját sejtek ellen fordul. Lényege az, hogy a bőrfelület megvastagszik. Különösen a negyvenes életkor felett fordul elő, a kiváltó okok ma sem ismertek. Van egy egyszerű formája, amikor csak a bőrön jelentkezik, kis területen, de van, hogy az egész szervezetet érinti a betegség. A „félremüködő” immunrendszer túltermeli a bőr, az ízületek, az inak és a belső szervek egy részének kötőszövetében a kollagént. A véretek is károsodnak, megkeményednek, leszűkülnek, ami miatt gyengülhet a létfontosságú szervek vérellátása. A betegségben az a legriasztóbb, amikor a környezet és az érintett számára nehezen elfogadható külső jelek jelennek meg. Bármennyire is riasztó, azt tudni kell, hogy nem fertőző betegség. Általában nem öröklődik, tehát genetikusan sem halmozódik, de az orvostudomány mai állása szerint nem gyógyítható. Előrehaladását viszont lehet lassítani, ha időben diagnosztizálják. Az életfogytig tartó gondozást, kezelést igénylő szkleroderma tünetei esetleg enyhíthetőek életmódváltással, gyógytornával és szakember által javasolt kedélyjavító gyógyszerekkel. A krónikus, gyógyíthatatlan állapotba kerültek hétköznapijai elhetőbbek lehetnek, ha az orvosok és a társadalom megfelelő ismeretekkel és abból fakadóan több megértéssel fordul a szklerodermások felé.

Dr. Győri György,
belgyógyász szakorvos

Ikres anyák: tovább élnek

Az ikreket szülő édesanyák a többi anyához képest hosszabb életűek, a várákosoknál több gyermeket szülnek, rövidebb időközönként szülnek, hosszabb a termékeny élettartamuk, és utolsó szülésükkor idősebbek – derül ki a Utah Egyetem kutatásából.

Az eredmények nem azt jelentik, hogy az ikerszülés egészséges a nők számára, inkább azt, hogy az egészségesebb nőkben magasabb az ikerszülés valószínűsége. Az általános vélekedés szerint a gyermekszülés terhe nagyobb az ikreket szülő nők esetében. A kutatás azonban éppen az ellenkezőjét mutatja: azok a nők, akik természetes módon ikreket szülnek, valójában hosszabb életűek és termékenyebbek.

A kutatás során 58 786 monogám utahi nő adatait elemezték, akik 1807 és 1899 között születtek, megérték az 50 éves életkort, és 1850 után egyszer mentek férjhez olyan férfihoz, aki felesége 50. születésnapján még élt. A nők közül 4603 ikreket szült, 54 183 pedig egyszerre csak egy gyermeknek adott életet. A 4603 ikerszülő

édesanyát tartalmazó elemzés az eddigi legnagyobb természetes termékenységi adatbázis, amelyet közzétettek.

Az embereket mindig is érdekelte, mi befolyásolja élettartamukat, ez azonban nagyon összetett, számos különböző tényező járul hozzá az élettartam, az egészségi állapot és az öregedés alakulásához. Ez a tanulmány azonban rendkívül egyszerű eredményt hozott azaz, hogy kimutatott egy újabb lényeges tényezőt, nevezetesen azt, hogy az ikerszülő édesanyák idősebb korukban jobb egészségnek örvendenek. Ez a velük született egészségesség járul hozzá ahhoz, hogy képesek ikreket szülni, és ez járul hozzá hosszabb életükhöz is.

Bár az ikerszülés néha családon belül öröklődik,

korábbi tanulmányok azt mutatták, hogy a környezeti hatások is jelentősek, mint például az édesanya jobb egészségi állapota, vagy a gyermekszülés idősebb kor-

ban, amelyek növelik az ikerszülés valószínűségét. A mai emberek sok mindent megtesznek azért, hogy egészségesebbé és hosszabb életűvé váljanak. Vannak

azonban olyan aspektusok az élettartamot és az egészségi állapotot illetően, amelyek velünk születettek, a biológiai felépítésünkből ered. A vizsgált ikerszülő édesanyák nem választották ezt a kapacitást, egyszerűen rendelkeztek vele.

Az elemzésből még a következők derültek ki: Az ikerszülő édesanyák a menopauzát követően tovább éltek. Az 1870 előtt született nők esetében a halálozás éves kockázata 50 éves kor felett 7,6 százalékkal alacsonyabb volt, mint az egyszerre egy gyermeket szülő nőkben. Az ikerszülő nők az ikrek születésének köszönhetően a vártnál több gyermeket szültek összesen. Az 1870 előtt született nők átlagosan 8,39, az 1870-1899-ben született nők átlagosan 5,72 gyermeket szültek. Az ikerszülő nők 1,9 illetve 2,3 gyermekkel többet szültek az átlagnál.

Az ikerszülő nők rövidebb időközönként szültek. A termékeny élettartam az ikerszülő nők esetében hosszabb volt, még akkor is, ha a házasság időtartamát is beleszámították. Az ikrek édesanyjai utolsó szülésük idején idősebbek voltak.

Nyelves titkok

A reggeli első korty kávétól az esti fogkrém ízéig nyelvünket számtalan íz bombázza nap mint nap. Hogyan különböztetjük meg és ismerjük fel a különböző ízeket? A válasz még mindig nem tisztázott, de úgy tűnik, a kutatók egy lépéssel közelebb kerültek a rejtély megoldásához.

Korábban négy alapízt különböztettünk meg: sós, keserű, savanyú és édes. Ezekhez csatlakozott néhány évtizede az úgynevezett umami, amely a parmezán sajt és a napszártotta paradicsom alapíze. Egy étel íze

valójában nemcsak az ízlelőbimbók által érzékelt összetevőkből áll, hanem befolyásolja az étel szaga, állaga, esetleg irritáló hatása is. Az ízlelőbimbók olyan receptorokat (jelvevőket) tartalmaz-

zsír-, kalcium-, illetve szén-dioxid-érzékelő receptoraink is vannak.

Újabban felfedezték, hogy ízérző receptorok nemcsak a nyelven vannak, hanem a légutak és a belek falában is. Utóbbiaknak a táplálékra adott hormonális válasz koordinációjában lehet szerepük, például, hogy mennyire érezzük magunkat jóllakottnak. A jövőben talán sikeresen küzdhetünk meg a túltáplálással oly módon, hogy becsapjuk ezeket a receptorokat.

Az ízérzés egyéni különbségeinek oka a genetikai

változatosság és a tapasztalat. Genetikai értelemben például vannak, akik érzékenyebbek a keserű ízre, ezért is utálják a keserű zöldségeket. Születés körül a gyermekek egyrészt a magzatvízen, másrészt az anyatejen keresztül ízelítőt kapnak az anya által elfogyasztott ételekből. Később a gyermek ezeket az ízeket részesíti előnyben. Kulturális tényezők szintén befolyásolják, hogy milyen ízeket szeretünk. Például az emigrációban élők legtovább az otthoni ízekre emlékeznek.

Programajánló

Zene Kézdivásárhelyen

A Vigadó kistermében május 20-án 9 órától *A medve nem játék* – a sepsiszentgyörgyi Égvilág zenekar koncertje gyermekeknek.

Fúvóstaalkozó Rétyen

Május 21-én szombaton tartják a III. Székelyföldi Gyermek- és Ifjúsági Fúvóstaalkozót. A rendezvény 11 órakor kezdődik jó időben a rétyi Kulturális Központban, rossz idő esetén pedig a művelődési házban. (Részletek a www.kultkov.ro oldalon.)

Színház Sepsiszentgyörgyön

A Kézdivásárhelyi Városi Színház a *Tisztújítás* című előadásával május 20-án 19 órától a sepsiszentgyörgyi színház nagytermében vendégszerepel. Rendező: Kányádi Szilárd.

Zenei műhely Sepsiszentgyörgyön

A Kónya Ádám Művelődési Házban péntektől vasárnapig a budapesti Tóth Viktor dzsesszenész workshopot tart: improvizációs és zenekari gyakorlatok, videó- és audiofelvételek elemzése, dallamalkotás, a zenei gon-

dolkodás kitágítása és más témakörök tárgyalása, gyakorlatban való kipróbálása. Érdeklődni és jelentkezni a 0742 769 628-as telefonon vagy az endre Lazar@yahoo.com e-mail címen lehet.

Festménykiállítás Csíkszentdomokoson

Kiállítással egybekötött festményvásár lesz május 22-én vasárnap 10-20 óra között, ahol Szabó Endre festőművész munkáit láthatják és vásárolhatják meg. Helyszín: Garadosalja 1825. szám.

Gaál András-tárlat Gyergyószentmiklóson

Gaál András munkáiból szervez kiállítást a PRO

ART Galériában Hargita Megye Tanácsa és a Gyergyószárhegyi Kulturális és Művészeti Központ. A május 20-án 17 órakor kezdődő tárlatnyitón részt vesz az alkotó is.

Fényképkiallítás Marosvásárhelyen

Életképek, embermesék címmel nyílik fényképkiallítás a Bernády tér 3. szám alatti Teleki-ház emeleti termében május 20-án 17 órakor, a Marosvásárhelyi Református Kollégium diákjai által begyűjtött, 1945–1965-ből származó fényképekből.

Irodalmi délután Dicsőszentmártonban

A dicsőszentmártoni

Sipos Domokos Művelődési Egyesület május 20-án 18 órai kezdettel irodalmi délutánt tart a Magyar Házban *Petőfi Sándor élete* címmel. Közreműködnek a Traian Gimnázium magyar tagozatának harmadik osztályos diákjai illetve a Sipos Domokos vegyes kar.

Díjjátadó Korondon

Páll Ágoston korondi fazekasmester az UNESCO Szellemi Örökség díját veszi át szülőfalujában, Korondon. Az ünnepség május 21-én, szombaton 11 órától kezdődik a korondi új művelődési házban. Az ünnepségre autóbussz indul Csíkszeredából, a Sapientia-egyetem főbejáratától május 21-én 9 óra 30 perckor, és az

útszakaszon, teljes kapacitásáig, minden olyan személyt felvesz, aki idejében jelentkezett. A részvételi szándékot május 18-áig lehet jelezni a Hargita Megyei Kulturális Központ titkárságán a 0266-315891-es és a 0746-244235-ös telefonszámon vagy a kultura@ccenter.ro címen.

Színház Csíkszeredában

Kortárs író szerző, Martin McDonagh darabját, a *Vaknyugatot* láthatja május 20-án 19 órai kezdettel a csíkszeredai közönség. A négy szereplős stúdióelőadás rendezője Parászka Miklós. Helyfoglalás a 0266-310 670 -es telefonszámon.

India, édes, curry-s

Indiában szinte az évszakok határozzák meg az étrendet. Télen általában burgonyát, sárgarépát, káposztát, paradicsomot, borsót főznek, nyáron padlizsánt, babot, a monszunesők idején főleg spenótot, uborkát és paprikát.

Az indiaiak szeretik a csipős ételeket, a különféle fűszereket. A fűszereknek Indiában mindig nagy szerepe volt. Már az i.e. 1500–1000 előtti időkben is használták őket, az egyik legősibb kereskedelmi árunak számított. Indiában a fekete aranyat, a borsot a hús tartósítására és pácolására használják, de szinte minden ételben megtalálható. A kurkuma igen jellegzetes színű fűszerük, főleg színezésre használják. A kardamommag a fűszerek királynője Indiában, főleg édeségekbe keverik.

A zöldségek elkészíthetőek currynek, amely nemcsak egy növény neve, de eredetileg a zöldséges étel elkészítési módját és fűszerezését jelenti. A zöldségeket vagy fűszeres lében főzik meg, vagy pedig szintén fűszerezve olajban sütik ki. Az indiai konyhában igen sokféle tejterméket használnak, ilyen a joghurt, az aludttej, a sűrített tej, azaz a „khoya”, vagy az olvasztott vaj, azaz a „ghee”, amely a legelterjedtebbnek számít.

Az indiai étkezés elengedhetetlen kellékei a kenyérfélék is, amelyeket mindig frissen készítenek, s miután a gyúródeszka kerek és kicsi, a legtöbb lepény és kenyér is ilyen alakú és nagyságú. Általában tűzhelyen, zsiradékban sütik ki.

Indiai csirke

Hozzávalók: 60 dkg csirkemell, 1 doboz joghurt, 1/2 citrom leve, 1 gerezd fokhagyma, 1 ek. gyömbér, só.

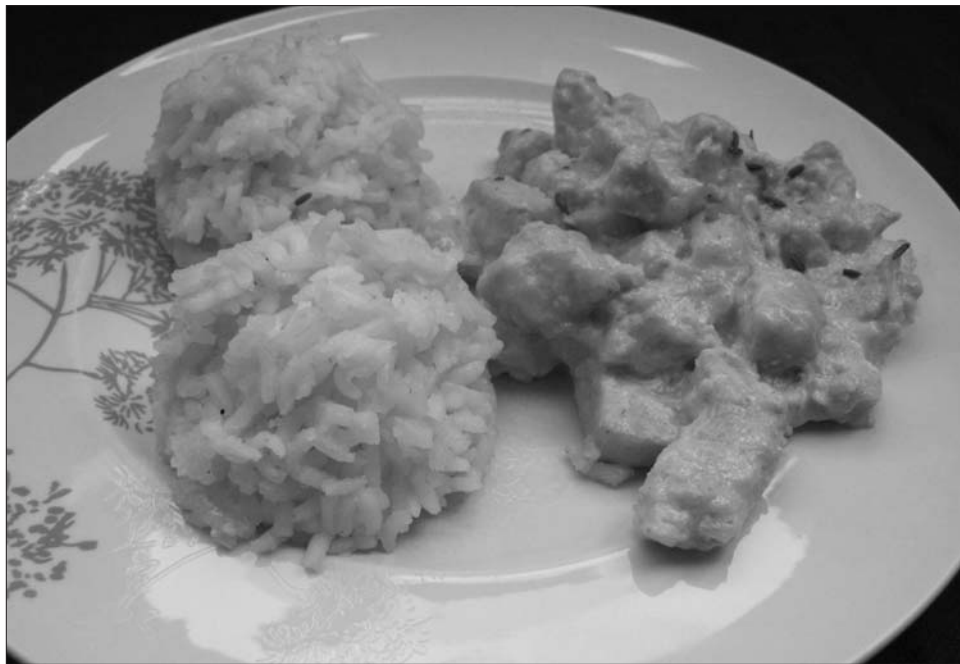
Elkészítés: A páchoz összekeverjük a joghurtot, a

citromlevet, a fokhagymát, a gyömbért és a sót. Csíkokra vágjuk a húst és beforogatjuk a pácba, amiben 30 percig állni hagyjuk. Kivesszük a pácból a húst, lecsöpögtetjük, és forró olajban kisütjük.

Zöldséges bhajija

Hozzávalók: 250 dkg spenótpüré, 1 sárgarépa, 1 vöröshagyma, 4 db paradicsom húsa, 4-5 szelet kaliforniai paprika, 300 konzerv kukorica, 300 g fagyaszott zöldborsó, 2 tk. friss, reszelt gyömbér, 3 gerezd fokhagyma, 2 tk. oregánó, 1 tk. őrölt indiai citromfű, 1 tk. cukor, 2-3 csipet só, 1 bögre liszt, 2 bögre tört zabpehely, két csilipaprika kimagozva, olaj.

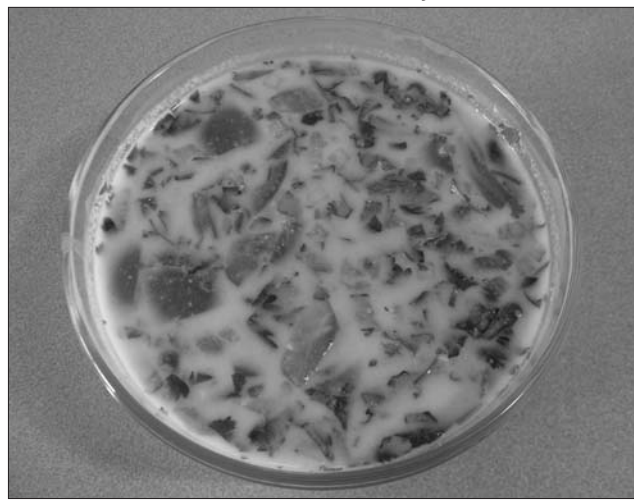
Elkészítés: Összekeverjük a spenótpürét a répával, hagymával, és a többi zöldséggel. Hozzáadjuk a fűszereket, összekeverjük. Beledagoljuk a lisztet, majd a zabpehelyt, és összekavarjuk csomómentesre. Ha szükséges, egy kis vizet is adhatunk hozzá. Sütés előtt

érdemes kb. 15-20 percet állni hagyni, így a zabpehely egy kissé megszívja magát a nedvességgel, és könnyebben lesz formázható a fasírt. Forróítsuk fel az olajat egy serpenyőben, s amikor elég meleg, vizes kézzel formázzunk kb. 2 ek-nyi masszából kis lapos fasírtokat, és helyezzük bele. Kb. 7-7 percig süssük mindkét oldalukon.

Shahi raita

Hozzávalók: 2 doboz joghurt, fenyőmag, 1 gerezd fokhagyma, 1 kk. só, 1 kk. cukor, 1 tk. coriander, 2 tk. olívaolaj.

Elkészítés: Hozzáadjuk a joghurthoz a cukrot és a sót. Felforraljuk az olívaolajat, belereszeljük a fokhagymát, rövid ideig kavargatjuk, majd hozzáadjuk a joghurthoz. Tálalás előtt rászórjuk a fenyőmagot és a koriandert. A raitát mártásként fogyasztják, húsételekhez, tésztákhoz, lepényekhez.

Citrom-alma-narancs chutney

Hozzávalók: 2 citrom, 2 narancs, 2 alma, 1 fej hagyma, 1 gerezd fokhagyma, 5 dkg vaj, 2 kávékanál őrölt gyömbér, 2 evőkanál méz, só, frissen őrölt bors, frissen őrölt csili.

Elkészítés: A citrusokat megpucoljuk, a gyümölcs-húst egy lábosba aprítjuk. Ugyanoda került a két alma magházától megfosztva, héjastól, felkockázva. Továbbá a hagyma is kockázva, a fokhagyma törve, csipet só és a gyömbér, a vaj. 1 deci vizet adunk a gyümölcsökhöz, és pürévé főzzük az egészet. Langyos állapotban adjuk hozzá a mézet, a borssal és a csilivel pedig csipősítjük. Húsok mellé kiváló mártás.

Csirkés-padlizsános kuszkus

Hozzávalók: 1/2 kg kicsontozott csirkemell, 1/2 kg padlizsán, 1/2 póréhagyma, 1 kis doboz paradicsompüré, 1,5-2 dl főzõtejszín, indiai fűszerkeverék, olaj, liszt, kb. 1,5 dl kuszkus.

Elkészítés: A padlizsánt meghámozzuk, kockára vágjuk, szűrőbe tesszük, megsózzuk és hagyjuk, hogy egy kicsit kiengedjen a leve. Addig a többi hozzávalót készítjük elő: a csirkemellet kockákra vágjuk. A póréhagymát karikára vágjuk. A kuszuszhoz feltesszük főni a vizet (másfélszeres mennyiség, mint a kuszkus), majd ha forr, beleszórjuk, keverünk rajta egyet, és nem főzve tovább, letakarva állni hagyjuk. A csirkehúst megszórruk liszttel, és kevés olajon a póréhagymával és padlizsánnal együtt megpirítjuk. Hozzá a paradicsompüré, a tejszín és kb. fél zacskónyi fűszerkeverék jön. Kb. 10 perc után hozzátezzük a már kész kuszuszt, és így hagyjuk pár percig, hogy összeérjenek az ízek.

Kert-ész

Gyepkezelés

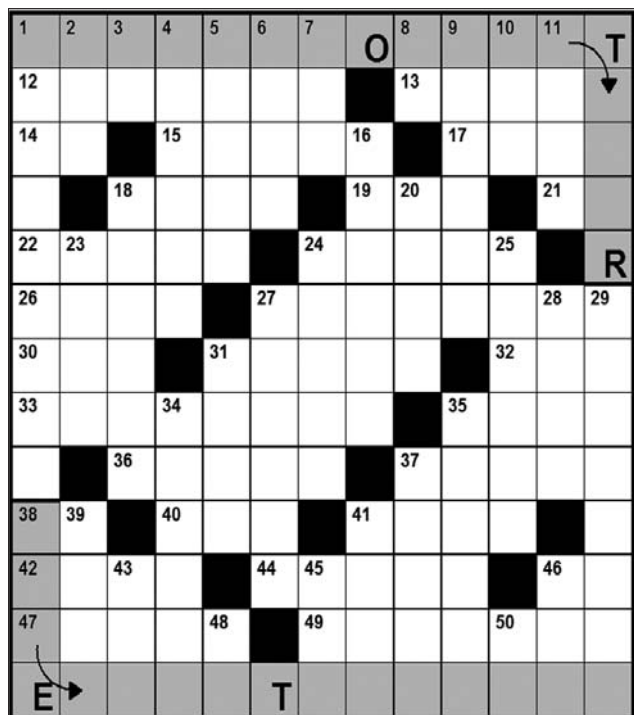
A gyep fontos szerepet játszik a por megkötésében, a levegő párártásában és hűtésében. A kerti gyep csak akkor marad szép zöld, ha gondot fordítunk az ápolására. Elengedhetetlen a nyírás, öntözés, tápanyag-utánpótlás és a gyomtalanítás. Júniustól egyre intenzívebbé válik a gyepfenntartás, mivel ha jó az idő, a fű is gyorsabban nő. Különösen akkor, ha öntözzük. Megfelelő tápanyag-utánpótlással és vízgazdálkodással azonban lassítható a fű növekedése. Nyáron a káliumban gazdag gyepműtrágyát kell használni. Ez segít átvészelni a száraz, meleg, aszályos periódusokat. Emellett a nitrogénben szegény, de káliumban, foszforban és mikroelemekben gazdag műtrágyával ellátott gyep kevesebb vizet igényel. A műtrágya kijuttatását mindig a nyírást követően alkalmazzuk, de az öntözés előtt. Ritkán, nagy vízadagokkal öntözzük a gyepet. Ne csak a felső néhány centiméter talajra juttassunk vizet, hanem a gyökerekhez is. A legjobb, ha a kora reggeli órákra időzítjük az öntözést. A gyepet mindig éles pengéjű fűnyíróval nyírjuk, mert a tompa kés szagolja a fűszálakat. Nagy melegben

emeljük meg a tarlómagasságot 7-8 centiméterre. Így a fűszálak saját magukat árnyékolják és kedvezőbb mikroklíma alakul ki közöttük. Ajánlott, hogy a fűszálak hosszának csak egyharmadát vágjuk le egy-egy nyírás alkalmával, mert a túl rövidre vágott gyep kikophat, tereget engedve a gyomoknak.

Sármási-Bocskai János
kertészmérnök

Óvatos páciens

Az orvos találkozik régi betegével, és barátságosan üdvözlí: – Á, hogy vagyunk, hogy vagyunk? – ... (poén a rejtvényben)

Vízszintes:

1. A poén első része. 12. A szkipetárok országa. 13. Csoporthép, élőkép. 14. Légzésfunkció (röv.). 15. Rövid harisnya. 17. Francia divatcég. 18. Piros bor. 19. Az életfolyamatokkal való kapcsolatot jelöli. 21. Ruhadarab! 22. Üzér. 24. Poszméh. 26. Csüngő. 27. Nehezen kap levegőt. 30. Lírai költemény. 31. Ingyenes. 32. Olasz hármás. 33. Sekély piszkos allóvíz. 35. Mária becézve. 36. Sándor becézve. 37. Kisebber folyó. 38. Hídfő! 40. Magyar folyó. 41. Harapó. 42. A másik szintén. 44. A katolikus liturgikus öltözet egy darabja. 46. Szintén. 47. Biztató szó. 49. Valaminél lentebb helyez.

Függőleges:

1. Bő köpönyeg. 2. Francia olajmárka. 3. Gigabyte (röv.). 4. Kenő. 5. Cinnel bevonó. 6. Ógörög győzelemistennő. 7. Karatefokozat. 8. Milliő tonna (röv.). 9. Szagztatottan beszélő. 10. Kimonó öve. 11. Fertőtlenítő szer. 16. Lila virágú növény. 18. A csiriz ez. 20. Kacs. 23. Borhab. 24. Börtön (tréf.). 25. Iskolai pedagógus. 27. Híg halmazállapotú. 28. Sertés hús hátgerince. 29. Szegről levesz. 31. Cirkuszi ló. 34. Táncmotívum. 35. Savval kezeltet. 37. Könnyen váló kőzetet tartalmaz. 38. A poén második része. 39. Az erő rejteke. 41. Lány hangsor. 43. Iskola (röv.). 45. Görög betű. 46. Bizony (rég.). 48. Az argon vegyjele. 50. Csekklapok!

	7									2
		8	1							
	3					4				7
						2	9			6
	6		4							
7									4	5
						7			5	
6								5		1
2	9							6		

Közepes fokozat

A 81 mezőt a rácsban úgy kell kitölteni, hogy minden sorban, minden oszlopban és a 3x3-as négyzetekben 1-től 9-ig mindegyik számjegyet csak egyszer szerepeljen. Jó játékot!

Készítette: Buna Botond

Előző feladványunk megfejtése

3	1	6	7	5	8	4	2	9
2	4	5	3	9	1	6	7	8
9	8	7	6	4	2	1	5	3
5	6	8	4	2	3	7	9	1
1	7	3	8	6	9	5	4	2
4	9	2	1	7	5	8	3	6
6	2	1	5	3	7	9	8	4
7	3	4	9	8	6	2	1	5
8	5	9	2	1	4	3	6	7

Népmesék óvodásoknak

A rest leány

Egyszer volt egy gazdag leány, aki sohasem dolgozott, mert az anyja kényesen nevelte. Sokan kérték feleségül, de az anyja a kéréket mind lebeszélte. Azt mondta:

– Hagyd el, ne kérd, mert dologtalan, s nem élsz meg vele.

Megint megkéri egy legény, s az anyja azt is le akarja beszélni, de ez azt felelte:

– Hát kigyelmed olyan anya, hogy a leányának nem akarja a boldogságát? Jössz-e hozzám, húgom?

– Igen biz én jó szívvel! – feleli a leány.

A legény azt mondja:

– Gyere, menjünk s esküdünk meg!

A legény a leányt elveszi az anyja ellenére is, elmennek, megesküsznek.

A leány csak ahhoz tartotta magát, ahogy az anyjánál szokva volt, ott üldögélt egy helyben, szép kényesen, pirimókoson, nem dolgozott semmit álló napestig, csak a lábát lóbázta. Neki az is mindegy volt, ha az ura szidta is érte.

Gondolta az ura: „Hagyd csak el, ifiasszony, mert majd megtanítalak én téged dolgozni, ha az anyád meg nem tanított is!” Mert amikor hazajött a mezőről, az anyja is örökké panasolta, hogy a menyasszony semmit sem dolgozik. Azt mondta:

– Evvel, édes fiam, soha meg nem élsz, mert semmi dolghoz nem nyúl. Úgy ül

örökké, mint egy nagy grófné! Jobb lesz, ha elválsz tőle.

– Elválni nem válhatok el, anyámasszony, mert tudva úgy vettem el, mint dologtalan. Hanem bízta rám kigyelmed, majd megtanítottam én őt dolgozni.

Másnap reggel az ifjú gazda elment ki a mezőre, s mikor hazajött, azt kérdezte:

– Ma hányan dolgoztunk, anyámasszony?

Az anyja azt felelte:

– Ketten, édes fiam!

– Na, hát ketten is együnk! – mondotta a fiú.

– Etek ketten, s az ifiasszony étlen maradt még este is s reggel is.

Reggel, mikor az ura elment, sírt egy jó nótát, azután sóhajtozni s gondolkozni kezdett. Egyszer azt kérdi az anyósától:

– Anyámasszony, ha a tüzet megszítom, dolog-e?

– Dolog, édes lányom, dolog!

Megszította hát a tüzet. Azután azt kérdezte:

– Hát ha a tűzre fát hozok be, dolog-e?

– Dolog az is, édes lányom – felelte az öreg.

Fát is hozott. Azután megint megkérdezte:

– Hát ha vizet hozok, dolog-e?

– Dolog, édes lányom, dolog!

– Hát ha kispem a házat? – Az is dolog!

Vizet hozott, házat seprte, s az öreg megörvendett, hogy jól kezdí majd viselni magát, s elmagyarázta neki, hogy

Az öregember és a pokróc

miféle dolgok vannak a házkörül, s azokba beindította, segítette, tanította.

A gazda hazajött, s annak a fősvény embernek volt egy fősvény felesége, s volt nekik egy öreg-öreg apjuk. Ez az öreg apjuk olyan öreg volt, hogy úgy reszkett a keze, hogy amikor a levest ette,

amíg a kanállal a tányértól a szájához vitte, mind kireszkett a kezéből, s az abroszt is mind teleöntözte. Mikor a tányérből ki akarta tölteni a kanálba a levest, a tányért is elejtette, s eltörött. Ezért úgy megharagudott a fiatalasszony az apósára, hogy nagyon. Rábírta a férjét, hogy az öreget csapják el a háztól,

– Ma hányan dolgoztunk, anyámasszony?

– Hárman, édes fiam – mondta nagy örömmel az öreg.

– Na, hát akkor hárman is együnk! – mondta a gazda is örömmel.

Asztalhoz ültek hát, az ifiasszony még nagyobb örömmel, mert másfél nap alatt éppen eléggé megehült.

Aznapról fogva mindig hárman dolgoztak, s hárman is ettek. Még ma is élnek, ha meg nem haltak.

eresszék világgá, hogy ne csináljon annyi szemetet náluk. A fiatalember rá kellett szánja magát, mert az asszony annyit duruzsolt, hogy végül is meghajolt az akarata előtt.

Elmentek a vásárba, és vettek két új pokrócot. Elhatározták, hogy a két pokrócot az öregnek a hátára teszik, s úgy indítják világgá. Akárhol elesteledik, az egyik pokrócot leteríti, és a másikkal takarózik, s úgy aludjon.

Mikor hazaértek, hát sem a férfi, sem a fiatalasszony nem tudta rávenni magát, hogy az öreget útnak eressze. Volt nekik egy olyan hatesztendősfőforma fiuk. Azt mondja neki az apja:

– Fiam, itt van ez a két pokróc, ügyesen össze vannak fogva. Mi elmegyünk a mezőre dolgozni, s mikor te gondold, hogy már kinn vagyunk a mezőn, akkor a pokrócot tedd nagyapádnak a hátára, fogd meg a kezét, s vezesd ki az utcára. Mondd meg neki, hogy le is út, fel is út, menjen világgá, többet hozzánk ne jöjjön vissza.

Úgy is tett a gyerek. Mikor az apjáék elmentek hazulról, akkor gondolt egyet, és csak az egyik pokrócot vette elő. Azt rátette a nagyapjának a vállára, s kivette az utcára, s azt mondta neki:

– Nagyapám, maga menjen akár le s akár fel, de többet ide nálunk haza ne jöjjön, mert magának itt helye nincs.

Az öreg sírt egy kicsit, s a pokróccal a hátán megindult egyfelé.

Este hazajött az ember és az asszony a mezőről, s látják, hogy a pokróc ott van, néznek szerte, az öreg meg nincs ott. Elészólítják a fiút:

– Mi van nagyapáddal? – Hát úgy tettem, ahogy maguk mondták.

– Hogy?

– Rátettem a pokrócot a hátára, s megmutattam az utat neki, hogy menjen világgá, s többet ne jöjjön haza, mert nincs reá szükségünk.

– Hát akkor ez a pokróc, ami itt van, miért nem tetted ezt is reá?

Akkor egy kicsit állott a fiú, s azt mondja:

– Tudja, miért nem tettem, édesapám? Eszembe jutott, hogy mikor maguk is úgy megöregszenek, mint ahogy ő van, s utat kell adjak maguknak, akkor én ne kelljen hogy vegyek pokrócot, evvel a pokróccal maga is menjen el.

S akkor összenézett az ember az asszonnyal, elszégyellték magukat, és sírni kezdtek. Hamar kihozta az ember a lovat az istállóból, s ráült, s a kilencedik falu végén utolérte az öreget. Bocsnatot kért tőle, felültette a lóra, s úgy vezette kötőféknél fogva, amíg hazaértek. Hogy hazaértek, mindig az asztalhoz ültették, s a gyereket is úgy tanították s úgy nevelték, hogy tisztelje az öregeket. Többet nem bánták, ha eltörött a tányér, vagy kiömlött a leves, vagy mi lesz, mi nem lesz, jó szemmel nézték az öreget. Tisztességesen éltek, s máig is élnek, ha meg nem haltak.

*Icinke-picinke
Népmesék óvodásoknak
(Válogatta és szerkesztette:
Kovács Ágnes)*

Tizenkét hónap a természetben

Az Olt partján, séta közben hallottam meg a hím erdei pinty jellegzetes hangját. Távcsovön át, rövid idő alatt felfedeztem a szép madarat: egy fűzfa ágán ülve énekelt. Valahol közelben lehetett a fészke, hisz ebben a periódusban már nagyocskák a fiókák. Láttam, hogy a seregélyek is hordják a táplálékot a fiaiknak, hangtalanul, nyílegyenest repülnek a mezőről

a fészkek irányába, csőrükből kilógó rovarokkal. Egy szarka pár is a fű között kecskelt. Az otthonuk egy magas fűzfán volt, gondosan felépítve. Fiókáik még nincsenek, tojások lapulnak a fészkekben, ugyanis ők megvárják, míg a fák zöldbe borulnak, és csak azután fognak a költésnek.

A lombok közt csilp-csilp-füzikék mozogtak, jel-

legzetes hangjuk árulta el őket, a mezőről citromsármány énekét hozta a szél, és időközönként mezei verebek, széncinkék hangját is lehetett hallani. Miközben figyeltem a természetet, feltűnt egy szürke légykapó, a fűzfáról rugaszkodott el, a mező irányába repült, de néhány méter után elkapott egy legyet, és kecsesen szállt is vissza a fára. Egy ideig fi-

gyeltem és eközben többször lejátszódott a fenti jelenet. Váratlanul fülemüle szólalt meg. Aki már hallott fülemülét énekelni, az tudja, hogy nem túlzok, ha azt mondom, hogy a legszebb dalos madaraink egyike. A fülemülét nem láttam ezért óvatosan a közeli fűzfához osontam, hogy takarásba legyenek, és hangfelvételt tudjak készíteni. Miközben gyönyörködtem az énekében óvatosan előkészítettem a rögzítőt, és ekkor a fejem fölött vérszélző hangon megszólalt egy kormos fejű cinege. Azonnal rájöttem, hogy a fészke közelében vagyok. Kellemetlen helyzetbe kerültem, ha megmozdulok, megriasztom a fülemülét, ha maradok a cinkét zavarom. Nem tehettem mást, két lépésre eltávolodtam, és ekkor már láttam, hogy karnyújtásnyira volt a fejem az odútól. A cinege azonnal beszállt a fészkebe, csak hogy észrevett egy tőkés réce, és zajos szárnycsapások és hápogás közepette felszállt a vízről. Gondolhatjátok, a fülemülének elment a kedve az énekléstől.

*Kelemen László, Rara Avis
Madártani Egyesület*

Kormosfejű cinege

Röpködő méhecskék

Ezektől a vidám méhecskéktől senkinek nem kell félnie, nem fognak megcsípni, de annál jobban fogtok szórakozni. Több időt fog igénybe venni a munka, de ha minél többet készítesz belőle, annál gazdagabb lesz a raj.

Szükséges eszközök: tartó tárcsa, színes kartonpapír, színes filctollak, olló, fekete textilgömböly, textillel bevont drót, szemek, vastag cérna, ragasztó, két darab vékony lécs, színes tempera.

Elkészítés: A tojástartót vágd szét, úgy, hogy a gömbölyű része maradjon a méhecske teste. Két összeragasztott félgömb lesz a méhecske törzse. A kivágott félgömböket fessd be színes temperával, és hagyd meg-

száradni. Színpárokat fessél, hogy majd a két összeragasztott gömb ugyanolyan színű legyen. Amíg ezek száradnak, a színes kartonpapírból vágd ki a szárnyakat a képen látható formára. Amikor megszáradtak a félgömbök, ragaszd össze őket, középre a szárnypárokat és egy kb. 20 cm hosszú vastag cérnát illesztve. Ezután ragaszd fel a fejet, erre a szemeket és a textillel bevont drótból hajlított csápokat. Az elkészített méhecskéket végül közd fel az X alakban összekötött lécekre. Végül pedig egy hosszabb cérnát köss az egészre, és akaszd fel valahová. Kis lendületre, vagy levegőmozgásra a méhecskék röpködni fognak. Jó szórakozást!

Hétfégi mellékletünk *Életmód és Csodavár* oldalait Orosz Anna szerkesztette